

Liahona

**Mga Pioneer nga
Latin American, p. 16**

**Pagpili og Dalan sa
Kinabuhi, p. 42**

**Ang Kasulatan nga
Nakapausab as Tanan, p. 50**

Ang Baka ug ang Templo, p. 68

Paglaum sa Zion, ni Miroslava Menssen-Bezakova

Daghang mga Santos sa Ulahing mga Adlaw ang mibiyaha sa kasadpan sa Walog sa Salt Lake niadtong tunga-tunga sa ika-19 nga siglo. Mga katuigan sa wala pa kini, niadtong Agosto 1, 1831, si Propeta Joseph Smith namulong ngadto sa mga Santos sa Missouri, naghatag kanila og paglaum sa ilang kaugmaon sa Missouri ug alang sa ilang pagahimoong pagpanaw sa kasadpan.

Sa usa ka pagpadayag ngadto sa Propeta, ang Ginoo miingon: “Kay human sa daghan nga mga kalisdanan moabut ang

mga panalangin. Busa ang adlaw moabut nga kamo pagakoronahan uban sa daghan nga himaya; ang takna wala pa, apan duol na.

“Hinumdumi kini, nga Ako misulti kaninyo kaniadto, nga kamo unta mobutang niini diha sa kasingkasing, ug modawat niana nga mosunod” (D&P 58:4–5).

Dinhi atong makita ang mga nagpabilin nga matinud-anon, ug sila nagrepresentar sa tanan nga nagpadayon sa unahan uban sa hugot nga pagtuo aron sa pagtukod sa Zion.

MGA MENSAHE

- 4 Mensahe sa Unang Kapangulohan: Brod, Committed na Ko**
Ni Presidente Dieter F. Uchtdorf
- 7 Mensahe sa Visiting Teaching: Adto sa Templo ug Angkuna ang Inyong mga Panalangin**

LABING IMPORTANTING MGA ARTIKULO

- 16 Mi Vida, Mi Historia**
Mga istorya sa hugot nga pagtuo ug pagkabig gikan sa napulo ka mga Santos sa Ulahing mga Adlaw nga Latin American.
- 22 Hugot nga Pagtuo sa Pagtubag sa Tawag**
Ni Elder Jeffrey R. Holland
Ang kombiksyon nga naggiya sa mga pioneer sa pagpuyo sa hilit nga mga dapit makapadasig kanato sa pagbuhar kutob sa atong mahimo sa buluhaton sa Dios.
- 29 “Maingon nga Ako Nahigugma Kaninyo”**
Ni Barbara Thompson
Duha ka mga kalidad nga makapaila kanato isip mga disipulo ni Jesukristo.
- 32 Mga Isla sa Hugot nga Pagtuo: Usa ka Istorya sa Kakugi**
Ni Adam C. Olson
Ang naglutaw nga isla sa mga Coila nagrepresentar sa pisikal nga paagi kon unsa ang ilang gipaningkamutan nga itukod sa espirituhanon nga paagi alang sa ilang pamilya.
- 36 Wala Mabalaka mahitungod sa Tubig**
Ni Adam C. Olson
Si Joseph nahadlok nga iunlod sa tubig alang sa iyang bunyag. Apan ang iyang pamilya mitabang kaniya sa pagbuntog sa iyang kahadlok.

MGA DEPARTAMENTO

- 8 Gagmay ug Yano nga mga Butang**
- 10 Kami Namulong kang Kristo: Pag-inom og Maayo sa Buhi nga Tubig**
Ni Matthew Heaps
- 12 Unsa ang Atong Gituohan: Ang Trabaho Usa ka Mahangturing Baruganan**
- 14 Pagserbisyo diha sa Simbahan: Pagatawag sa Dios**
Ni Ramona Dutton
- 15 Atong mga Panimalay, Atong mga Pamilya: Ang Misyong sa Kinabuhi sa Usa ka Mahigugmaong Inahan**
Ni Peiholani Kauvaka
- 38 Mga Tingog sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw**
- 75 Mga Balita sa Simbahan**
- 79 Mga Ideya sa Family Home Evening**
- 80 Hangtud Kita Magkita Pag-usab: Sagbut Kana Karong Tuiga—Ibta Kana**
Ni Mont Poulsen

SA HAPIN

Atubangan: gilitratohan ni Mark J. Davis.
Sa luyo: gilitratohan ni Kent Miles.

42

42 Sila Namulong Kanato: Sugdi sa Paglihok

Ni Elder Von G. Keetch

Usa ka istorya kabahin sa mga bombero diha sa bukid makatudlo kanato kabahin sa pagdawat og inspirasyon sa atong kinabuhi.

Tan-awa kon inyo ba nga makit-an ang Liahona nga gitago dinhi niini nga isyu. Timaan: mga karwahe, ho!

58

46 Mubo ug Direkta

48 Poster: Tsismis

49 Atong Luna

50 Unsaon Nako sa Pagkahibalo: Ang Tubag sa Bersikulo Otso
Ni Angelica Nelson

52 Ang Atong Pinasidunggan nga Panulundon sa Pioneer
Ni Presidente Thomas S. Monson
Daghan kita og makat-unan gikan sa atong mga katigulangan nga pioneer.

54 Nagtinabangay sa Usag Usa didto sa India
Nila ni Elder Charles ug Sister Carol Kewish
Ang mga batan-on ug mga young adult nagtinabangay sa paghupay sa mga pag-antus niadtong naapektuhan sa mga baha sa habagatang India.

56 Gikan sa Natad sa Misyon: Ang Basura sa Usa ka Tawo Mao ang Bahandi sa Lain nga Tawo
Ni Andrej Bozhenov

58 Padayon lang sa Paglangoy
Sa unsang paagi nga ang usa sa labing hawud nga manglalangoy sa New Zealand midumala sa walang damhang kamatayon sa iyang amahan?

68

61 Linain nga Saksi: Nganong importante nga moserbisyo sa uban?
Ni Elder Dallin H. Oaks

62 Naggiya Kaninyo Pauli
Ni Presidente Henry B. Eyring
Ang atong mahigugmaong Langitnong Amahan mibutang og mga tigluwas diha sa dalan aron sa pagtabang kanato nga makabalik Kaniya pag-usab.

64 Pagdala sa Primary ngadto sa Panimalay: Ang Templo Mao ang Balay sa Dios
Nila ni JoAnn Child ug Cristina Franco

66 Adlaw sa Pioneer sa Tahiti
Ni Maria T. Moody
Tan-awa kon sa unsang paagi ang mga bata nga Tahitian nag-saulog sa Adlaw sa Pioneer.

67 Atong Pahina

68 Ang Calling
Ni Corine Pugh
Si Isaac, Taurus, ug ang Templo sa Nauwoo.

70 Para sa Gagmayng mga Bata

74 Mga Spotlight Card sa Komperensya

Opisyal nga magasin sa Ang Simbahan ni Jesukristo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw nga giimpronta sa Cebuano

Ang Unang Kapanguloan: Thomas S. Monson, Henry B. Eyring, Dieter F. Uchtdorf

Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles: Boyd K. Packer, L. Tom Perry, Russell M. Nelson, Dallin H. Oaks, M. Russell Ballard, Richard G. Scott, Robert D. Hales, Jeffrey R. Holland, David A. Bednar, Quentin L. Cook, D. Todd Christofferson, Neil L. Andersen

Editor: Paul B. Pieper

Mga Adviser: Stanley G. Ellis, Christoffei Golden Jr., Yoshihiko Kikuchi

Tigdumalang Direktor: David L. Frischknecht

Direktor sa Editoryal: Vincent A. Vaughn

Direktor sa Grapiks: Allan R. Loyborg

Tigdumalang Editor: R. Val Johnson

Mga Luyo-luyo sa Tigdumalang Editor:

Jenifer L. Greenwood, Adam C. Olson

Kauban mga Editor: Susan Barrett, Ryan Carr

Mga Kawani sa Editorial: Brittany Beattie, David A.

Edwards, Matthew D. Flitton, LaRene Porter Gaunt,

Larry Hiller, Carrie Kasten, Jennifer Maddy, Melissa Merrill,

Michael R. Morris, Sally J. Odekir, Joshua J. Perkey, Chad E.

Phares, Jan Pinborough, Janet Thomas, Paul VanDenBerghe,

Melissa Zenteno

Tigdumalang Direktor sa Art: J. Scott Knudsen

Direktor sa Art: Scott Van Kampen

Tigdumala sa Produksyon: Jane Ann Peters

Mga Senior nga Tigdesinyo: C. Kimball Bott, Thomas S. Child,

Colleen Hinckley, Eric P. Johnson, Scott M. Mooy

Mga Kawani sa Deseno ug Produksyon: Collette Nebeker

Aune, Howard G. Brown, Julie Burdett, Reginald J. Christensen,

Kim Fenstermaker, Kathleen Howard, Denise Kirby,

Ginny J. Nilson

Prepress: Jeff L. Martin

Direktor sa Pag-impronta: Craig K. Sedgwick

Direktor sa Pagpang-apud-apod: Evan Larsen

Paghubad: Francisco M. dela Cruz

Ipadala ang subskripsyon, mga pangutana, ug mga taho ngadto sa *Dateline Philippines* sa *Liahona*, The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints, Temple Drive, Greenmeadows Subdivision, Quezon City 1110, Metro Manila, Philippines o sa P. O. Box 1505, Ortigas Center, Emerald Avenue, Pasig 1600, Metro Manila, Philippines. Numero sa telepono 635-9183. Presyo sa subskripsyon sa Pilipinas, P86.40 matag tuig, P4.00 matag gula, gawas sa mga espesyal nga isyu.

Ipadala ang mga manuskrito ug mga pangutana ngadto sa *Liahona*, Room 2420, 50 East North Temple Street, Salt Lake City, UT 84150-0024, USA; o i-e-mail sa: liahona@ldschurch.org

Ang *Liahona* (usa ka termino sa Basahon ni Mormon nga nagpasabut nga "kompas o direktor" gimantala sa Albanian, Armenian, Bislama, Bulgarian, Cambodian, Cebuano, Chinese, Croatian, Czech, Danish, Dutch, English, Estonian, Fijian, Finnish, French, German, Greek, Hungarian, Icelandic, Indonesian, Italian, Japanese, Kiribati, Korean, Latvian, Lithuanian, Malagasy, Marshallese, Mongolian, Norwegian, Polish, Portuguese, Romanian, Russian, Samoan, Slovenian, Spanish, Swedish, Tagalog, Tahitian, Thai, Tongan, Ukrainian, Urdu, ug Vietnamese. (Ang kasagad magkalahi sa pinulongan.)

© 2011 sa Intellectual Reserve, Inc. Tanang mga katungod gigahin. Gigamit sa Ang Simbahan ni Jesukristo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw nga may pagtugot. Gi-impronta sa Tinipong Bansa sa Amerika.

Ang teksto ug biswal nga materyal diha sa *Liahona* mahimong kopyahan alang sa sulagma, dili pangkomersyo nga paggamit sa simbahan o panimalay. Ang biswal nga materyal dili mahimong kopyahan kon kini adunay mga pagdili diha sa linya sa kredito sa maong artwork. Ang mga pangutana kinahanglan ipadala ngadto sa Intellectual Property Office, 50 East North Temple Street, Salt Lake City, UT 84150, USA; e-mail: cor-intellectualproperty@ldschurch.org.

For Readers in the United States and Canada:

July 2011 Vol. 14 No. 7. LIAHONA (USPS 311-480) Cebuano (ISSN 1096-5114) is published monthly by The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints, 50 East North Temple, Salt Lake City, UT 84150. USA subscription price is \$10.00 per year; Canada, \$12.00 plus applicable taxes. Periodicals Postage Paid at Salt Lake City, Utah. Sixty days' notice required for change of address. Include address label from a recent issue; old and new address *must* be included. Send USA and Canadian subscriptions to Salt Lake Distribution Center at address below. Subscription help line: 1-800-537-5971. Credit card orders (Visa, MasterCard, American Express) may be taken by phone. (Canada Poste Information: Publication Agreement #40017431)

POSTMASTER: Send address changes to Salt Lake Distribution Center, Church Magazines, PO Box 26368, Salt Lake City, UT 84126-0368.

Anaa pay daghan sa Internet

Liahona.lds.org

PARA SA MGA HAMTONG

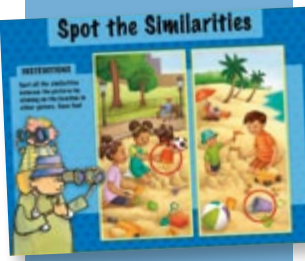
Ang pamilya Coila nagpuyo sa usa ka naglutaw nga isla sa Linaw sa Titicaca. Ang isla ginama og mga reed; ang pag-mentinar niini mao ang usa ka leksyon sa kakugi (tan-awa sa pahina 32). Tan-awa ang daghan pa nga mga litrato sa www.liahona.lds.org.

PARA SA KABATAN-ONAN

Ang dose anyos nga si Monica Saili mao ang usa sa labing hawud nga batan-ong mga manglangoy sa New Zealand. Iyang nakat-unan nga "ang lisud nga mga butang mas makapalig-on pa kanato. Kinahanglan nga mopadayon ka lang sa paglangoy" (tan-awa sa pahina 58). Tan-awa ang daghan pa nga mga litrato sa www.liahona.lds.org.

PARA SA MGA BATA

Inyong makita ang mga kalihokan sa mga bata sa www.liahona.lds.org.

SA INYONG PINULONGAN

Ang *Liahona* ug uban pang mga materyal sa Simbahan anaa sa daghang pinulongan sa www.languages.lds.org.

MGA HILISGUTAN NIINI NGA ISYU

Ang mga numero nagrepresentar sa unang pahina sa artikulo.

Basahon ni Mormon, 38, 49, 56

Bunyag, 36, 46

Calling, mga, 14, 68

Espiritu Santo, 42, 47

Gugma, 29

Hugot nga Pagtuo, 22, 32

Jesukristo, 10, 29

Kasaysayan sa Simbahan, 9

Malumong mga kalooy, 41

Media, 47

Misyonaryo nga buhat, 56

Pagdasig, 42

Pagkabanhaw, 39

Pagkainahan, 15

Pagkakabig, 16, 40

Pagkamasulundon, 22, 58, 80

Pagpamatuod, 16, 38, 50

Pagpuasa, 9

Pagtuon sa kasulatan, 50

Pamilya, 15, 32, 39, 58, 67, 70

Pasalig, 4, 22, 50, 58

Pioneer, mga, 22, 40, 52, 66

Relief Society, 7

Serbisyo, 29, 54, 61, 62, 68

Templo, mga, 8, 64, 67, 70

Trabaho, 12, 32

Tsismis, 48

Ni Presidente
Dieter F. Uchtdorf

Ikaduhang Magtatambag sa
Unang KapanguloHAN

BROD, Committed na Ko

Duha ka managsoong lalaki ang mibarug ibabaw sa gamay nga pangpang nga nagdungaw sa lunsay nga mga tubig sa asul nga linaw. Kini mao ang usa ka inilang dapit nga kaambakan, ug ang managsoon kanunay nga maghisgot sa pagpangambak—usa ka butang nga nakita nila nga gibuhat sa uban.

Bisan tuod kon silang duha gusto nga moambak, walay usa kanila ang mouna. Ang kahabugon sa pangpang dili kaayo taas, apan alang sa duha ka batan-ong mga lalaki, daw ang distansya magkadugang sa diha nga sila mosugod na sa paghana og ambak—ug ang ilang kaisug dali nga mahanaw.

Sa katapusan, ang usa ka igsoon mibarug sa ngilit sa pangpang ug mihana na sa pag-ambak. Nianang higayuna ang iyang igsoon mihunghong, “Tingali kinahanglang maghulat na lang ta hangtud sa sunod ting-init.”

Apan, ang pagsugod og lihoc sa unang igsoon nag-agni na kaniya sa pagpadayon. “Brod,” siya mitubag, “committed na ko!”

Siya mitampisaw sa tubig ug dali nga milutaw uban sa madaugon nga singgit. Ang ikaduhang igsoon misunod dayon. Human niana, silang duha nangatawa kabahin sa katapusang mga pulong sa unang batang lalaki sa wala pa moambak sa tubig: “Brod, committed na ko.”

Ang pasalig daw sama sa pag-ambak sa tubig. Bisan man kon kamo committed o dili. Bisan kon kamo nag-irog o nagbarug lang. Walay naa sa tunga-tunga. Kitang tanan nag-atubang sa mga panahon sa pagdesisyon nga makapausab sa tibuok natong kinabuhi. Isip mga miyembro sa Simbahan, kita kinahanglan gayud nga mangutana sa atong mga kaugalingon, “Moambak ba ako o magbarug lamang diha sa ngilit? Mopadayon ba ako o sulayan lamang ang temperatura sa tubig sa mga tudlo sa akong tiil?”

Ang pipila ka mga sala nahimo tungod kay nagbuhat kita og sayop; ang ubang mga sala nahimo tungod kay kita walay gibuhat. Ang pagkadili kaayo committed sa ebanghelyo ang mosangput sa pagkapakyas, pagkawalay

kalipay, ug pagpakasala. Kini dili angay nga mahitabo kanato tungod kay kita mga katawhan sa pakigsaad. Kita naghimo og mga pakigsaad sa Ginoo sa dihang kita gibunyagan ug sa dihang misulod kita sa balay sa Ginoo. Ang mga lalaki naghimo og mga pakigsaad sa Ginoo sa dihang sila giorden ngadto sa priesthood. Walay butang nga mas importante kay sa paghupot sa pasalig nga atong gihimo uban sa Ginoo. Atong hinumduman ang tubag ni Raquel ug Lea ngadto ni Jacob sa Daang Tugon. Simple kini ug walay lipud-lipod ug nagpakita sa ilang pasalig: “Buhata ang tanan nga giingon sa Dios kanimo” (Genesis 31:16).

Kadtong kinsa dali kaayo committed maglaum lamang nga dili kaayo makadawat og mga panalangin sa pagpamatuod, hingpit nga kalipay, ug kalinaw. Ang mga bintang na sa langit tingali dili kaayo moabli alang kanila. Dili ba binuang ang paghunahuna nga, “Mopasalig ko sa akong kaugalingon karon og 50 ka porsyento, apan inig pakita ni Kristo sa Ikaduhang Pag-anhi, mopasalig ko og 100 ka porsyento?”

Ang pasalig alang sa atong mga pakigsaad uban sa Ginoo mao ang resulta sa atong pagkakabig. Ang pasalig ngadto sa atong Manluluwas ug sa Iyang Simbahan nagpalambo sa atong kinaiya ug naglig-on sa atong espiritu aron kon ikahimamat nato si Kristo, Siya mogakos ug moingon, “Maayong pagkabuhat, maayo ug kasaligan nga ulipon” (Mateo 25:21).

Adunay kalainan tali sa katuyoan ug sa paglihok. Kadtong kinsa naghunahuna lamang sa pagpasalig mahimong makakita og pamalibad sa matag lihoc. Kadtong kinsa tinuod nga mopasalig moharung sa ilang mga hagit sa tukma gayud ug moingon sa ilang kaugalingon, “Oo, kana mahimong usa ka maayo nga rason sa paglangay, apan mihimo ako og mga pakigsaad, ug mao nga akong himoon ang unsay akong gipasalig nga buhaton.” Gisiksik nila ang mga kasulatan ug kinasingkasing nga nagtinguha sa giya sa ilang Amahan sa Langit. Ilang gidawat ug gipalambo ang ilang mga calling sa Simbahan. Sila mitambong sa

ilang mga miting. Ilang gihimo ang ilang home o visiting teaching.

Usa ka proverbio sa German nag-ingon, “Ang mga saad nahisama sa takdol nga bulan. Kon kini dili tumanon dayon, kini magkakunhod sa matag adlaw.” Isip mga miyembro sa Ang Simbahan ni Jesukristo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw, kita mipasalig sa paglakaw diha sa dalan sa pagkadisipulo. Kita mipasalig sa pagsunod sa ehemplo sa atong Manluluwas. Hunahunaa kon sa unsa nga paagi ang kalibutan mapanalanginan ug mausab alang sa kaayohan sa dihang ang tanang mga miyembro sa Simbahan sa Ginoo magkinabuhi subay sa ilang tinuod nga potensyal—tinuoray nga nakabig ug mipasalig sa pagtukod sa gingharian sa Dios.

Sa pipila ka paagi, ang matag usa kanato kinahanglang modesisyon samtang nag-ambo sa tubig. Kini akong pangaliya nga kita makabaton og hugot nga pagtuo, maka-padayon, makaatubang sa atong mga kahadlok ug mga pagduha-duha uban sa kaisug, ug moingon sa atong mga kaugalingon, “Committed na ko!” ■

PAGTULUN-AN GIKAN NIINI NGA MENSAHE

“Usa ka paagi sa pagtabang sa mga estudyante nga makasabut sa mga baruganan sa ebanghelyo mao ang pagpa-drawing nila og mga litrato. Ang pag-drawing makahatag kanila og higayon nga makasuhid ug makapahayag sa ilang mga panabut ug pagbati sa mga sugilanon sa ebanghelyo ug sa mga baruganan” (*Pagtudlo, Walay Labaw ka Mahinungdanon nga Tawag* [1999], 167). Ikonsiderar ang pagbasa sa artikulo, maghisgot og baruganan sa pasalig sa ebanghelyo, ug dayon mohangyo niadtong kinsa gusto nga mohimo sa pag-drawing og litrato sa usa ka kalihokan sa ebanghelyo nga nagpakita og pasalig. Ang gagmayng mga bata mahimong magkinahanglan og mga sugyot kon unsay i-drawing.

KABATAN - ONAN

Ang Tanan nga Akong Mahatag

Ni Alyssa Hansen

Nabalaka ako pag-ayo kon unsaon nako sa pagbayad ang mga butang nga gusto nakong buhaton panahon sa ting-init: mga klase, mga workshop, mga kamping panahon sa ting-init, ug uban pa. Nagtuo ko nga makahilak ko. Dayon akong nahinumduman ang tanang butang nga gitudlo ngari kanako kabahin sa pagbaton og pagsalig ug hugot nga pagtuo sa Ginoo. Mihukom ko nga itugyan ang sitwasyon sa mga kamot sa Ginoo ug misalig nga kon kini

lyang kabubut-on, Siya mohatag og paagi.

Sa wala madugay, ang akong inahan nakakita og tseke nga wala pa mailisi og kwarta gikan sa trabaho nga akong gihimo sa sayo niadto nga tuig, ug dayon pagkasunod nga adlaw nakadawat ko og gamayng kantidad nga premyo gikan sa sulat tungod kay nakadaug sa ikaduhang pwesto sa usa ka kompetisyon. Kini talagsaon nga pagpamatuod para kanako nga ang Dios buhi, nga Siya naghigugma ug nag-atiman kanako ug mosangkap.

Napuno ko sa pasalamat ug sa gugma alang sa akong Langit-nong Amahan ug sa Manluluwas. Mibati ko nga daw kabuthunon!

Naghinam-hinam kaayo ko sa pagpakita kon unsa ako kamapasalamaton, sa pagdayeg sa Dios kutob sa akong mahimo, ug sa pagpakigbahin niana nga pagbati. Ang uban mibuhat niini pinaagi sa pagsulat og kanta, balak, o pagpintal og usa ka larawan, apan mibati ko og kakulangan sa pagbuhat sa bisan unsa niadto nga mga butang. Nakaamgo ko nga ang bugtong butang nga akong mahatag nga mahimong igo sa pagdayeg mao ang akong kinabuhi—nga “alang sa mga magtotoo, pagkinabuhi ingon nga panig-ingnan” (1 Timoteo 4:12), sa paghalad sa akong kinabuhi ngadto kang Kristo. Mao ra kana ang lyang gipangayo, ug mao ra kana ang akong mahatag.

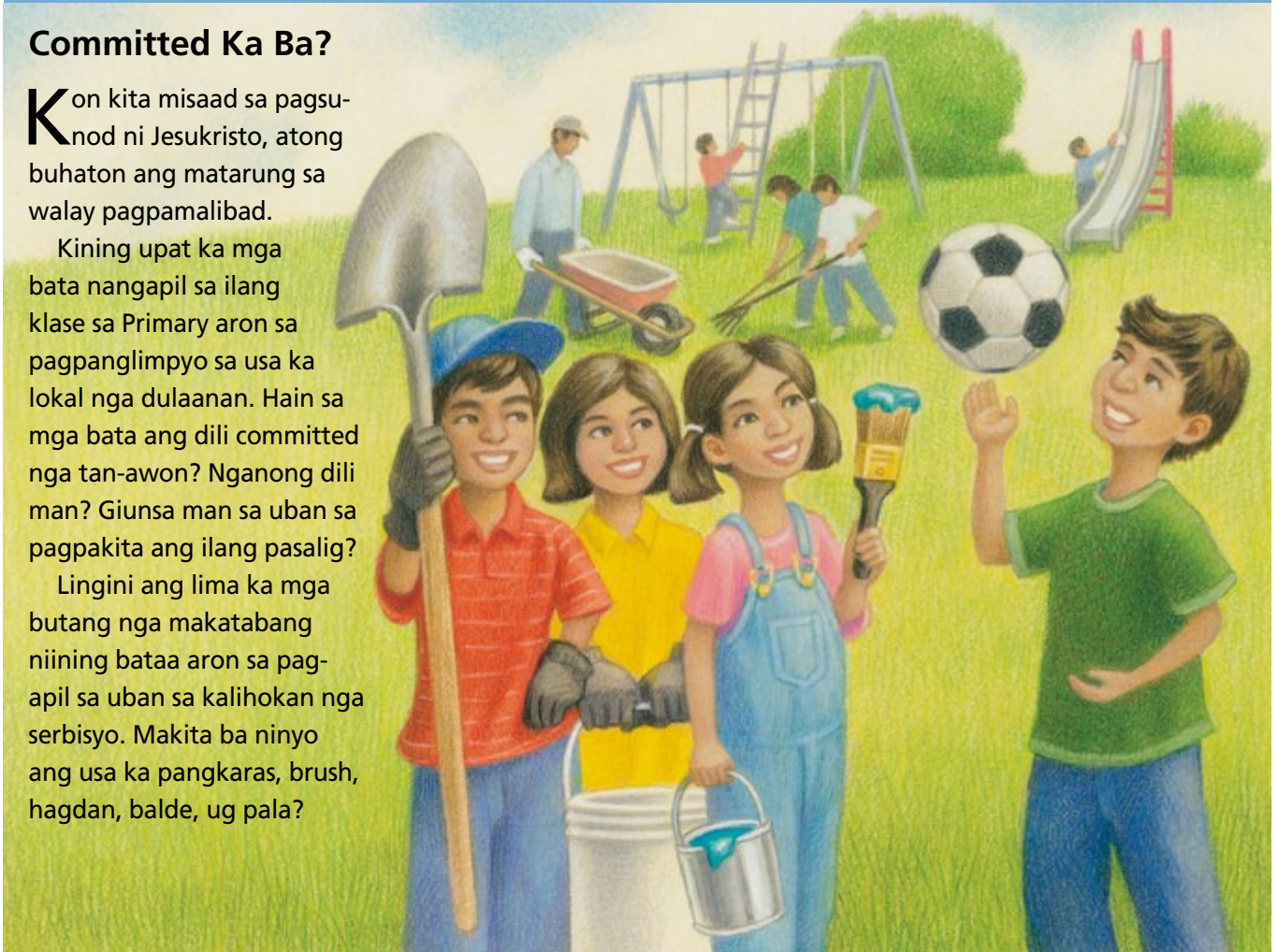
MGA BATA

Committed Ka Ba?

Kon kita misaad sa pagsunod ni Jesukristo, atong buhaton ang matarung sa walay pagpamalibad.

Kining upat ka mga bata nangapil sa ilang klase sa Primary aron sa pagpanglimpyo sa usa ka lokal nga dulaanan. Hain sa mga bata ang dili committed nga tan-awon? Nganong dili man? Giunsa man sa uban sa pagpakita ang ilang pasalig?

Lingini ang lima ka mga butang nga makatabang niining bataa aron sa pag-apil sa uban sa kalihokan nga serbisyo. Makita ba ninyo ang usa ka pangkaras, brush, hagdan, balde, ug pala?

PAGHULAGWAY PINAAG NI STEVE KROPP

Adto sa Templo ug Angkuna ang Inyong mga Panalangin

Tun-i kini nga materyal ug, kon angay, hisguti kini uban sa mga sister nga inyong bisitahan. Gamita ang mga pangutana sa pagtabang kaninyo sa paglig-on sa inyong mga sister ug sa paghimo sa Relief Society isip aktibong bahin sa inyong kaugalingon nga kinabuhi.

Hugot nga Pagtuo • Pamilya • Kahupayan

Mga sister, mas bulahan kita. Ang Manluluwas ang pangulo niini nga Simbahan. Kita gipangulohan og buhi nga mga propeta. Kita adunay balaan nga mga kasulatan. Ug kita adunay daghang balaan nga mga templo sa tibuok kalibutan diin atong madawat ang mga ordinansa nga gikinahanglan aron pagtabang nato nga makabalik ngadto sa atong Langitnong Amahan.

Mouna kita og adto sa templo alang sa atong mga kaugalingon. “Ang nag-unang katuyoan sa templo,” mipasabut si Elder Robert D. Hales sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles, “mao ang pagsangkap og mga ordinansa nga gikinahanglan sa atong kahimayaan sa celestial nga gingharian. Ang mga ordinansa sa templo mogiya kanato ngadto sa atong Manluluwas ug mohatag kanato sa mga panalangin nga moabut kanato pinaagi sa Pag-ula ni Jesukristo. Ang templo mao ang labing dako nga unibersidad sa pagkat-on nga nahibaloan sa tawo, naghatag kanato og kahibalo ug kaalam kabahin sa Paglalang sa kalibutan. Ang mga instruksyon sa endowment naghatag og giya kon unsaon nato sa pagpuyo sa atong mga kinabuhi dinhi sa pagkamortal. . . . Ang ordinansa naglangkob og sunod-sunod nga mga instruksyon kon unsaon nato sa pagkinabuhi ug sa mga pakigsaad nga atong pagahimoon aron magpuyo nga mata-rung pinaagi sa pagsunod sa Manluluwas.”¹

Apan ang atong serbisyo sa templo wala mahuman diha. Si Presidente Boyd K. Packer, Presidente sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles, nagtudlo: Sa pagbarug isip puli alang sa usa ka tawo kinsa namatay na, kamo makahinumdom pag-usab sa mga pakigsaad nga inyong gihimo. Masilsil gayud sa inyong hunahuna ang mahinungdanon nga espirituhanon nga mga panalangin nga may kalabutan diha sa balay sa Ginoo. . . . Sa mga pakigsaad ug mga ordinansa nasentro ang mga panalangin nga mahimo ninyong maangkon diha sa balaan nga templo.”²

Adto sa templo ug dayon mobalik. Ang paghimo ug pagtuman sa mga pakigsaad ngadto sa templo mopabilin kanato sa dalan paingon sa labing mahinungdanon sa tanang mga panalangin—ang kinabuhing dayon.

Barbara Thompson, ikaduha nga magtatambag sa kinatibuk-ang kapangulohan sa Relief Society.

Gikan sa mga Kasulatan

Isaias 2:3; 1 Mga Taga-Corinto 11:11; Pinadayag 7:13–15; Doktrina ug mga Pakigsaad 109

Unsa ang Akong Mahimo?

1. Unsa nga kasi-natian ang akong ipakigbahin aron sa pagpalig-on niadtong akong bisitahan alang sa ilang determinasyon sa “pag-adto sa templo”?
2. Unsaon nako sa pag-angkon sa personal nga paagi ang mga panalangin sa templo?

Alang sa dugang nga impormasyon, adto sa www.reliefsociety.lds.org.

Gikan sa Atong Kasaysayan

Si Propeta Joseph kanunay nga makigsulti sa mga sister sa Relief Society sa ilang mga miting. Uban sa padayong pagtukod sa Templo sa Nauvoo, ang Propeta mitudlo sa mga sister sa doktrina, nag-andam kanila sa pagdawat og dugang pa nga kahibalo pinaagi sa mga ordinansa sa templo. Niadtong 1842 siya miingon ngadto ni Mercy Fielding Thompson nga ang endowment “maoy modala kanimo pagawas sa kangitngit ngadto sa talagsaon nga kahayag.”³

Gibanabana nga 6,000 ka mga Santos sa Ulahing mga adlaw ang nakadawat og mga ordinansa sa templo sa wala pa ang exodus gikan sa Nauvoo. Si Presidente Brigham Young (1801–77) miingon, “Kini mao ang tinguha nga gipakita sa mga Santos nga makadawat sa mga ordinansa [sa Templo], ug mao ang among tinguha sa pagpangalagad ngadto kanila, nga akong gigahin ang akong kaugalingon sa hingpit ngadto sa buhat sa Ginoo diha sa Templo gabii ug adlaw, nga dili gani matulog sobra sa upat ka oras, sa kasagaran, matag adlaw, ug mopauli makausa sa usa ka semana.”⁴ Ang kalig-on ug gahum sa mga pakigsaad didto sa templo mipalig-on sa mga Santos sa ilang pagbiya sa ilang siyudad ug sa templo alang sa ilang pagpanaw padulong ngadto sa dapit nga wala pa mahibalo.

MUBO NGA MGA SULAT

1. Robert D. Hales, “Ang mga Panalangin sa Templo,” *Liahona*, Okt. 2009, 14.
2. Boyd K. Packer, *The Holy Temple* (1980), 170, 171.
3. *Mga Pagtulun-an sa mga Presidente sa Simbahan: Joseph Smith* (2007), 502.
4. *Mga Pagtulun-an sa mga Presidente sa Simbahan: Brigham Young* (1997), 345.

Gagmay ug Yano nga mga Butang

“Pinaagi sa gagmay ug yano nga mga butang ang mga dagko nga butang ipahinabo” (Alma 37:6).

ANG SPOTLIGHT SA TEMPLO

Templo sa Vancouver British Columbia

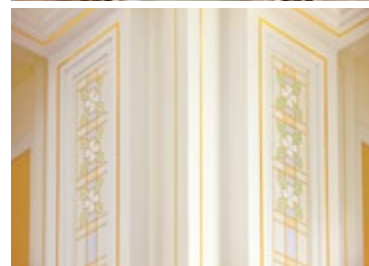
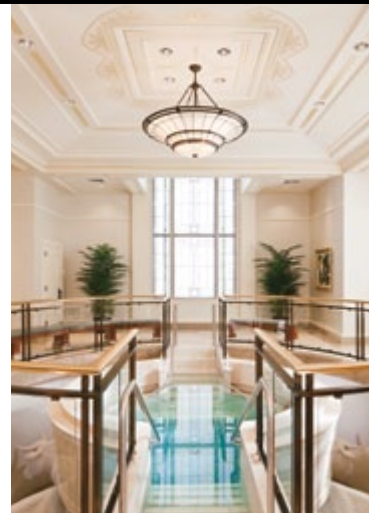
Niadtong Mayo 2, 2010, ang templo sa Vancouver British Columbia nahimong ika-131 nga templo nga gipahinugod niini nga dispensasyon. Ang templo adunay 28,165 ka pye kwadrado (2,617 m²) ug naglakip og usa ka bunyaganan, usa ka celestial room, duha ka mga endowment room, ug duha ka sealing room. Sa sulod, ang desinyo sa kolor nagpakita og green, sanag nga blue, ug bulawan, nga nagpasidungog sa kahalangdon sa kalasangan, dagat, ug langit sa Amihanang-kasadpan sa Pasipiko. Ang Pacific dogwood, ang bulak sa probinsya sa British Columbia, gilarawan sa mga painting ug sa mga panapton sa tibuok building.

Sa gabii sa wala pa ang pagpahinugod, kapin sa 1,200 ka mga

batan-on ang miapil sa kultural nga selebrasyon. Giulohan og “Usa ka Banwag ngadto sa Kalibutan,” ang pasundayag nag-hulagway sa kasaysayan ug sa mga tawo sa Canada. Sa pagsugod sa selebrasyon, si Presidente Monson miilis sa pangbukas nga himno ngadto sa nasudnong awit sa Canada, nga nag-ingon, “Ania kami sa Canada aron malingaw uban kaninyo.”

Sa pagpahinugod nga pagampo, si Presidente Monson miingon: “Hinaut unta nga ang tanan nga mosulod adunay limpyo nga mga kamot ug putli nga mga kasingkasing. Hinaut nga ang ilang pagtuo molambo samtang sila naghago dinhi alang sa mga namatay na. Hinaut nga sila mobiya uban sa pagbati og kalinaw, nagdayeg sa Imong balaan nga pangalan.”¹

Gikan sa ibabaw: Ang pagtan-aw sa bunyaganan, mga detalye sa dekorasyon, ug celestial nga lawak sa Templo sa Vancouver British Columbia.

MUBO NGA SULAT

1. Thomas S. Monson, “Dedicatory Prayer,” ldschurchtemples.com/vancouver/prayer.

Journal sa Pagpuasa

Ang pagpuasa sa una lisud alang kanako—hangtud nga nagsugod ko sa paghimo og journal sa pagpuasa. Karon, sa dili pa ko magsugod kada puasa, akong isulat ang piho nga katuyoan alang sa akong pagpuasa. Pananglitan, mahimong akong isulat, “Tungod kay gikulbaan ko pag-ayo kabahin sa akong bag-ong calling isip adviser sa Beehive, nagpuasa ug nag-ampo ko nga ang Ginoo mopalanangin nga ako mahimong kalma, masaligon, ug andam ugma inig tudlo nako sa unang leksyon.”

Sa tibuok panahon sa akong pagpuasa, akong isulat ang adunay importante nga mga butang nga mahitabo; mga panghuhuna, mga pagbati, ug mga impresyon nga mahunahunaan ug mabati; ug mga pakisayran sa kasulatan nga may kalabutan gayud sa katuyoan sa akong pagpuasa.

Samtang akong ipakigbahin ang akong mga tinguha uban sa Langitnong Amahan, Siya sa kanunay mopanalangin kanako sa mga paagi nga dili nako mahunahunaan. Kadtong mora og sulagma lang nga mga panghitabo sa akong kinabuhi klaro nga masumpay-sumpay kon kini akong isulat ug makita sa unsang paagi kining tanan nakatabang sa akong pagtubo ug paglambo. Sukad niadtong 1996, sa dihang una kong nagsugod sa paghimo og journal sa pagpuasa, akong nakita kon sa unsang paagi nga ang Langitnong Amahan mipanalangin sa akong kinabuhi. Mopamatuod ko sa talagsaong espirituhanong gahum sa pagpuasa ug pag-ampo ug ikonsiderar ang pagpuasa isip oportunidad sa “paglipay ug pag-ampo” (D&P 59:14).

Renee Harding, North Carolina, USA

Mary Fielding Smith

Si Mary Fielding Smith, usa ka matitud-anon nga Santos nga babaye sa Ulahing mga Adlaw, nabiyaa uban sa pipila ka batan-ong mga anak samtang ang iyang bana nabilanggo sa Bilanggoan sa Liberty atol sa tingtugnaw niadtong 1838–39. Ang mga manggugubot misulong sa iyang panimalay, ug ang iyang anak nga lalaki hapit mamatay isip resulta sa pag-ataki. Isip asawa ni Hyrum Smith, si Mary nabiyuda sa dihang ang iyang bana gipatay didto sa Bilanggoan sa Carthage niadtong Hunyo 27, 1844. Siya ug si Emma Smith milahutay sa daghang mga pagsulay uban sa ilang mga bana, nga si Hyrum ug Joseph Smith. Karon, si Mary gidayeg isip usa sa labing lig-on nga mga pioneer sa unang mga tuig sa Simbahan.

Si Mary naminyo ni Hyrum Smith niadtong Disyembre 24, 1837. Ang unang asawa ni Hyrum, si Jerusha, namatay sa pagpanganak, ug si Mary ang miatiman sa gagmayng mga anak ni Hyrum isip iyang kaugalingon. Si Hyrum ug si Mary may duha usab ka mga anak, lakip si Joseph F. Smith, kinsa sa kaulahian nahimong ikaunom nga Presidente sa Simbahan.

Sa diha nga ang mga Santos mibiya sa Nauvoo ngadto sa Walog sa Salt Lake human si Joseph ug Hyrum gimartir, si Mary mihukom sa pagpanaw. Siya ug ang iyang pamilya gipauban ngadto sa naglakaw nga pundok, ug ang kapitan misulti kaniya nga siya makalangan lang sa uban ug dili kinahanglan nga mosulay sa malisud nga panaw. Si Mary mitubag, “mag-una pa ako ninyo ngadto sa walog ug dili mangayo og tabang bisan gani kanimo.”¹ Ang paglakaw namatud-an nga lisud, apan siya miabut uban sa iyang pamilya sa Salt Lake niadtong Septyembre 23, 1848, una og usa ka adlaw sa kapitan nga kinsa nagduhaduha kaniya.

Si Mary Fielding Smith nagpabilin nga matitud-anon hangtud sa

Ibabaw: Si Mary Fielding Smith naglabang sa mga kapatagan. Ibabaw: Si Joseph F. Smith uban sa mga sakop sa iyang pamilya diha sa panimalay ni Mary Fielding Smith sa Siyudad sa Salt Lake, mga 1910.

katapusan sa iyang kinabuhi. Siya mibayad sa ikapulo, bisan sa iyang kakabus. Sa diha nga usa ka tawo misugyot kaniya sa dili angayan nga paagi nga dili lang siya motampo sa ikapulo sa mga patatas nga iyang gipatubo nianang tuiga, siya mitubag, “Maulaw ka sa imong kaugalingon. Ihikaw mo ba kanako ang usa ka panalangin? Ako nagbayad sa akong ikapulo, dili lang tungod kay kini usa ka balaod sa Dios, apan tungod kay ako nagpaabut sa usa ka panalangin pinaagi sa pagbuhat niini.”² Siya miugmad og umahan sa Walog sa Salt Lake ug gitudloan ang iyang mga anak sa ebanghelyo. Si Presidente Joseph F. Smith sa kaulahian miingon, “Iya akong gitudloan sa pagtahud, ug sa hiyas, ug kamatuoran, ug kaligdong ngadto sa gingharian sa Dios, ug siya nagtudlo dili lamang sa lagda kondili pinaagi sa ehemplo.”³

MUBO NGA MGA SULAT

1. Tan-awa sa Don Cecil Corbett, *Mary Fielding Smith: Daughter of Britain* (1966), 228.
2. Mary Fielding Smith, gikutlo ni Joseph F. Smith, sa Conference Report, Abr. 1900, 48.
3. *Mga Pagtulun-an sa mga Presidente sa Simbahan: Joseph F. Smith* (1998), 42.

PAG-INOM OG MAAYO SA Buhi nga Tubig

“Bisan kinsa nga magainom sa tubig nga akong igahatag kaniya dili na gayud pagauhawon” (Juan 4:14).

SIYA MAO ANG BUHI NGA TUBIG

“Buot ba kamong moambit niining buhing tubig [nga gihisgutan diha sa Juan 4:14] ug mosinati nianang balaang atabay nga nagtubod diha sa sulod ninyo ngadto sa mahang-turong kinabuhi?

“Busa ayaw kahadlok.

Pagtuo sa tibuok ninyong kasingkasing. Palambo ang dili matarug nga hugot nga pagtuo sa Anak sa Dios. Himoa nga ang inyong mga kasingkasing mopadangat og hugot nga pag-ampo. Pun-a ang inyong mga hunahuna sa kahibalo mahitungod Kaniya. Isalikway ang inyong mga kahuyang. Paglakaw sa pagkabalaan ug pakig-uyon sa mga sugo.

“Pag-inom og maayo sa buhing mga tubig sa ebanghelyo ni Jesukristo.”

Elder Joseph B. Wirthlin (1917–2008) sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles, “Ang Buhong nga Kinabuhi,” *Liahona*, Mayo 2006, 100.

Ni Matthew Heaps

Welfare Services

Ang akong trabaho mopaadto kanako sa mga komunidad sa tibuok kalibutan diin ang mga tawo walay makuha nga limpyong tubig. Ang among grupo makig-alayon uban sa lokal nga mga gobyerno ug sa mga lumulupyo aron sa pagsangkap og mamintinar nga mga kapanguhaan sa lunsay, makapatunhay sa kinabuhi nga tubig sama sa mga puso ug mga himan nga makatigom sa tubig gikan sa tubod o ulan.

Kini nga mga proyekto sa tubig makahatag og dakong kalamboan sa kalidad sa kinabuhi. Ang panglawas molambo pag-ayo tungod kay ang limpyo nga tubig makapahunong sa pagtakboy sa sakit nga typhoid, kolera, ug uban pang mga sakit tungod sa hugaw nga tubig. Ang ekonomiya molambo usab tungod kay ang mga ginikanan ug mga bata kinsa gigahin sa una ang ilang panahon sa pagsag-ub og tubig karon mahimo nang motrabaho ug moeskwela. Gani sa mga komunidad nga adunay daghan ug nagkalain-laing mga problema, ang mga tawo sa kanunay moingon nga ang limpyong tubig mao ang ilang labing ganahan.

Ang Manluluwas migahin sa Iyang yutan-ong pangalagad sa panahon ug dapit diin ang mga tawo magsalig sa mga atabay para sa tubig. Iyang gitudloan ang babaye didto sa atabay pinaagi sa pag-ingon nga “bisan kinsa nga magainom sa tubig nga akong igahatag kaniya

dili na gayud pagauhawon” (Juan 4:14), nagtudlo ba usab Siya nga ang Iyang ebanghelyo makapawala sa kauhaw—permanente—sa pinakauna gayud nato nga panginahanglan? Nagtuo ko niana.

Kanunay akong mapasalamaton sa usa ka babaye sa Kenya, Africa, kinsa nagtudlo kanako kabahin sa kaandam nga motrabaho aron makaangkon og tubig. Siya akong nahimamat sa usa ka pagsaulog human sa pagbutang og puso sa iyang komunidad. Uban sa pasalamat siya miingon kanako nga ang bag-ong puso makapamubo sa iyang siyam ka milya (14 km) nga biyahe matag adlaw ngadto sa usa na lang ka milya (1.6 km) nga biyahe aron sa pagsag-ub og tubig. Siya nalipay gayud sa mga oportunidad nga karon maiyaha na.

Dili ko kapugong sa paghunahuna kon unsay akong bation nga *ako* kinahanglang molakaw og usa ka milya aron sa pagsag-ub og tubig. Nahimuot ko nga iyang biyaan ang tanang buluhaton—gikan sa buluhaton sa balay ngadto sa pagtanom sa tanaman—kon siya mobiyahe na aron sa pagsag-ub og tubig. Siya nasayud nga dili niya makompleto ang ubang buluhaton kon wala kana nga tubig. Naghunahuna ko kon unsa kabug-at ang iyang palas-anon. Ang pag-alsa og tubig nagkinahanglan og kusog ug paglahutay. Apan, alang sa kaayohan sa iyang pamilya, andam siya nga molakaw og siyam ka milya matag adlaw aron sa pagkuha niini.

Ang Manluluwas mitudlo, “Bisan kinsa nga magainom sa tubig nga akong igahatag kaniya dili na gyud pagauhawon; kay ang tubig nga akong igahatag kaniya mahimong diha sa sulod niya usa ka tubod sa tubig nga magatubo ngadto sa pagkakabuhiing dayon” (Juan 4:14).

Naghunahuna ko nga kita kinsa makakuha og limpyong tubig gikan sa mga gripo sa atong balay usahay naglaum nga moduol kang Kristo uban sa samang kasayon sa pagliso sa gripo aron sa pagkuha og usa ka baso nga tubig. O kita ba andam nga mobiya sa ubang mga buluhaton, bisan gani sa importanting mga butang, aron sa pag-ila ni Jesukristo ug sa Iyang Amahan?

Nasayud ako nga ang atabay sa buhi nga tubig nga gitanyag sa Manluluwas dili gayud maughan ug kini lunsay ug makapatunhay sa kinabuhi. Kon kita moduol Kaniya uban sa walay sulod nga kupa, Siya mopuno niini, sa kanunay labaw pa sa atong kapasidad sa pagdawat. Siya sa tinuoray mao ang buhi nga tubig, usa ka pagpakita sa gugma sa Dios. ■

UNSA ANG BUHI NGA TUBIG?

- Ang buhi nga tubig mao ang ebanghelyo ni Jesukristo.
- “Ang tuburan sa buhi nga tubig . . . [mao ang] simbolo sa gugma sa Dios” (1 Nephi 11:25).
- Ang buhi nga tubig makahatag kanato sa “walay katapusan nga kinabuhi” (Juan 4:14; D&P 63:23).

Alang sa dugang nga impormasyon kabahin niini nga hilisgutan, tan-awa sa 1 Nephi 8; 11; ug sa Richard G. Scott, “Ang Makapausab nga Gahum sa Hugot nga Pagtuo ug Maligdong Kinaiya,” *Liahona*, Nob. 2010, 43.

SA UNSANG PAAGI NGA ANG BUHI NGA TUBIG MAKAPANALANGIN KANATO?

Kathleen H. Hughes, kaniadto unang magtatambag sa kinatibuk-ang kapangulohan sa Relief Society, mitabang sa pagtubag niining pangutana sa iyang pakigpulong sa kinatibuk-ang komperensya “Napanalanginan sa Buhing Tubig” (*Liahona*, Mayo 2003, 13).

1. Ang buhi nga tubig moayo kanato pinaagi sa gahum sa Espiritu Santo.
2. Ang buhi nga tubig moamuma ug mopatunhay kanato (tan-awa sa Mateo 11:28).
3. Ang buhi nga tubig makahatag og kalinaw ug hingpit nga kalipay (tan-awa sa Juan 14:27; D&P 101:16).

Ikonsiderar ang pagbasa sa 1 Nephi 11:25 uban sa inyong pamilya o higala. Hisguti ang relasyon tali sa tuburan sa buhi nga tubig ug ang kahoy sa kinabuhi.

ANG TRABAHO

USA KA MAHANGTURONG BARUGANAN

Ang atong Langitnong Amahan ug si Jesukristo nagtrabaho aron sa paglalang sa mga langit ug yuta. Gilalang Nila ang adlaw, ang buwan, ug ang mga kabitoonan. Ilang gipundok ang mga dagat ug gihimo ang uga nga yuta ug ang mga tanom nga motubo. Dayon Ilang gilalang ang matag buhi nga butang diha sa dagat ug sa yuta. (Tan-awa sa Genesis 1; Moises 2.) Ang Ilang ehemplo nagpakita kanato nga ang trabaho importante sa langit ug sa yuta. (Tan-awa usab sa Juan 5:17; 9:4.)

Sa dihang ang Dios milalang sa lalaki ug babaye diha sa Iyang kaugalingong dagway, Siya mibutang kanila sa Tanaman sa Eden (tan-awa sa Genesis 1:26–27; 2:8). Sa wala madugay, sa diha nga sila gipapahawa sa tanaman, ang Ginoo miingon ngadto ni Adan, “Sa singot sa imong nawong magakaon ikaw sa tinapay” (Genesis 3:19). Sukad nianang panahona, Si Adan ug si Eva mitrabaho aron sa pagsangkap sa ilang kaugalingong mga panginahanglan ug sa mga panginahanglan sa ilang mga anak (tan-awa sa Moises 5:1).

Sukad sa panahon ni Adan ug Eva, ang trabaho mao na ang paagi sa pagkinabuhi kanatong tanan dinhi sa yuta. Kita magtrabaho aron sa pagsangkap alang sa atong pisikal, espiritwal, ug emosyonal nga kaayohan sa atong mga kaugalingon ug sa atong mga pamilya. Ang mga ginikanan naningkamot sa pag-establisar og mga panimalay diin ang mga baruganan sa trabaho gitudlo. Ang paghatag sa mga bata og mga buluhaton nga haum sa ilang mga abilidad ug ang pagdayeg sa ilang mga kalampusan makatabang kanila nga makabaton

og positibo nga mga kasinatian sa trabaho. Agig resulta, sila makapalambo og lig-on nga kinaiya sa trabaho, usa ka maayong kinaiya, ug mahinungdanong mga kahanas.

Kita kinahanglan usab nga magtinguha sa pagpangita og maayong pagkabalanse tali sa trabaho ug sa pahulay. Sa unom ka adlaw matag semana, ang mga panalangin moabut kanato samtang atong hinumduman ang pagsagol sa trabaho ngadto sa mga kalihokan nga makapalagsik kanato. Sa mga Dominggo, bisan pa niana, ang Ginoo misaad og espesyal nga mga panalangin samtang kita mosunod sa Iyang sugo sa paglikay gikan sa atong temporal nga trabaho ug ibalaan ang Igpapahulay nga adlaw (tan-awa sa Exodo 20:9–11; D&P 59:9–19).

Ang trabaho mao ang kabahin sa plano sa atong Langitnong Amahan alang kanato didto sa langit ug dinhi sa yuta. Kon kita matarung, kita makabalik sa pagpuyo uban Kaniya. Didto kita padayon nga makabaton og mga kahigayunan sa pagtrabaho samtang nagtabang kita sa pagtukod sa gingharian sa Dios (tan-awa sa Moises 1:39). ■

Samtang kita magtinabay ngay sa usag usa ug makigbahin sa palas-anon sa atong trabaho, bisan gani ang labing bug-at nga palas-anon mahimong mas gaan.

Kita ang responsible sa pag-atiman sa atong mga kaugalingon ug sa atong mga pamilya.

1. Ang mga ginikanan adunay sagradong katungdanan sa pag-atiman sa ilang mga anak (tan-awa sa D&P 83).

2. Ang mga anak mapanalanginan samtang sila nag-atiman sa ilang nagkatigulang nga mga ginikanan (tan-awa sa 1 Timoteo 5:3-4, 8).

3. Kita kinahanglan nga motabang sa mga sakop sa atong mga paryente kon mahimo.

1. Atong mapalig-on ang atong mga kinaiya ug makapalambo og mga kahanas sa trabaho.

2. Atong bation ang hingpit nga kalipay sa plano sa Dios alang kanato dinhi sa yuta.

Mga panalangin ang moabut kanato isip resulta sa trabaho.

“Magbudlay hinoon [ang tawo] nga magbuhat sa mga maayong butang pinaagi sa iyang mga kamot, aron may ikahatag siya ngadto sa mga nagakinahanglan” (Mga Taga-Efeso 4:28).

3. Kita mahimong mas andam ug mapaninkamuton sa kaugalingon samtang kita nagtigum og tulo ka bulan nga sangkap sa pagkaon, tubig, ug ubang mga kinahanglanon.

Alang sa dugang nga kasayuran, tan-awa sa *Mga Baruganan sa Ebanghelyo* (2009), 191-97; ug *“Ang Pamilya: Usa ka Pamahayag ngadto sa Kalibutan,” Liahona*, Nob. 2010, 129.

PAGATAWAGON SA DIOS

Ni Ramona Dutton

Direkta nakong nahibaloan kon unsay ipasabut sa “pagatawgon sa Dios, pinaagi sa pagpanagna, ug pinaagi sa pagpandong sa mga kamot niadtong kinsa adunay pagtugot” (Mga Artikulo sa Hugot nga Pagtuo 1:5).

Ang akong bana ug ako bag-o pa lang nga mibalhin sa usa ka bag-ong lungsod ug mahinamon nga motabong sa among bag-o nga ward. Nahitabo hinoon nga ang mga utlanan sa ward giusab, ug ang ward gibahin.

Human sa ikaduhang Dominggo namong pagsimba, ang klerk sa ward nakigsabut namo aron ikahimamat ang bag-ong bishop inigka Martes sa gabii. Human sa mubo nga paghima-mat, ang bishop nangayo og pagtugot sa akong bana nga tawagon ako isip presidente sa Primary sa bag-ong ward. Dayon iya kong gihatagan sa calling. Nakugang ako, apan gitudloan na ako nga dili gayud mobalibad og calling, mao nga miuyon ako sa paghimo sa akong pinakamaayo.

Ang bishop mihatag kanako og lista sa mga pangalan ug mihangyo kanako nga makigkita niya sulod sa duha ka adlaw uban sa mga ngalan nga gipili alang sa mga magtatambag ug sekretarya. Gisanapan ako sa pagbati. Sa dihang miabut kami sa panimalay, akong gisirad-an ang akong kaugalingon sa banyo ug mi-hilak. Dayon akong gipabuhagay ang akong pagbati ngadto sa Langitnong Amahan, nagpahayag sa akong mga kabalaka sa akong bag-ong calling. Wala akoy nailhan bisag usa sa bag-o nga ward, ug nagkinahanglan ko sa Iyang tabang. Sa dihang nahuman ako sa pag-ampo, kalinaw ang mipuno sa akong kasingkasing.

Pagkasunod buntag nag-ampo ako ug dayon misugod sa akong naandang trabaho sa balay. Ang lista sa

mga pangalan nga gihatag sa bishop kanako diha sa lamesa sa kusina, ug pasigpitan nako ni matag higayon sa akong pag-agi. Human nako matan-aw ang lista sa daghang mga higayon, duha ka mga pangalan ang ingon og klaro ngari nako. Akong gipunit ang lista ug gibasa ang mga pangalan. Sa akong paglitok sa mga ngalan, usa ka mainit nga pagbati ang misanap kanako. Wala pa sukad ako mobati sa Espiritu Santo nga ingon ka kusog.

Dayon akong giduol ang Langitnong Amahan pinaagi sa pag-ampo, mga luha midagayday sa akong mga aping sa akong paglitok pag-usab sa mga pangalan. Wala akoy nasayran kabahin sa bisan hain niining mga bayhana, apan nasayud ako sulod sa akong kasingkasing nga sila ang mahimo nakong mga magtatambag.

Sa kaulahian nianang pagkagabii akong gihunahuna ang lista sa mga pangalan. Usa ka pangalan ang mosantup sa akong hunahuna sa matag higayon nga akong hunahunaon ang lista. Siya ang nahimo nakong sekretarya.

Nakigkita ako sa bishop pagkasunod adlaw ug gihatag kaniya ang mga pangalan alang sa akong mga magtatambag ug sekretarya. Sa akong kakugang sila ang mao gihapon nga mga babaye nga gihunahuna sa bishop nga makatrabaho og maayo sa Primary. Sa pag-abut nako sa simbahan pagka Dominggo, ang unang magtatambag sa bishopric nagbarug gawas sa simbahan uban kanako, nga gitudlo ang akong mga magtatambag

NAGTINGUHA SA GIYA SA ESPIRITU

“Ang usa ka tawo kinahanglan gayud nga pagatawgon sa Dios aron sa pagserbisyo diha sa Simbahan (tan-awa sa Mga Artikulo sa Hugot nga Pagtuo 1:5). Ang mga lider nagtinguha sa giya sa Espiritu nga nagdeterminar kon kinsa ang pagatawgon. Ilang ikonsiderar ang katakus nga gikinahanglan alang sa calling. Ila usab nga ikonsiderar ang personal o mga kahimtang sa pamilya sa miyembro. Ang matag calling kinahanglan nga mapahimuslan sa mga tawo kinsa giserbis-yohan, sa miyembro, ug sa pamilya sa miyembro.”

Handbook 2: Administering the Church (2010), 19.1.1.

ug sekretarya sa ilang pag-abut. Akong gitan-aw kini nga mga sister, akong gibati nga nakaila na ako kanila. Ang Espiritu mipamatuod kanako nga kining mga babayhana gitawag sa Dios.

Ako nasayud nga kami magkahi-USA sa pagtrabaho sa pagserbisyo sa Ginoo—ug nahimo namo. Bisan tuod kon kini nga mga sister dili kaayo nako kaila, sila hingpit alang sa ilang mga calling. Ang Ginoo nasayud kon kinsay gusto Niyang tawagon. Pagkaindot nga kasinatian ngari kanako ang direkta nga pagkat-on kon unsay ipasabut sa pagatawgon sa Dios pinaagi sa panagna. ■

ANG MISYON SA KINABUHI SA USA KA MAHIGUGMAONG INAHAN

Ni Peiholani Kauvaka

Sa dihang nagdako ako sa Tonga, ang akong inahan usahay motabang sa pagtudlo sa seminary. Gikan sa 5 anyos hangtud nag-10 anyos ko, pukawon ko niya kanunay sa dili pa magsugod ang seminary ug dalhon ko sa balay asa magklase. Bisan tuod dili kini kaabut og usa ka quarter nga milya (0.4 km) nga lakaw sa agianan nga may kabayabsan, siya mangutana kanako, “Nahadlok ka ba?” Maisugon akong motubag og, “Wala.”

Dayon siya moingon, “Moabut ang adlaw nga kinahanglan nga magmaisugon ka ug moalagad sa imong Langitnong Amahan. Siya nagsangkap kanato sa tanang butang, bisan gani sa usa ka plano nga kita makabalik aron sa pagpuyo uban Kaniya. Moabut ang adlaw nga mag-misyon ka ug moalagad Kaniya uban sa tibuok nimong kasingkasing, gahum, hunahuna, ug kusog. Kinahanglang magsugod ka karon aron mahimong usa ka maayo nga misyonaryo.”

Sa wala madugay kami namalhin sa Ontario, California, USA. Nakaplagan sa akong inahan ang iyang kaugalingon nga naa sa usa ka dili pamilyar nga nasud, dili makaistorya sa pinulongan ug nakalitan sa kultura. Sama sa usa ka himungaan nga pundokon ang iyang mga piso ubos sa iyang pako, kaming tanan niyang mga anak iyang pundokon ug moluhod, naghanyo sa Langitnong Amahan nga walay usa sa mga anak nga gihatag Niya ngadto kaniya mahilayo sa Ang Simbahan ni Jesukristo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw. Ang akong mga ginikanan migamit sa pag-ampo sa pamilya, matag adlaw nga pagbasa sa kasulatan, regular nga mga pagpuasa sa pamilya, matag semana nga family home evening, ug mga miting sa Simbahan sa pagtinguha sa tabang sa Langitnong Amahan sa paglig-on sa among pamilya.

Ang among mga ginikanan miawhag kanamo

*Sa ibabaw:
Ang amahan sa tigsulat, si Moses, ang inahan, si Lavinia, ug ang pag-umangkon nga babaye sa nataran sa Templo sa Los Angeles California niadtong 1999.*

nga magbinuotan sama sa mga misyonaryo sa gagmay pa mi. Kami kanunay magsul-ob og puti nga polo ngadto sa simbahan ug magpatupi nga pang-misionaryo. Isip usa ka priest ako mopanalangin sa sakrament, ug ang akong mga manghud nga lalaki moandam ug mopasa sa sakrament isip mga teacher ug deacon. Akong makita ang akong mama ug papa nga nagtan-aw kanamo, naniguro nga matinud-anon namong gihuman ang among mga buluhaton.

Sa wala pa ko mobiya para sa akong misyon, ang akong inahan miingon, “Buhata ang imong bahin, ug akong buhaton ang akoa. Magpuasa ug mag-ampo ko alang kanimo aron makakaplag ka og mga tawo nga tudloan.” Siya nagpadayon sa pagpuasa ug pag-ampo sa tanan niyang upat ka anak nga mga lalaki atol sa ilang misyon. Kaming tanan matinud-anon nga miserbisyo ug miuli uban sa pasidungog.

Atol sa akong katapusan nga pagbisita kaniya sa wala pa siya mamatay, ang akong mama miingon, “Peiholani, gitudloan ko ikaw sa tanan nga akong nasayran nga mao ang labing importante niining kinabuhi ug sa sunod nga kinabuhi. Nga, ang ebanghelyo ni Jesukristo tinuod. Ang maulaong dugo ni Jesukristo mao ang kaluwasan sa imong kalag. Tahura ang mga pakigsaad nga imong gihimo uban sa Ginoo didto sa templo. Buhata kini, ug ang atong pamilya mag-uban pag-usab. Kini akong nasayran nga walay pagduha-duha tungod kay ang Langitnong Amahan ug si Jesukristo buhi.”

Ang akong pagpamatuod natukod diha sa ebanghelyo, pinaagi sa matag pulong nga gisulti sa akong mama ug papa. Nasayud ko nga ang among pamilya mag-uban pag-usab tungod kay ang akong mga ginikanan mituman sa ilang misyon sa pagtudlo kanamo sa ebanghelyo ug migiya kanamo ngadto sa Manluluwas. ■

MI VIDA, MI HISTORIA

Mga istorya kabahin sa hugot nga pagtuo ug inspirasyon gikan sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw nga Latin American.

Ang mga Santos sa Ulahing mga Adlaw niining mga pahina mipakigbahin sa ilang mga istorya sa kombiksyon ug pagtuo sa ebanghelyo ni Jesukristo sa bag-ohay lang nga exhibit sa Church History Museum. Sa hiniusa kini nagrepresentar sa minilyon nga mga Santos nga Latin American.

Baynte y kwatro ka mga istorya ang gi-display sa Church History Museum sa Siyudad sa Salt Lake, Utah, kutob Hunyo 2011. Ang multimedia nga exhibit makita gihapon online sa lds.org/churchhistory/museum/exhibits/mividamihistoria.

Carmen Echeverría Wood

Si Carmen natawo sa relihiyusong pamilya sa Siyudad sa Guatemala, Guatemala. Sa dihang siya nagnuwebe anyos, ang mga sister missionary mitudlo sa iyang pamilya sa ebanghelyo. Siya nalingaw nga motambong sa Primary ug maghisgot og bag-ong pagbati sa kalipay sa iyang pamilya. Usa ka tuig ang milabay ang pamilya nabunyagan. Siya miingon, “Kini talagsaon, talagsaon nga panahon.” Siya nakahinumdom ni Presidente David O. McKay (1873–1970) nagbisita sa Guatemala niadtong 1954 ug nagtudlo sa mga bata kabahin sa baruganan sa ikapulopulo. Sa edad nga 17 siya gitawag sa pagserbisyo sa Central American Mission ug mapasalamaton nga mipakigbahin sa “paglaum sa mas maayo nga kinabuhi ug mahimong mag-uban hangtud sa kahangturan.”

Miriam Puerta Amato

Si Miriam lumad nga taga-Brazil. Sa dihang gusto niya nga moserbisyo og misyon, gikompleto niya ang mga dokumento

para misyon. Pito ka semana ang milabay, uban sa iyang pamilya nga nagtapok sa balay, iyang gibasa ang sulat nga nagtawag kaniya ngadto sa Utah Salt Lake City Temple Square Mission. Siya miingon, “Sa dihang akong gibasa ang sulat, makapaikag nga ang akong pamilya misyagit sa samang paagi sa dihang ang team sa football sa Brazil naka-score. Nalipay sab ko, ug nasayud ko nga ang Ginoo ang nagpadala kanako.”

Nelson Mousqués

Sa wala madugay human matawo si Nelson sa Asunción, Paraguay, nahimamat sa iyang mga ginikanan ang mga misyonaryo.

“Usa ka adlaw ang akong papa didto sa balkon sa balay ug nakakita nila ni Elder Higbee ug Elder Johnson apan siya wala masayud nga sila mga misyonaryo,” nahinumdom si Brother Mousqués. “Siya misugo sa akong igsoon nga babaye sa pagpagawas og duha ka mga lingkuranan tungod kay, siya miingon, ‘Kadtong batan-on nga mga lalaki mousab sa atong mga kinabuhi.’ Sa dihang ang mga misyonaryo nanuktok sa pultahan, iya kining giablihan ug miingon, ‘Sulod. Nagpaabut gyud kami ninyo.’ Ang akong amahan ug ang tibuok pamilya nagpamiyembro sa Simbahan.”

MGA LITRATO PINAAGI NI MARK J. DAVIS, CRAIG DIMOND, KENT MILES, UG CRAIG J. LAW

Robin Mendoza

Si Robin nagtubo sa kalisud didto sa Ecuador, apan gusto niya nga mas molambo. Kausa, samtang nagtrabaho sa usa ka plantasyon 12 ka oras sa usa ka adlaw, siya nag-ampo para sa giya, ug mikilat atol sa iyang pag-ampo. Nakita kini ni Robin isip mensahe sa Dios nga ang kinabuhi adunay saad. “Nasayud ko nga ang akong mga pagbati gikan sa Dios,” mihinumdom si Robin. Iyang nasayran nga pinaagi sa hugot nga pagtuo, mausab niya ang iyang kinabuhi. Sa edad nga 16 mibiya aron motrabaho ngadto sa Guayaquil, diin siya nabunyagan. Ang padayon nga inspirasyon migiya kaniya ngadto sa Brigham Young University, diin natuman ang iyang ambisyon nga makabaton og edukasyon.

Ursula Binder Brock

Si Sister Brock naka-hinumdom nga namalandong sa kahulugan sa kinabuhi sa dihang singko anyos pa lamang siya. Sa dihang siya usa ka tinedyer sa Venezuela, ang mga misyonaryo mitudlo kaniya ug sa iyang pamilya sa ebanghelyo, ug sila nabunyagan. Puno sa hugot nga pagtuo, siya gitawag nga mahimong presidente sa Primary sa branch sa edad nga 16. Karon, human sa tibuok kinabuhi nga pagserbisyo, iyang naamguhan nga alang kaniya, “ang hugot nga pagtuo usa ka pagpili.” Siya mipasabut, “mipili ko nga butangan og luna ang Manluluwas sa akong kinabuhi. Nasayran nako nga ang Pag-ula mao ang labing talagsaon, dili hinakog nga buhat sa gugma alang sa tanang katawhan. Akong Manluluwas ug Manunubos, ang Tighatag sa kalinaw, nahimo nakong labing suod nga higala—makanunayon alang kanako.”

Lincoln Peters

Si Lincoln nagpuyo uban sa iyang pamilya sa Santiago, Chile, hangtud nga ang iyang inahan namatay sa dihang siya 10 anyos pa. Pagkahuman, siya mipuyo uban sa iyang tiya ug tiyo. Sa dihang si Lincoln 18 anyos na, sila si Elder Barton ug Elder Bentley miabut sa balay sa iyang tiya ug tiyo. Ang tiya ug lola ni Lincoln diha-diha dayon midawat sa ebanghelyo, apan si Lincoln milikay sa mga misyonaryo. Usa ka buntag sa Dominggo, ang malumo niyang lola misulod sa iyang kwarto, gibira ang hapin sa higdaanan, ug miingon kaniya nga mosimba uban kanila. Nasurprisa sa dili kasagarang batasan sa iyang lola ug agi og pagtahud ngadto kaniya, mibangon ug misimba siya. Niadtong adlaw mibati siya og usa ka butang nga bag-o ug gamhanan diha sa iyang kalag nga nakapausab sa iyang kinabuhi. Sa wala madugay siya nahimong usa sa unang mga kinabig sa Simbahan sa Chile.

Luis ug Karla Hernández

Sila si Luis ug Karla nagkita nga mga tinedyer pa sa Honduras. Nagsugod sila sa pag-date ug sa wala madugay nagminyo. Si Luis, dili miyembro sa Simbahan, midayeg sa mga ginikanan ni Karla, kinsa “mitratar sa usag usa uban sa pagtahud ug gugma, ug kini nakapadani kanako sa pagkat-on sa ilang mga mithi.” Sa wala madugay si Luis nabunyagan, ug sila si Karla ug Luis nasealed sa Templo sa Siyudad sa Guatemala, Guatemala. Sa bag-o pa silang nag-30 anyos, naproblema sila sa ilang relasyon, ug si Karla milayas, nagpangutana kon ang ila bang kaminyoon sa tinedyer pa usa ka sayop. Si Luis nagpuasa ug nag-ampo ug naghangyo sa Dios sa “pagpabalik ni Karla sa balay, ug milampus Siya niini. Milampus siya niini.” Karon ang ilang kaminyoon nahimong mas lig-on sukad-sukad.

Noemí Guzman de Abrea

Si Noemí natawo sa Argentina, diin ang iyang pamilya nagpamiyembro sa Simbahan. Sila milalin sa Estados Unidos sa dihang tinedyer pa siya. Samtang ganahan kaayo siya isip usa ka Amerikana, siya mas malipayon kon siya makasinati sa kultura sa Argentina. “Sa Latin America, ang mga tawo mahigalaon kaayo. Paapilon dayon kamo nila; sila maghigala kaninyo; sila mo-fellowship kaninyo. Ganahan kaayo silang magig-uban sa pamilya ug sa mga higala, sa pagpangaon og lamiang pagkaon. Kana nindot kaayo, ug ang pagsinati niana nga bahin sa kultura usa ka butang nga dili gyud nako iilis sa bisan unsa nga butang.”

Omar Canals

Sa Uruguay niadtong 1948, ang inahan ni Omar mitanyag sa iyang payong ngadto sa duha ka sister missionary nga Santos sa Ulahing mga Adlaw. Agig resulta, siya misugod sa pagpakig-istorya uban sa mga misyonaryo, ug sa wala madugay ang magulang nga babaye ni Omar nabunyagan. Natawo niadtong 1948, si Omar ang unang masuso nga gipanalanginan didto sa Uruguay Mission, nga na-open niadtong 1947. Si Omar ug ang iyang mga ginikanan nabunyagan sa dihang otso anyos na siya. Mga pipila ka tuig ang milabay giminyoan ni Omar ang iyang pinalangga, sila milalin ngadto sa Estados Unidos. Usa na ka tigsibya, si Omar nadawat sa Simbahan niadtong 1973 ug nahimong usa ka Spanish interpreter alang sa kinatibuk-ang komperensya. ■

Hugot nga Pagtuo sa Pagtubag SA TAWWAG

Kitang tanan kinahanglan gayud nga magbaton og kombiksyon nga nagdilaab sa atong mga kasingkasing nga kini mao ang buhat sa Dios ug nga kini nagkinahanglan sa atong pinakamaayo nga mahatag sa pagtukod sa “biniyaan nga mga dapit sa Zion.”

Niadlong 1849, duha lamang katuig human ang mga Santos misulod sa Walog sa Salt Lake, si Elder Parley P. Pratt sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles nangulo og usa ka ekspedisyon ngadto sa habagatan. Sa nagkaanam og kalayo ang ekspedisyon paingon sa habagatan, mas nagkalisud ang agianan. Human ang mga tawo milugsong sa 3,000 ka pye (914 m) gikan sa ngilit sa Great Basin ngadto sa nagtagbo nga mga Suba sa Virgin ug Santa Clara (habagatan sa modernong panahon nga St. George, Utah), ang yuta nahimong uga ug balason, volcanic ug sagalsalon. Ang mga scout wala mahimuot. Ang usa ka journal nag-ingon:

“Milatas . . . ibabaw sa sagalsalon, batoon, balason nga hapit dili mahulagway nga nasud, nga gitingub sa pagsab-yag diha sa makahahadlok nga kalibug. . . .

“Usa ka dapit nga wala mahitsura, naglangkob sa dagkong mga bungtod, [pula] nga mga desiyerto, mingaw, mga kapatagan nga walay tanom, dagkong mga bato, humok nga palanas nga lapok, . . . sandstone . . . dili masabut nga pagkayamukat—sa daling pagkasulti, usa ka nasud nga nagun-ob, . . . nagkabali-bali, tungod sa makalilisang nga mga pagtay-og sa nangaging katuigan.”¹

Apan bisan unsa pa man ka sagalsalon ang yuta nga tan-awon paingon sa habagatan, ang gikuso-kuso sa hangin, nga nakakanan nga mga pangpang ug mga bung-aw nga kamingawan sa nasud sa San Juan paingon sa silangan mas hilabihan ka lisud nga tan-awon. Ang mga lider sa Simbahan nasayud nga ang pag-ugmad sa sagalsalon, wala pa masukod nga utlanan sa teritoryo malisud, apan bisan pa niana gusto nila nga mag-establisar og mga komunidad alang sa Simbahan didto. Sa komperensya nga himoon matag tulo ka bulan sa Stake sa Parowan niadtong 1879, 250 ka mga tawo ang midawat sa tawag ni Presidente John Taylor sa pag-establisar sa Misyon sa San Juan. Uban sa 80 ka mga karwahe ug hapit 1,000 ka mga baka ug mga kabayo, sila misugod sa pagpanglakaw paingon ug lahus sa nagbuntaog, wala pa masukod nga teritoryo sa natabunan sa snow nga mga bukid ug nagbansiwag nga mga taluktok sa bato.

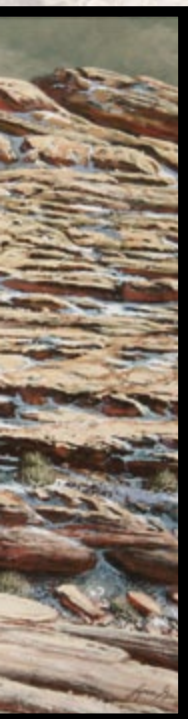

ANG KATAPUSANG KARWAHE, NILYNN GRIFFIN

**Ni Elder
Jeffrey R. Holland**

Sa Korum sa Napulog Duha
ka mga Apostoles

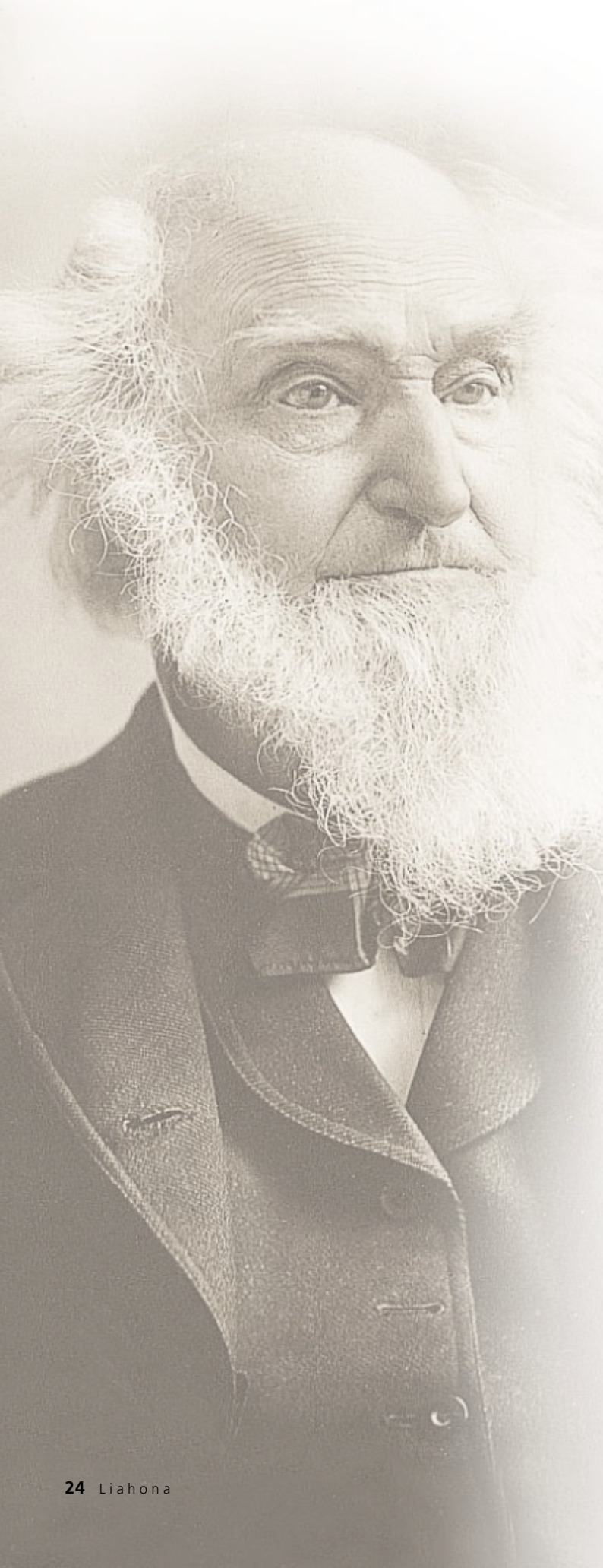

Nagtinguha og labing duol nga agianan painingon sa San Juan, kadtong unang mga tigsuhid nakabuntog sa nagsunod nga mga babag apan sa wala madugay nakasugat og labing dako ug mahagiton sa tanang mga babag: ang dili malabang nga bukana sa kimba sa Suba sa Colorado. Sa milagroso nga paagi ang ilang gikapoy nga mga scout nakakaplag og pig-ot nga kal-ang diha sa bung-aw—sa usa ka gawang nga may 2,000 ka tiil (610 m) paubos sa pula nga mga pangpang painingon sa Suba sa Colorado didto sa ubos. Kining nagbinugtong, daw makamatay nga “lungag sa dakong bato” maingon og mao lamang ang nagtanyag og bugtong posible nga agianan ngadto sa silangang bahin.

Sa kasagarang bahin, ang kal-ang diha sa sandstone hilabihan ka pig-ot alang sa mga kabayo ug sa pipila ka mga dapit hilabihan ka pig-ot bisan sa pag-agi sa usa ka lalaki o babaye. Ang pagpatighulog sa ingon ka taas nga 75 ka pye (23 m) maingon og imposible gani bisan sa karnero sa bukid, unsa pa kaha sa kargado nga mga karwahe. Apan ang mga Santos nga anad sa kalisud dili gusto nga mobalik sa agi, mao nga ginamit ang dinamita og mga himan, nagtrabaho hapit sa tibuok Disyembre 1879 ug Enero 1880, sila nagtabas og peligroso, kinaraan nga karsada sa sulod sa atubangang bahin nga bung-aw sa pangpang.

Sa pagkahuman niining gitabas nga karsada, sama sa gihapon, ang tahas karon mao ang pagpakanaog sa unang 40 ka mga karwahe ngadto sa “lungag.” Ang ubang mga karwahe, nga naghulat mga lima ka milya (8 km) nga naulahi didto sa Fifty-Mile Spring, mosunod ra sa dili madugay.

Giorganisar nila ang ilang mga kaugalingon sa ingon nga paagi “aron ang usa ka dosena o labaw pa nga mga lalaki makagunit sa karwahe” nga maggunit sa taas nga mga pisi aron mohinay ang pagpaus-os niini. Dayon ang mga ligid ilang

Unsay atong makita niining mga ehemplo sa matinud-anon nga mga pioneer? Nagtan-aw kita sa unsay atong nakit-an sa dihang ang mga Santos mibiya sa New York ug Pennsylvania ug Ohio ug sa Missouri ug dayon mibiya sa ilang minahal nga Nauwoo nga mitabok sa mibagtok nga ice sa suba nga makakita sa templo nga nasunog didto sa layo.

gihigtan og kadena, aron modailos lang nga malikayan ang disgrasya kon motuyok ang ligid.

Sa usa sa labing dakong mga panghitabo sa kasaysayan sa pioneer, sa tinagsa tagsa ang pundok mipadailos sa mga karwahe paubos sa makuyaw nga pangpang. Sa dihang miabut na sila sa salog sa bung-aw, mahinangupon sila nga misugod sa paglabang sa suba sakay sa gakit nga ilang gihimo alang niana nga katuyoan. Ingon sa nahitabo, ang pamilya ni Joseph Stanford Smith mao ang katapusang karwahe nga gipakanaog nianang adlaw.

Si Stanford Smith nakatabang sa pagpakanaog sa nag-unang mga karwahe sa han-ay nga paagi, apan sa ubang paagi ang pundok klaro kaayo nga nakalimot nga ang pamilya ni Brother Smith nagkinahanglan gihapon og tabang isip ang katapusang pamilya. Hilabihan ang kabalaka nga siya ug ang iyang pamilya daw giabandunar, gibalhin ni Stanford ang iyang panon sa mga kabayo, karwahe, ug pamilya diha sa ngilit sa bung-aw. Ang panon sa mga kabayo gibutang sa atubangan ug ang ikatulo nga kabayo gihigot sa luyo sa karwahe ngadto sa ulahian sa may ehi sa ligid. Ang mga Smith mibarug og makadiyut ug midungaw sa peligroso nga lungag. Si Stanford milingi ngadto sa iyang asawa, nga si Arabella, ug miingon, “Nahadlok ko nga dili kita makahimo niini.”

Siya mitubag, “Apan kinahanglan natong himoon kini.”

Siya miingon, “Kon kita aduna untay pipila ka mga lalaki nga mogunit sa karwahe, *tingali* mahimo nato kini.”

Mitubag ang iyang asawa, “*ako* na lang ang mogunit sa luyo.”

Nagbutang siya og hapin diha sa yuta, ug didto iyang gibutang ang iyang masusong anak nga lalaki nga giati-man sa iyang tres anyos, nga si Roy, ug singko anyos, nga si Ada. “Guniti ang manghud nga igsoon hangtud nga kuhaon mo ni papa,” siya miingon. Dayon mipahimutang sa iyang kaugalingon luyo sa karwahe, si Belle Smith mihakop sa mga renda sa kabayo nga gihigot sa luyo sa sangonan. Si Stanford misugod sa pagpakanaog sa panon sa kabayo paubos sa lungag. Ang karwahe midailos paubos. Sa unang pag-ulpot ang kabayo sa luyo natumba. Si Sister Smith migukod niini ug sa karwahe, nagbira sa pisi kutob sa tanan niyang kusog ug kaisug. Wala madugay natumba usab siya, ug nagguyod uban sa kabayo, usa ka

gansangon nga bato ang nakahimo og dakong samad gikan sa tikud ngadto sa bat-ang. Kanang maisugon nga babaye, uban sa nagkagisi-gisi nga sinina ug grabe nga samad, miku-pot niadtong mga pisi uban sa tanan niyang kusog ug hugot nga pagtuo sa tibuok gitag-on sa bakilid hangtud gayud sa ngilit sa suba.

Sa dihang ang iyang amahan gitawag sa pagpabalhin sa iyang pamilya ngadto sa malisud nga Muddy Mission nga sa karon ang Nevada, USA, si Elizabeth Claridge (ibabaw) mihilak apan mipahayag, “Dili gayud nako siya angkunon isip amahan kon dili siya moadto kon tawagon siya.”

Sa pag-abut sa ubos ug sa hapit dili makatuo sa ilang kalampusan, si Stanford midali sa pagtungas balik sa 2,000 ka pye (607 m) balik sa ibabaw sa pangpang, nabalaka pag-ayo sa kahimtang sa iyang mga anak. Sa dihang nakasaka na siya sa ngilit, didto iyang nakita sila nga wala gayud mabalhin sa ilang nahimutangan. Nagkugos sa masuso, uban sa duha ka mga bata nga nagkumpayot kaniya ug sa usag usa, iya silang gidala padulhog sa batoon nga kal-ang ngadto sa mabalak-on nga inahan sa ubos. Sa unahan ilang nakita ang lima ka lalaki nga nagpaingon ngadto kanila nga nagdala og mga kadena ug mga pisi. Nakaamgo sa pagkabutang sa mga Smith, kini nga mga tawhana nanga-but aron motabang. Si Stanford misangpit, “Wa nay kaso, mga kauban. Nahimo ra namo. Nahimo ra ni [Belle]

ang tanang tabang nga gikinahanglan sa usa ka two [aron sa paghimo niini nga panaw].”²

Kon ang Tawag Moabut

Ang Hole-in-the-Rock nga ekspedisyon mao lamang ang usa sa daghang mga ehemplo sa talagsa-ong determinasyon ug debosyon sa mga Santos sa pagtubag sa tawag sa ilang propeta kon kini moabut. Laing ehemplo mao ang pagmugna ug ang pagtawag ngadto sa Muddy Mission nga mao ang Nevada sa karon. Ingon man usab sa daghang unang mga pinuy-anan sa pioneer, ang Muddy misaad og hilabihan ka lisud nga kinabuhi, ug daghang pagpamalandong ang nahimo sa dihang miabut ang tawag aron sa pagpanimuyo didto.

Ang pipila sa gitawag niadtong mga 1860 piho tingali nga nakapangutana, “Sa tanang dapit sa kalibutan, nganong sa Muddy pa man?” Nan, sa pagkatinuod dihay mga rason. Una sa tanan, ang Gubat Sibil sa America nakatumaw sa posibilidad sa pagpadala sa mga kinahanglanon agi sa Suba sa Colorado. Ikaduha, sa dihang ang gubat nakabalda sa tradisyonal nga tinubdan sa mga panapton, ang Cotton Mission naestablisar na sa mga siyudad sa St. George ug Washington nga dili na kaayo layo. Gituohan kini nga ang gapas alang niana nga misyon mahimong patuboon sa rehiyon sa Muddy. Ikatulo, ang mga Santos sa Ulahing mga adlaw adunay kusog nga pagbati sa ilang obligasyon sa pagtrabaho uban sa Lumad nga mga tribong Amerikano niana nga rehiyon, nagtabang sa pagpakaon kanila ug naglaum sa pag-edukar kanila.

Apan ang rehiyon bisan pa niana awaaw, palanas, walay kapuslanan nga dapit. Maingon og hapit walay ikatanyag kondili kainit ug bug-at nga trabaho. Nalahi kini ug hapit tanang dapit awaaw, ug ang suba nga naghatag sa misyon sa ilhanan niini angayan kaayo sa gihatag nga ngalan.

Kon sa unsa nga paagi ug unsang

hugot nga pagtuo ug determinasyon gipuy-an ang Muddy, akong pasultihon ang usa sa mga lumulupyong. Siya ang nagrepresentar sa determinasyon ug kaisug ug moral nga kombiksyon nga gihuptan sa mga batan-on ug mga tigulang—niini nga panghitabo ilabi na sa mga batan-on. Misulat si Elizabeth Claridge McCune kabahin sa tawag sa iyang amahan sa pagpuyo sa Muddy:

“Walay laing dapit sa kalibutan ang daw hilabihan ka bililhon kanako sa edad nga kinse anyos sama [sa lungsod sa] minahal nga karaang Nephi [sa Juab nga Lalawigan sa Utah]. Maikagon kaayo namong gipaabut ang panagsa nga mga pagbisita ni Presidente Brigham Young ug iyang mga kauban! . . .

“ . . . Si Bro. Brigham, sila si Bro. Kimball ug Wells uban sa [ilang] tanan nga kaubanan nanganaug sa ilang mga karwahe, ug milakaw sa karsada nga daghang bulak . . . paingon sa among mga panimalay, [diin] ang pagkaon gitagana ug gidalit. . . .

“Kaming tanan mitambong sa miting sa [Dominggo] sa hapon, ang mga babaye nga nagsul-ob og puti adunay gireserba nga mga lingkuranan diha sa atubangan. Ang mga wali maanindot, ug malipayon kami hangtud nga si Presidente Young mipahibalo nga siya adunay pipila ka mga pangalan nga basahon kabahin sa mga tawo nga kinsa pagatawag ug pagabotohan isip mga misyonaryo nga moadto ug manimuyo . . . sa ‘Muddy.’ Kini hapit makapahunong sa pagpitik sa mga kasingkasing sa tanang nanambong. Daghan sa among katawhan ang natawag nga moadto aron manimuyo sa nasud sa Dixie—apan ang Muddy, layo kaayo padulong sa habagatan! ug hilabihan ka dili maayo! O! O! Wala ako makadungog og laing ngalan gawas sa ‘Samuel Claridge.’ Dayon mibakho ug mihilak ako og maayo, sa walay pagsapayan sa kamatuoran nga ang mga luha nakabuling sa [akong] bag-ong puti nga sinina. Ang

amahan sa babaye kinsa tapad nako gitawag usab. Miingon ang akong kauban, ‘Ngano, unsay imong gihilakan? Wala kini makapahilak kanako. Nasayud ako nga dili moadto ang akong amahan.’ ‘Nan, diha ang kalainan,’ miingon ako. ‘Nasayud ako nga ang akong amahan *moadto* ug walay makapugong kaniya, ug dili gayud

nako siya angkunon isip amahan kon dili siya moadto kon tawag siya.’ Dayon mibakho na usab ako. . . .

“Sa bag-o pa lang kami nga mibalhin sa bag-ong balay ug komportable [kaayo] ang among pagkabutang, daghan sa among mga higala ang misulay sa pagdani ni papa nga ibilin ang panimalay ug umahan; moadto sa habagatan og kadiyut ug dayon mobalik. Apan si papa nasayud nga dili kini mao ang matang sa misyon diin siya gitawag. ‘Akong ibaligya ang tanang butang nga akong gipanag-iya,’ miingon siya, ‘ug dad-on ang akong mga kapanguhaan aron motabang sa pagtukod ug laing biniyaan nga dapit sa Zion.’”³

Hugot nga Pagtuo sa Trabaho

Unsa ang nakaingon nga ang pagka- maunungon ug debosyon sa kaniadto ug karon anaa man sa 15 anyos nga batang babaye ug sa pamilya diin

Mao kini ang pinakasentro sa atong kombiksyon nga ang trabaho dili lamang magpadayon kondili makahimo usab kini ug kinahanglan gayud nga magpadayon. Wala ako masayud kon giunsa kaha sa mga inahan ug mga amahan nga makabiya sa mga masuso didto sa ilang hinimo-himo nga mga lubnganan diha sa mga kapatagan ug dayon, uban sa katapusang panamilit, maghilak nga maglakaw sa dalan paingon sa Zion.

siya natawo? Unsa man ang nakapalingi kaniya ngadto sa iyang dili kaayo lig-on nga higala ug modeklarar nga, “Nasayud ako nga ang akong amahan *moadto* ug walay makapugong kaniya”? Diin gikan kanang matang sa kaisug nga nagtugot kaniya sa pag-adto ug mosulti nga, “Ug dili gayud nako siya angkunon isip amahan kon dili siya *moadto* kon tawagon siya”?

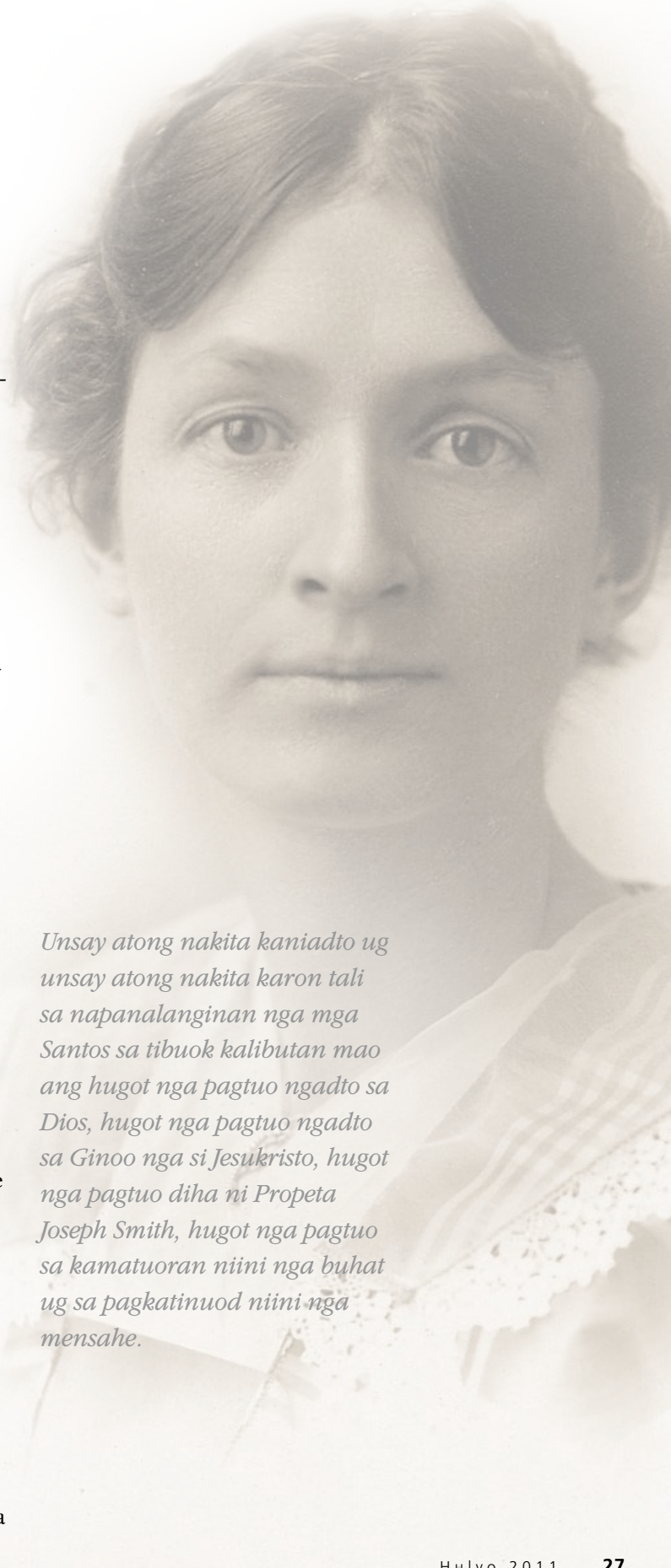
Ug unsa kaha alang sa tulo ka gagmayng bata kinsa nagtan-aw sa ilang mga ginikanan nga mibiya uban sa karwahe sa ngilit sa kimba sa Suba sa Colorado apan misalig sa instruksyon nga gihatag sa ilang inahan? Sila lig-on nga naglingkod didto, determinado nga dili moirrog o mohilak bisan pa man sa gibati gayud nila nga dakong kahadlok.

Unsay atong makita niining mga ehemplo sa matitudanon nga mga pioneer? Mao kini ang atong nakita sa mga dispensasyon sa panahon ug hangtud niini nga dispensasyon. Nagtan-aw kita sa unsay atong nakit-an sa dihang ang mga Santos milayas sa New York ug Pennsylvania ug Ohio ug sa Missouri ug dayon mibiya sa ilang pinangga nga Nauvoo nga mitabok sa mibagtok nga ice sa suba nga makakita sa templo nga nasunog didto sa layo. Mao kini ang atong nakita sa dihang kadto gihapong mga tawhana ang milubong og daghan kaayo sa ilang mga patay sa Winter Quarters, gidugangan pa gayud sa ilang pagbiya sa managlahi nga gilubngan, usahay pareha ka gamay sa usa ka karton, didto sa Wyoming duol sa Chimney Rock o sa mga paglabang sa Sweetwater River o sa snowbank sa Martin's Cove.

Unsay atong nakita kaniadto ug unsay atong nakita karon tali sa napanalanginan nga mga Santos sa tibuok kalibutan mao ang hugot nga pagtuo sa Dios, hugot nga pagtuo sa Ginoo nga si Jesukristo, hugot nga pagtuo diha ni Propeta Joseph Smith, hugot nga pagtuo sa kamatuoran niini nga buhat ug sa pagkatinuod niini nga mensahe. Hugot nga pagtuo ang midala sa usa ka batang lalaki ngadto sa mga kakahoyan aron mag-ampo, ug hugot nga pagtuo ang nakahimo kaniya nga mobarug gikan sa pagluhod, isalig ang iyang kaugalingon diha sa mga kamot sa Dios alang sa Pagpahiuli sa ebanghelyo, ug sa katapusan mitugyan sa iyang kaugalingong pagkamartir mga bayente kwatro ka tuig sa wala madugay.

Dili kaayo ikahibulong nga ang hugot nga pagtuo sa kanunay nahimo ug sa kanunay mao ang nag-una ug malungtaron nga baruganan sa ebanghelyo ug sa atong buluhaton. Mao kini ang pinakasentro sa atong kombiksyon nga ang trabaho dili lamang magpadayon kondili makahimo usab kini ug kinahanglan gayud nga magpadayon.

Wala ako masayud kon giunsa kaha sa mga inahan ug mga amahan nga makabiya sa mga masuso didto sa ilang hinimo-himo nga mga lubnganan didto sa mga kapatagan ug dayon uban sa katapusang panamilit, maghilak nga maglakaw sa dalan paingon sa Zion. Wala ako masayud kon giunsa kaha sa usa ka babaye sama ni Belle Smith nga

Unsay atong nakita kaniadto ug unsay atong nakita karon tali sa napanalanginan nga mga Santos sa tibuok kalibutan mao ang hugot nga pagtuo ngadto sa Dios, hugot nga pagtuo ngadto sa Ginoo nga si Jesukristo, hugot nga pagtuo diha ni Propeta Joseph Smith, hugot nga pagtuo sa kamatuoran niini nga buhat ug sa pagkatinuod niini nga mensahe.

makahimo sa pagpahimutang sa ilang mga anak didto sa ngilit sa pangpang ug nagpugong sa iyang karwahe paubos sa peligruso nga bakilid.

Wala ako masayud kon giunsa kaha ni Samuel Claridge nga makabaligya sa tanan niyang kabtangan ug mola-kaw aron sa pagtukod og Zion didto sa awaaw nga Muddy Mission. Ang sukaranang gahum nga nag-aghat niini nga mga istorya mao ang hugot nga pagtuo—sama ka lig-on sa bato, gihashasan sama sa metal, puno sa kasinatian, pagtuo nga nalig-on sa espirituhanon nga paagi nga kini mao gayud ang Simbahan ug gingharian sa Dios ug nga kon kamo gitawag, kamo moadto.

Tawag alang sa Kombiksyon

Sa gihapon adunay “biniyaan nga [mga] dapit sa Zion” nga pagatukuron, ug ang pipila niadto mas duol kaysa Muddy o San Juan nga mga Misyon. Ang pipila niini ang anaa sa atong mga kasingkasing ug sa atong kaugalingong mga panimalay.

Ug mao nga ako nanawagan alang sa kombiksyon nga kinahanglang ma-angkon natong tanan nga nagdilaab sa atong mga kasingkasing nga kini mao ang buhat sa Dios ug nagkinahanglan kini sa labing maayo paningkamot nga atong mahatag. Ang akong hangyo mao nga inyong amumahon ang inyong kaugalingong pisikal ug espirituhang kalig-on aron kamo makabaton og igong pundo sa hugot nga pagtuo nga magamit kon ang mga buluhaton o mga hagit o mga kinahanglanon sa usa ka butang o sa lain nga moabut. Dugangi og gamay ang pag-ampo, dugangi og gamay ang pagtuon, ayaw paminawa ang kasaba ug ayaw paminawa ang siyagit, pahimusli ang kinaiyahan, pag-ampo alang sa personal nga pagpadayag, pagpamalandong, ug pangamuyo sa kalangitan alang sa pagpamatuod nga naggiya sa atong pioneer nga mga ginikanan. Dayon, kon kamo nagkinahanglan nga maningkamot gayud sa kaugalingon ug mas makugihon aron

sa pagharong sa kinabuhi ug mohimo sa inyong buluhaton, makasiguro kamo nga adunay usa ka butang nga magamit nga inyong masaligan.

Kon kamo adunay kaugalingon ninyong hugot nga pagtuo, kamo andam sa pagpanalangin sa inyong pamilya. Ang bugtong nga pinakalig-on nga timailhan sa pagkaaktibo ug sa pagserbisyo, sa debosyon ug pagkamaunungon dinhi niini nga Simbahan magpadayon nga mahimong presensya sa lig-on nga mga pagbugkos sa pamilya. Ako moingon nga, ang pagkasayud sa hingpit niana nga bahin sa kahalangdon niini nga Simbahan anaa ra sa *indibidwal* nga miyembro. Usahay kana nga miyembro usa ka bag-ong kinabig; usahay kana nga miyembro mao lamang ang Santos sa Ulahing mga adlaw niana nga pamilya. Ang pipila ka indibidwal sa usa ka dapit ang kinahanglan nga mougsok og bandila sa hugot nga pagtuo ug magsugod og bag-ong henerasyon diha sa ebanghelyo. Apan ang kamatuoran mao nga ang hugot nga pagtuo labaw nga naalimahan ug mas protektado ug molungtad og dugay kon adunay tibuok pamilya nga mopalig-on niini. Mao nga human magbarug nga nag-inusara kon imong gikinahanglan, lihok sa makugihon nga paagi aron makita nga ang uban diha sa inyong pamilya *dili* mag-inusara nga magbarug. Lig-ona ang inyong pamilya ug tan-awa nga ang pagtuo lig-on.

Uban sa paglampos niana, kita makaserbisyo sa Simbahan sa duol o sa pipila ka layong dapit kon tawagon. Dayon kita makapangita nianang nawala nga karnero—miyembro o dili miyembro, buhi o patay. Kini mahimo sa maalamon nga paagi ug mahimo lamang kon ang ubang 99 ka mga karnero, lakip ang atong kaugalingong gamay nga panon, luwas nga naprotektahan samtang nangita kita. Kon atong gihigugma ug gitudloan kadtong naa sa panimalay, sila makasabut sa tukma sama sa nasabtan sa bata nga si Elizabeth Claridge: kon

ang tawag moabut, makasiguro kamo nga ang inyong amahan ug inahan, inyong igsoong mga lalaki ug igsoong mga babaye mangadto.

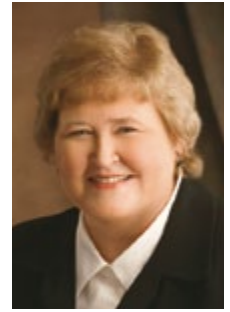
Adunay trabaho nga pagahimoon. Dili kita makaingon nga ang matag usa sa atong mga silingan adunay lawom nga pagtuo, nga ang matag usa adunay lig-on nga pamilya, nga ang matag usa sa duol ug sa layo nakadungog sa mensahe sa ebanghelyo ug nahimong matuohon, nagtudlo, mag-adtoan sa templo nga Santos sa Ulahing mga adlaw. Ang kalibutan nag-anam og kadautan, ug ang mga panahon nga nag-una magasulay sa pinakamaayo kanato. Apan ang mga gahum sa pagkamatarung mopatigbabaw sa kanunay kon ang mga tawo sama ni Stanford ug Arabella Smith, mga tawo sama ni Samuel Claridge ug sa iyang maisugon nga anak nga babaye nga si Elizabeth mohimo niini sa pagpatigbabaw.

Kinahanglan gayud nga magbaton kita og hugot nga pagtuo niini nga trabaho—hugot nga pagtuo diin gisugo nga buhaton sa tanang mga tumutuo, hugot nga pagtuo kang Jesukristo ug sa atong Langitnong Amahan. Kinahanglan natong ipahiu-yon ang atong determinasyon sa Ilaha ug dayon himoon kana nga determinasyon nga sama ka lig-on sa bato ug sama gayud ka lig-on sa pioneer. Kon ato kanang buhaton, ako nasayud nga kita mahimong luwas ug sigurado diha sa dili mahunong nga pagpadayon nga lihok sa Simbahan ug sa gingharian sa Dios dinhi sa yuta. ■

Gikan sa sibya sa regional stake conference nga gipamulong niadtong Septyembre 12, 2010, sa Brigham Young University.

MUBO NGA MGA SULAT

1. Sa Milton R. Hunter, *Brigham Young the Colonizer* (1973), 47.
2. Tan-awa sa David E. Miller, *Hole-in-the-Rock: An Epic in the Colonization of the Great American West* (1959), 101–18; empa-sis gidugang ug ang punctuation gihimong standard.
3. Elizabeth Claridge McCune, sa Susa Young Gates, “Biographical Sketches,” *Young Woman’s Journal*, Hulyo 1898, 292, 293; punctuation gihimong standard.

Ni Barbara Thompson

Ikaduhang Magtatambag sa
Kinatibuk-ang Kapangulohan sa Relief Society

“Maingon nga Ako Nahigugma Kaninyo”

*Paghigugma ug Pagserbisyo
mao ang atong timailhan
isip mga disipulo ni Kristo.*

Kaniadto duna koy kauban sa kwarto kinsa usa ka matahum nga babaye, apan hapit tanang butang nga akong gihimo kaniya daw nakasamok kaniya. Akong gihunahuna, “Sa unsa nga paagi posible nga nakasamok ako kaniya? Sayon ra man unta ko nga ikauban. Dili ba?”

Tungod kay dili kaayo siya ganahan nako, gigamit nako kana nga rason sa dili usab paghigugma kaniya. Maayo gani kay, akong nahinumduman ang tambag nga gihatag sa usa ka bishop atol sa miting sa sakrament samtang didto pa ako sa kolehiyo. Klaro kaayo nakong nahinumduman ang iyang tambag: “Kon wala ikaw mahigugma og maayo sa usa ka tawo, tingali dili paigo ang imong pagserbisyo nianang tawhana. Kon ikaw magserbisyo sa usa ka tawo, imong higugmaon kanang tawhana.”

Human makahunahuna mahitungod sa tambag sa akong bishop, midesisyon ako nga kinahanglang moserbisyo ako niini nga kauban ug sulayan ang tambag sa bishop.

Gisugdan ko ang pagpangita og gamayng mga paagi aron pagtabang sa akong kauban sa kwarto, nagpakita og kalooy kaniya, ug nahimong mas andam nga motubag sa iyang panginahanglan.

Diha-diha dayon usa ka milagro ang nahitabo! Akong nasayran nga tinuod gayud nga siya akong gihi-gugma. Siya usa ka talagsaon, may talento nga pagkatawo. Usa kini ka panalangin kanako nga nakigbahin og apartment uban kaniya. Nahibulong ako nga ang akong pagtan-aw kaniya nausab sa ingon niana ka mubo nga panahon.

Paghigugma ug Pagserbisyo sa Uban

Kon atong susihon ang Juan 13, atong makat-unan ang pipila sa labing mahinungdanong mga leksyon nga gitudlo sa Manluluwas atol sa Iyang unang pagpangalagad, lakip ang:

1. Pagserbisyo sa usag usa.
2. Paghigugma sa usag usa.

Si Jesus gusto sa Napulog Duha—ug Siya gusto sa matag usa kanato nga makat-on nga ang pagkamapainubsanon ug pagserbisyo mao ang takus nga mga kinaiya nga kinahanglang tinguhaon nato nga mabatonan. Siya nagtudlo nga walay usa nga importante kaayo sa pagserbisyo sa uban.

Samtang ang Manluluwas ug ang Iyang mga Apostoles nagtagbo aron sa pagsaulog sa panihapon sa Pagpalabay, ang palibut sa kwarto hilum. Ang Manluluwas nasayud nga siya hapit na isakripisyo ug ilansang. Sigurado ako nga bisan kon ang mga Apostoles wala dayon makasabut sa kamahinungdanon sa mga panghitabo nianang gabhiuna, sila makakat-on sa dili madugay ug labaw pa nga makasabut sa hingpit sa misyon sa Manluluwas.

Human sa panihapon si Jesus mikuha og tualya, mibu-bo og tubig sa planggana, ug

gihugasan ang mga tiil sa matag tawo nga diha. Ang paghugas sa mga tiil gihimo diha sa balaan nga pagtahud ug pagka-mapainubsanon samtang ang Manluluwas sa walay pagduha-duha gilibutan sa mga pagbati sa kasubo alang sa mga panghitabo nga hapit na matuman, lakip ang nagkaduol nga pagbudhi Kaniya.

Si Pedro, nasayud nga si Jesus mao ang Mesiyas ug gisaad nga Manluluwas, gusto nga moserbisyo sa Ginoo kaysa ang Ginoo ang moserbisyo Kaniya. “Kon dili ka pahugas kanako,”

ang Manluluwas miingon, “nan wala ikaw ing bahin kanako” (Juan 13:8). Dayon si Pedro andam nga misugot sa mahigugmaong serbisyo sa Manluluwas.

Pagkahuman niana si Jesus mipasabut:

“Nagatawag kamo kanako nga Magtutudlo ug Ginoo: ug husto kamo; kay mao man kana ako.

“Ug kon ako nga inyong Ginoo ug Magtutudlo nanghugas man gani sa inyong mga tiil; nan, kamo usab kinahanglan maghinugasay sa inyong mga tiil, ang usa sa usa.

“Kay usa ka panig-ingnan ang akong gihatag kaninyo, aron nga kamo usab kinahanglan magabuhat sama sa akong gibuhat kaninyo” (Juan 13:13–15).

Si Jesus gusto sa Napulog Duha—ug Siya gusto sa matag usa kanato—nga makat-on nga ang pagkamapainubsanon ug pagserbisyo mao ang takus nga mga kinaiya nga kinahanglang tinguhaon natong ma-angkon. Siya nagtudlo nga walay usa nga importante kaayo sa pagserbisyo sa uban. Sa pagkatinuod, usa sa mga butang nga nakahimo kanato nga mahinungdanon mao ang atong pagkaandam nga moserbisyo ug mohatag sa atong mga kaugalingon. Sama sa gisulti sa Manluluwas, “Ang labing dako kaninyo ma-inyo siyang sulugoon” (Mateo 23:11; tan-awa usab sa Lucas 22:26).

Pagsunod sa Ehempro sa Manluluwas

Kini nagpahinumdom sa serbisyo nga gipahigayon human sa pipila ka kinaiyanhon nga mga katalagman nga nahitabo sulod sa nanglabay nga mga bulan ug mga katuigan. Atong nasaksihan ang mga bagyo, mga linog, mga kagutom, ug nagdagsang nga mga sakit. Adunay daghang dili maihap nga asoy sa mga tawo, bisan tuod nag-antus sa ilang mga kaugalingon, kinsa miatiman sa uban nga nasamaran, nasakit, o sa laing bahin nanginahanglan.

Human ang linog sa Peru milaglag sa liboan ka mga panimalay, gibiyayan sa usa ka bishop ang nagun-ob niyang balay ug nagdali pag-adto aron susihon ang kahimtang sa mga

miyembro sa iyang ward ug sa pagpanalangin ug paghupay sa iyang gamay nga panon.

Samtang ang usa ka inahan didto sa Haiti nagbangutan sa pagkawala sa iyang kaugalingong mga sakop sa pamilya human sa linog, sa gihapon siya nakahimo sa pagduol aron motabang sa pagpakalma sa mga kahadlok ug sa paghupay sa masulub-on nga mga kasingkasing sa uban, naglig-on sa mga nakalahutay ug nagtabang kanila sa pagpangita og pagkaon ug kaspilongan.

Ang mga young adult sa Chile nagdali-dali sa pagtabang sa pagpang-apud-apod sa pagkaon ug mga sangkap ngadto niadtong kinsa naapektuhan og maayo sa linog didto. Samtang kini nga mga miyembro nagserbisyo, ang ilang malipayong mga panagway ug matinabangon nga mga kamot naglimud sa kamatuoran nga ang ilang kaugalingong personal nga mga kahimtang namiligro usab.

Kining tanang mga tawo ug kadaghanan pa misunod sa pangamuyo sa Manluluwas nga “magabuhat sama sa akong gibuhat kaninyo” (Juan 13:15). Sa kaulahian sa Juan kapitulo 13 atong mabasa:

“Ako magahatag kaninyog bag-ong sugo, Nga kinahanglan maghigugmaay kamo ang usa sa usa; maingon nga Ako nahigugma kaninyo, kinahanglan maghigugmaay usab kamo ang usa sa usa.

“Ang tanang tawo makaila nga kamo mga tinun-an ko, kon kamo maghigugmaay sa usag usa” (Juan 13:35).

Nakamatikud ba kamo kon unsa ka sagad ang mga lider sa Simbahan—gikan ni Presidente Thomas S. Monson ngadto sa Napulog Duha ka mga Apostoles ngadto sa lokal nga mga kapangulohan, mga bishopric, ug mga magtutudlo—magpahayag og gugma alang niadtong ilang giserbisyoan? Kini nga gugma miabut tungod sa pagsunod sa ehempro sa Manluluwas.

Ang pagserbisyo sa uban mao ang paagi sa atong pagpakita og gugma alang kanila. Tingali ang paghigugma ug pagserbisyo usa ra ug managsama. Sa pagkatinuod, kini ang timailhan kanato isip mga disipulo ni Kristo. ■

ANG PAGHATAG OG KRISTOHANON NGA GUGMA

“Himoa nga kita mahiguma sa tanang panahon. Ug himoa nga kita anaa gayud kanunay alang sa atong mga kaigsoonan atol sa mga panahon sa kalisdanan. . . .

“Samtang atong ipaabut ang atong mga kamot ug mga kasingkasing ngadto sa uban inubanan sa sama kang Kristo nga gugma, adunay maanindot nga butang nga mahitabo kanato. Ang atong kaugalingon nga espiritu mamaayo, mas molambo, ug mas molig-on. Kita mamahimong mas malipayon, mas malinawon, ug mas mada-waton sa mga paghunghong sa Balaang Espiritu.”

Presidente Dieter F. Uchtdorf, Ikaduhang Magtatambag sa Unang Kapangulohan, “Kamo ang Akong mga Kamot” *Liahona*, Mayo 2010, 70, 75.

Si Nelson Coila (sa wala) nagpatong og bag-ong mga totora reed sa Utama, ang naglutaw nga isla diin siya ug ang iyang pamilya (sa ibabaw) nagpuyo sa Linaw sa Titicaca.

MGA ISLA SA HUGOT NGA PAGTUO: USA KA ISTORYA SA KAKUGI

Pinaagi lamang sa makanunayon nga pagdugang sa ilang isla nga ang pamilyang Coila dili maunlod.

Ni Adam C. Olson Mga Magasin sa Simbahan

Si Nelson ug Dora Coila nagpuyo sa usa ka isla—dili kanang kasagarang isla nga hinimo sa lig-ong bato nga migim-aw gikan sa dagkong dagat o lawa—apan usa ka gamay nga isla nga ilang hinimo gikan sa naglutaw nga mga *reed* sa Linaw sa Titicaca sa Peru.

Ang paghimo og isla ug himoon kining imong pinuy-anan nagkinahanglan og hugot nga pagtuo. Mga upat ka pye lamang (1.2 m) nga gipatong-patong nga mga *reed* ang nagsuporta sa ilang pamilya ug sa usa ka dosena o mga ingon ana nga

mga payag sa ilang isla ibabaw sa 50-degree (10 °C) nga tubig, ug ang mga elemento nagpadayon sa paghulga sa tininuod nga paagi aron sa pagbungkag sa ilang isla nga pinuy-anan.

Apan alang kang Nelson ug Dora, ang ilang isla nagrepresentar sa pisikal nga paagi kon unsa ang ilang gipanangkamutan nga tukuron sa espiritwal nga paagi alang sa ilang pamilya: usa ka isla sa hugot nga pagtuo nga maghiusa aron sa pagbuntog sa kalibutan.

Ang ilang nakat-unan sa proseso mao nga ang hugot nga pagtuo sa

ANG NAGLUTAW NGA MGA ISLA SA MGA UROS

Ang Utama mao ang usa sa mga 50 ka komunidad sa naglutaw nga mga isla nga panimalay sa mga gatasan nga kaliwatan sa mga Uros, mga katawhan sa wala pa ang Incan kinsa nagpuyo na nianang mga isla sa gatasan ka mga katuigan.

Kasagaran, daghang pamilya, sagad managparyente, mopuyo sa usa ka isla ug magtinabangay sa pagmintinar niini. Laing pamilya ang nakigbahin sa Utama uban sa mga Coila. Ang pinakadagko nga mga isla makasuporta og sama kadaghan sa mga 10 ka pamilya.

Ang mga isla lugak nga gihigot sa taas nga pisi nga giangkla sa ubos sa lawa, hinoon niadtong 2010, ang mga angkla gilig-unan human nga ang kusog kaayo nga unos milangkat sa labaw sa 40 ka mga isla gikan sa ilang mga nahimutangan ug mipadpad niini mga pipila ka milya palayo.

pagtukod kinahanglang kanunay pagasundan sa kakugi aron mamintinar.

Ang Rason sa Pagkamakanunayon

Alang sa Uros nga mga katawhan, kinsa nakatukod ug nakapuyo na niining isla sulod sa mga henerasyon, ang totora *reed* usa ka mahinungdanon nga bahin sa ilang pang-adlaw-adlaw nga pagkinabuhi. Ang *reed*, diin motubo sa mabaw nga bahin sa Linaw sa Titicaca, mahimong gamiton nga sugnod sa pagluto. Ang mga gamot niini mahimong kaunon. Ang panit niini mahimong gamiton para pangtambal. Ug, siyempre, hapit ang tanan hinimo sa *reed*: ang ilang mga pinuy-anan, ilang tradisyonal nga mga bangka, ilang mga tore, ang mga isla mismo, bisan gani ang ilang mga basurahan.

Ang mga Uros nagtukod sa mga isla pinaagi sa pagpatung-patong og mga *reed*. Ikumpara sa ubang materyales,

ang totora *reed* dili molungtad og dugay. Ang adlaw makauga niini atol sa ting-init. Ang umog atol sa ting-ulan makapadali sa pagdugta niini. Ug ang pinatung-patong nga naubog sa tubig hinay-hinay nga madugta. Ang pada-yong pagdugta sa isla sa Coila nagpasabut nga si Nelson kinahanglang mopatung og bag-ong mga *reed* matag 10 ngadto sa 15 ka adlaw.

“Ang pagtukod sa isla mao lamang ang sinugdanan,” siya miingon. “Kon ako mohunong og butang og mga *reed*, ang isla hinay-hinay nga matum-pag. Apan kon mas taas ang akong mapatong, mas magkalig-on ang isla sa kadugayan.

Ang Kakuyaw sa Paglangay-langay

Ang pagpatong og mga *reed* dili komplikado o lisud, apan kini usa ka buluhaton. Sayon ra ang paglangay-langay niini.

Ang paglangay-langay, hinoon, mas makadugang sa kakuyaw sa

sakop sa pamilya kon makatamak sa dili lig-on nga bahin ug madiretso sa bugnaw nga tubig. Kana mahimong hasol og gamay alang sa mga ham-tong, apan kana mahimong delikado para sa gagmayng bata sama sa dos anyos nga anak nga lalaki sa mga Coila, si Emerson.

Busa nagpatong-patong og mga *reed* si Nelson karon, nasayud nga ang kasiguroan sa matag sakop sa pamilya nag-agad niini para ugma.

Kini usa ka leksyon sa kakugi nga nakahimo sa kalainan sa kinabuhi sa mga Coila.

Ang mga Epekto sa Kakugi

Ang *kakugi* mao ang pagpadayon sa pagbuhay og usa ka butang bisan pa sa oposisyon.¹ Si Dora unang nakakat-on kon unsa ka importante—ug unsa ka lisud—ang kakugi human siya nabunyagan niadtong 1998.

Sa dihang si Dora 17 anyos pa, siya ug ang iyang manghod nga babaye nga si Alicia nabunyagan—nagtabang

Alang sa pamilyang Coila—Nelson, Dora, ug Emerson—ug sa mga katawhan nga Uros nga nagpuyo sa Linaw sa Titicaca, ang totora reed importante kaayo sa pagpatunhay sa kinabuhi. Apan sama sa mga baruganan sa ebanghelyo, kinahanglan nga gamiton kini kanunay.

PADAYONG MAGLIG-ON SA PAGTUO

“Bisan pa man sa dakong pagtuo sa pagsunod sa Dios nga anaa kanato karon,

kinahanglan kitang padayong maglig-on niini ug kanunay kining palagsikon. . . . Ang pagkat-on sa pagsugod og sayo ug magmakanunayon mao ang mga yawe sa espirituhanong pagpangandam. Ang paglangay-langay ug pagkadili-makanunayon mao ang mortal nga mga kaaway niini.”

Presidente Henry B. Eyring, Unang Magtatambag sa Unang Kapangulohan, “Espirituhanong Pagkaandam: Pagsugod og Sayo ug Magmakanunayon,” *Liahona*, Nob. 2005, 38.

MATINUD- ANONG MGA PAMILYA

“Nahimo akong mapainubsanon kaayo, nga diha sa naglutaw nga mga isla sa Linaw sa

Titicaca, kining matitud-anon nga mga pamilya sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw mohangyo kanako sa pag-ampo alang sa gamay nga isla sa Apu Inti ug maghangyo sa Ginoo sa pagpanalangin sa [ilang] mga pinuy-anan ug sa mga pamilya.”

Elder Ronald A. Rasband sa Kapangulohan sa Seventy, “Espesyal nga mga Kasinatian,” *Liahona*, Mayo 2008, 12.

Sa pagkat-on og dugang kabahin sa pagbisita ni Elder Rasband ngadto sa mga isla sa Uros, adto sa conference.lds.org ug pangitaa ang iyang pakigpulong sa Abril 2008 nga kinatibuk-ang komperensya.

Aron sa pagtan-aw og mas daghang litrato niini nga istorya, bisitaha ang liahona.lds.org.

sa pagdumala ngadto sa kalamboan sa Simbahan sa mga isla sa Uros. Mga usa lamang ka bulan, hinoon, ang ilang amahan midili kanila sa pagpanginlabut sa Simbahan.

Apan adunay dili maayo nga butang ang nahitabo ngadto sa mga batang babaye. Sila sa kalit lang dili na maayo og buot nga ikauban ug ganahan na nga makiglantugi. Nakamgo ang ilang amahan nga sa panahon nga sila moapil sa mga kalihokan sa Simbahan, sila nagkamaayo.

“Kini nakapausab sa iyang hunahuna,” miingon si Dora. “Siya misugod sa pagpabangon kanamo og sayo aron siguradong kami makaabut sa saktong oras sa simbahan.”

Gipahinungod ni Dora ang kasusaban ngadto sa unsay nahimo sa ebanghelyo sa ilang kinabuhi ngadto sa gagmay nga mga butang nga kanunay nilang gibuhath ni Alicia, sama sa pagbayad sa ikapulo, pag-ampo, pagtuon sa kasulatan, pagbalaan sa adlaw nga Igpapahulay, ug pagbag-o sa ilang mga pakigsaad matag semana pinaagi sa pag-ambit sa sakramento.

Sa wala madugay, ang amahan ni Dora mismo nakakita sa mga kausaban nga naggikan sa hugot nga pagtuo ug kakugi,² siya nagpamiyembro sa Simbahan apil ang uban pang sakop sa pamilya.

Ang mga Ganti sa Kakugi

Ang pagpursige og buhat unsa ang saktong—bisan pa sa oposisyon—gikinahanglan sa mga katawhan sa Ginoo sa pakigsaad. Hinoon, ang Ginoo nagsaad og dagkong mga panalangin niadtong kinsa makugihon sa pag-ampo,³ sa pagsunod sa mga sugo,⁴ sa pagtuman sa pagpadayag,⁵

sa pagsiksik sa mga kasulatan,⁶ ug sa pagtrabaho sa Iyang buluhaton.⁷

Pinaagi sa mga kasinatian sa mga Colia sa pagmintinar sa ilang isla sa hugot nga pagtuo sa tinuoray ug sa simbolo nga paagi, ilang nakaplagan nga tinuod ang mga ganti sa kakugi. “Usahay kita matuok sa inadlaw-adlaw nga buluhaton, pagluto, ug uban pa,” miingon si Nelson. “Kon kita makalimot sa Dios, ang mga butang magkalisud. Adunay mas daghang problema, ug ang mga butang magsugod sa pagkabungkag.

Si Nelson mihunong sa makadiyot

aron sa pagpakita sa bag-ong gipatong nga mga *reed* nga iyang gihan-ay nianang pagkabuntag. “Kon kita makanunayon,” siya miingon, “kon kita mag-ampo, magtuon, magpuasa, ug mag-family home evening sa kanunay, kita mahimong mas lig-on.” ■

MUBO NGA MGA SULAT

1. Tan-awa sa *Merriam-Webster's Collegiate Dictionary*, 11th ed. (2003), “diligence”; tan-awa usab sa “persevere.”
2. Tan-awa sa Alma 32:41–43.
3. Tan-awa sa 1 Nephi 2:18–19; 10:17–19; Enos 1:12.
4. Tan-awa sa 1 Nephi 15:8–11; 16:28–29; Enos 1:10; Mosiah 1:11; 4:6.
5. Tan-awa sa Mosiah 1:16; Alma 12:9–11.
6. Tan-awa sa Mosiah 1:6–7; Alma 17:2.
7. Tan-awa sa Jacob 1:19; 5:75; Moroni 9:6.

MGA BATA

Wala Mabalaka mahitungod sa Tubig

Si Joseph nga taga Apu Inti Island, Linaw sa Titicaca, Peru

Ni Adam C. Olson Mga Magasin sa Simbahan

Ang syete anyos nga si Joseph nagtubo nga gilibutan sa tubig. O hinoon *siya* nagtubo sa dapit nga gilibutan og tubig—bugnaw nga mga tubig sa Linaw sa Titicaca sa Peru. Mao kana ang mahitabo kon magpuyo kamo sa usa ka gamayng isla nga ginama og mga *reed*.

Si Joseph ug ang iyang pamilya mao ang kabahin sa Uros nga katawhan, kinsa nagtukod ug nagpuyo sa naglutaw nga mga isla sa Linaw sa Titicaca sulod sa gatusan ka mga tuig. Sila mangisda diha sa lawa. Sila maligo diha sa lawa. Sila magbugsay tabok sa lawa aron makaadto gikan sa usa ka isla ngadto sa laing isla.

Kamo tingali maghunahuna nga si Joseph, nga naanad sa tubig, dili nerbyuson nga magbarug diha sa bunyaganan sulod sa pipila ka bulan nga moabut aron mabunyagan. Apan gibati niya ang samang pagbati sa ubang daghan nga mga bata.

“Mahinamon ako,” siya miingon. “Apan nabalaka ako nga ipaunlod ilawom sa tubig.”

Tungod sa tubig nga naglibut kanila, ang mga batang Uros gitudloan nga mag-amping sa tubig. Mao nga human si Joseph misulti sa iyang mga ginikanan mahitungod sa iyang mga kabalaka, ang pamilya naghisgot kabahin sa bunyag atol sa family home evening, ug si Joseph ug ang iyang amahan nagpraktis kon unsa ang buhaton.

“Ang akong amahan ang mobunyag nako,” miingon si Joseph. “Iya akong gitabangan nga dili kaayo mahadlok.”

Karon si Joseph makugihon nga nangandam sa iyang bunyag. Nani-nguha siya ilabi na sa pagpaminaw og maayo panahon sa primary ug sa pagkat-on sa Mga Artikulo sa Hugot nga Pagtuo. Siya nasayud nga makatabang kana niya karon ug sa umaabut.

“Magmisyon ako,” miingon siya. “Sama sa giingon ni Nephi, ako mo-adto ug mobuhat sa mga butang nga ang Ginoo nagsugo” (tan-awa sa 1 Nephi 3:7). ■

ANG PIPILA SA MGA PAVORITO NI JOSEPH

- Ang istorya ni Nephi nga nagkuha sa mga palid nga tumbaga (tan-awa 1 Nephi 3–4).
- Ang ikanapulo nga artikulo sa hugot nga pagtuo.
- Nakigdula uban sa iyang igsoon nga babaye, sa iyang pag-umangkon nga babaye (sa ibabaw), ug sa iyang pag-umangkon nga lalaki.
- Nagkaon og piniritong isda ug mga patatas.
- Nag-atiman sa iyang karnero.

NAGDEPENSA SA AKONG THESIS— UG SA BASAHON NI MORMON

Sa dihang estudyante pa ako sa Sunibersidad, ang honors program diin ako na-enroll nagkinahanglan sa mga estudyante nga mosulat og usa ka thesis. Ang matag thesis sa estudyante kinahanglan nga dumalahon ug aprobahan sa duha ka mga propesor.

Alang sa akong thesis akong gipili ug gianalisar ang gubat diha sa Basahon ni Mormon. Akong gikonsulta ang usa ka propesor mahitungod sa

akong ideya, ug misugot siya nga mahimong usa sa akong mga superbisor. Siya usab misugyot og laing propesor isip usa ka potensyal nga ikaduhang superbisor.

Nakigkita ako sa ikaduhang propesor aron ipasabut ang akong hilisgutan sa thesis ngadto kaniya. Sa dihang akong gihisgutan ang Basahon ni Mormon, ang iyang kinaiya nausab

Diha-diha dayon, gisugdan niya ang grabe nga pag-ataki—dili sa akong thesis kondili sa Basahon ni Mormon. Ingon ka kalma sa akong mahimo, mihatag ako sa akong pagpamatuod kabahin sa Basahon ni Mormon.

ug siya misugod sa pagpanaway sa Simbahan. Hilum ako nga naminaw hangtud nga siya nahuman ug dayon mipasabut og kadiyut nga akong gibati nga wala niya hisabti ang atong mga gituohan. Daw wala siya makumbensir, apan sa akong kahibulong misugot siya nga magmonitor sa akong thesis.

Human sa hapit usa ka tuig nga pagsiksik ug pagsulat, akong gisumiter ang akong thesis alang sa pag-aprubar sa faculty. Sulod nianang tuiga gidawat ako sa eskwelahan sa pamalaod, ug gikinahanglan nako nga mahuman kini nga proyekto aron mogradwar ug makapadayon.

Nianang semanaha nakadawat ako og e-mail gikan sa propesor nga misaway sa Simbahan. Gihangyo niya ako sa pagpakigkita kaniya sa iyang opisina.

Sa akong pag-abut, gihangyo niya ako sa pagsira sa pultahan ug molingkod. Diha-diha dayon, gisugdan niya ang grabe nga pag-ataki—dili sa akong thesis kondili sa Basahon ni Mormon. Ingon ka kalma sa akong mahimo, mihatag ako sa akong pag-pamatuod kabahin sa Basahon ni Mormon.

Gipangutana dayon nako ang propesor kon aprubahan ba gihapon niya ang akong thesis. Siya miingon nga dili.

Mipauli ako nga mibati og kaluya ug dili siguro kon unsay buhaton. Kon walay pag-aprubar niining tawhana, mawala ang akong mga kahigayunan sa paggradwar gikan sa honors program ug sa pagsugod og eskwela sa pamalaod. Nag-ampo ako nga mamaayo ra ang tanan bisan pa man niana.

Sa dihang akong gipasabut ang akong sitwasyon ngadto sa laing propesor kinsa nagdumala sa akong thesis, iya akong gitambagan sa pag-adto sa propesor sa sunod adlaw ug hatagan siya og usa pa ka higayon sa pag-aprubar sa akong thesis.

Pagkasunod buntag didto ko naghulat sa gawas sa opisina sa propesor. Gikuyawan ako, walay siguro kon unsay iyang buhaton nga makakita nako pag-usab. Sa iyang pag-abut, hilum nga giablihan niya ang pultahan sa iyang opisina, miyango siya sa pagpasulod kanako. Sa walay gilatok nga pulong gipagawas niya ang ballpen ug gipirmahan ang akong thesis, gihatag niya kanako ang iyang pag-aprubar sa opisyal nga paagi. Wala siya mosulti kon unsay nakapausab sa iyang hunahuna apan mipahiyum lang siya kanako sa akong pagpanamilit.

Mapasalamaton ako nga nakahigayon sa paghatag sa akong pagpamatuod ngadto niining tawhana. Ako

nasayud nga kon barugan nato ang unsay atong gituohan, ang Langitnong Amahan mopalig-on ug mopanalangin kanato. ■

Scott Macdonald, California, USA

KON MAKITA KO PAG-USAB ANG AKONG IGSOON NGA LALAKI

Niadtong bata pa ko, ganahan gyud nako ko nga ang akong igsoon nga lalaki, si Juan Fernando, modagan ug magdula sama sa ubang mga bata. Sa dihang gipangutana nako ang akong mama nganong dili ni niya mabuhat, miingon siya nga si Juan Fernando nag-antus og grabeng sakit sa utok sa iyang pagkatawo tungod sa kakulang og oxygen ug dili gayud makabuhat niadtong mga butanga.

Ang akong igsoong lalaki migahin sa iyang tibuok kinabuhi sa higdanan. Tungod kay ako nagdako sa Simbahan, nakasabut ug gidawat nako ang iyang kondisyon ug nasayud sa katalagsaon sa iyang espiritu. Apan, ang akong linghod nga kasingkasing naghandum alang kaniya nga mahisama sa uban, bisan tuod dili nako mahunahunaan kon unsa ang pagbati nga magtan-aw kaniya nga molakaw o modagan o mosulti.

Nabalaka ko kon si kinsa ang motatiman kaniya kon ang ubang sakop sa pamilya mamatay sa dili pa siya mamatay. Sa kinasingkasing nga mga pag-ampo mihangyo ko sa Langitnong Amahan nga dili kami una Niyang kuhaon kaysa kang Juan Fernando. Nasayud ko nga Siya motubag kanako.

Ang akong igsoong lalaki 16 anyos sa dihang siya namatay sa usa ka bugnaw nga kahapunon sa tingtugnaw,

nagbilin og hilabihang kahaw-ang sa among pamilya. Kami mibati og kasubo apan malaumon usab. Mga pipila ka adlaw human sa iyang kamatayon, nakatulog ko samtang naghunahuna kaniya ug nagdamgo og nindot kaayo.

Naglakaw ko, apan ang akong panan-awon naalihan sa mga pangang-nod. Nakakita ko og usa ka butang sa unahan, busa hinay kong nagpadayon og lakaw padulong niini. Samtang nagkaduol ko, akong nakita nga kini usa ka karwahe nga puno sa nindot kaayong mga bulak. Samtang nagtutok niini, nakabantay ko og usa ka gwapo nga batan-ong lalaki, nagsinina og puti, nagbarug sa may karwahe. Mihunong ko og kadiyot, naningkamot sa pag-ila kaniya, ug dayon akong naamguhan nga siya ang akong igsoong lalaki. Nalipay ko kaayo nga nakakita kaniya. Siya namulong kanako, ug gusto kong mogakos og mohalok kaniya. Dayon nakamata ko.

Mapasalamaton kaayo ko nga nadungog nako ang iyang tingog ug nakita nga siya nahingpit. Naghunahuna lamang ako sa higayon kon kanus-a kami magkita pag-usab. Sigurado ko nga adunay mga gakos ug mga halok ug maanindot nga mga pulong—salamat gayud sa Pag-ula ni Jesukristo. Tungod sa Manluluwas kita mobangon gikan sa lubnganan ug mahimong maghiusa pag-usab isip mga pamilya, dili na magkabulag pag-usab.

Nakahinumdom ko sa mga pulong ni Amulek. “Ang espiritu ug ang lawas pagahusahon pag-usab diha sa iyang hingpit nga kahintang; ang mga bahin sa lawas ug ang mga lutahan mapahiuli sa iyang tukma nga bayanan” (Alma 11:43).

Mapasalamaton ko sa gipahiuli nga ebanghelyo ni Jesukristo, nga naghatag og kalinaw sa akong kalag. Nasayud ko nga magkita kami pag-usab sa akong igsoong lalaki inig-abut sa adlaw. ■

María Isabel Parra de Uribe, Mexico

ANG AKONG MGA ADLAW SA PAGKA-PIONEER SA CALGARY

Natawo ako sa usa ka gamay nga lungsod sa amihanang England niadtong 1947. Sa dihang 15 anyos pa ko, gipaila-ila ko sa mga misyonaryo pinaagi sa mga higala, ug nagpamiyembro ko sa Simbahan. Ang akong pamilya, hinoon, wala magpamiyembro.

Sa dihang nakakat-on ko kabahin sa mga unang pioneer sa Simbahan, mibati ko nga daw gilimungan nga wala makabaton og panulundon nga mga katigulangan kinsa mitabok sa mga kapatagan. Apan samtang naglambo ko sa ebanghelyo, ang akong mga pagbati nausab.

Nakasabut ko nga ang una nga mga pioneer miandam sa agianan sa mga tawo sama nako aron mamiyembro sa Simbahan. Ang duha ka misyonaryo kinsa mipaila-ila kanako sa ebanghelyo mga kaliwat niadtong mga pioneer, mao nga dako ako og utang kabubut-on ngadto sa mga pioneer. Mibati ko nga nasumpay kanila sa usa ka espesyal nga paagi.

Nakaamgo usab ko nga ako *adunay* panulundon nga pagkamanggi-hatagon, kugihan nga mga tawo kinsa misakripisyo, mitrabaho, ug gani nakiggubat aron ako makabaton og mga butang nga wala nila maangkon ug sa paghatag kanako sa kagawasan nga akong natagamtam karon. Ang akong mga ginikanan wala magpamiyembro sa Simbahan, apan ilaha kong gipadako uban sa maayong mga mithi ug mga baruganan nga nakaandam kanako sa pagdawat sa ebanghelyo.

Sa katapusan, nahibaloan nako nga adunay daghang matang sa mga pioneer. Ako ang unang henerasyon nga miyembro sa Simbahan sa akong kaliwatan. Ang akong pamilya wala malipay sa akong desisyon nga magpabunyag, nga nakapalisud kanako sa pagtambong sa akong mga miting. Ang among gamay nga branch

naglisud tungod sa kakulang og mga miyembro, ilabi na sa mga tighupot sa priesthood. Sa kadugayan naklaro nga isira kini sa mission.

Isip resulta, mihukom ko nga mobalhin sa Canada, nga mao ang usa sa labing lisud nga mga desisyon nga akong gibuhat. Ako bugtong nga anak ug gihigugma nako ang akong mga ginikanan pag-ayo, sama sa ilang paghigugma kanako, apan ang akong pagpamatuod narisgo unta kon nagpabilin pa ko sa usa ka dapit diin dili ko makasimba. Nakahinumdom gihapon ko niadtong gabii sa akong pagbiya—ang akong amahan nagdagan kilid sa tren nagpalupad og mga halok padulong kanako samtang nagsud-ong ang akong mama. Nagsubo ko pag-ayo, apan nasayud ko nga kinahanglan kong mobiya.

Miabut ko sa Calgary, Alberta, atol sa Adlaw alang sa mga Inahan niadtong Mayo 1967. Misimba ko uban sa mga miyembro diin ko nagpuyo ug mihilak sa entiro nga miting. Nakahinumdom ko nga nagsulat ngadto sa akong mga ginikanan nga may luha nga nagdagayday sa akong mga aping, naghisgot kanila nga ganahan ko sa Canada apan gimingaw pag-ayo sa England ug sa akong pamilya.

Nanlimbasug ko sa pag-adjust sa akong bag-o nga kinabuhi, nagantus sa kamingaw, nag-inusara, ug mga kasagmuyo, apan ako nagpabiling matinud-anon sa ebanghelyo. Mitambong ko sa tanan nakong mga miting ug midawat og mga calling. Kini mao ang akong mga adlaw sa pagka-pioneer.

Sa wala madugay nakaplagan nako ang akong bana. Kami

Nakahinumdom gihapon ko niadtong gabii sa akong pagbiya—ang akong amahan nagdagan kilid sa tren nagpalupad og mga halok padulong kanako samtang nagsud-ong ang akong mama. Nagsubo ko pag-ayo, apan nasayud ko nga kinahanglan kong mobiya.

na-sealed sa Templo sa Cardston Alberta ug mipasanay og tulo ka mga anak sa Simbahan.

Matag higayon nga mouli ko sa England, mapuno ko sa mga panumduman sa akong pagkakabig ug dili nako kapugngan nga magmapasalamaton sa akong mga panalangin. Asa kaha ko karon kon ako wala pay kaisug sa paghimo sa ingon kalisud nga pagpili ug pagsunod sa Espiritu?

Ako mahangturong mapasalamaton sa unang mga pioneer nga mga miyembro ug dili miyembro kinsa miandam sa agianan aron ako ug ang uban sama kanako makadungog sa ebanghelyo. Kadtong nag-una kanako naghatag kanako og oportunidad ug kaisug nga mahimong modernong pioneer. ■

Lorraine Gilmour, Ontario, Canada

DUHA KA SIYUDAD UG MALUMONG KALOOPY

Sama sa Nauvoo, Illinois, ang siyudad sa Natchez, Mississippi, USA, nahimutang sa taas nga pang-pang nga nag-ambo sa Mississippi River. Ang Unang mga Santos sa Ulahing mga Adlaw nga gikan sa England sa kanunay moagi sa Natchez padulong sa taas nga bahin sa suba gikan sa New Orleans ngadto sa Nauvoo. Sa pagkatinuod, niadtong 1844 gisunog sa usa ka grupo sa mga malditong tawo ang barko nga midunggo sa Natchez nga nagpasakay og pipila ka mga Santos sa Ulahing mga Adlaw.

Sa dihang miabut ko sa Natchez aron sa pagdawat og trabaho sa U.S. National Park Service, mibati ko og mga pagduha-duha ug kahadlok. Gibiyaan nako ang tanang komportable nga butang ug pamilyar ngari kanako didto sa Utah, ug sa dihang mibalhin ko niining bag-o ug daw dili pamilyar nga siyudad, mibati ko nga nawala ug nag-inusara.

Sa akong unang adlaw sa pagbansay, ang supervising ranger misugod pinaagi sa pagdala kanako ngadto sa mansyon nga panahon pa sa Civil War sa parke ug nagpakita sa matang sa guided tour nga sa dili madugay maoy akong buhaton. Sa dihang kami nahuman og libut sa unang andana, naglisud nako pag-ayo og hinumdom sa tanang mga detalye. Gikan sa gipabag-o nga kasangkapan sa French rococo ngadto sa English porcelain china, ang balay nga giadornuhan nagpakita sa

kauswagan sa Habagatan—ug nasapan gayud ako. Nakahunahuna nga kinahanglan pa namong tan-awon ang ikaduhang andana sa balay, nasapan ko uban sa pagbati sa pagkawala sa kadasig ug kamingaw sa akong balay.

Samtang nagsaka kami sa labing nindot nga hagdanan, usa ka oil painting sa lungsod ang nakadani sa akong atensyon. Wala pa ni nako makita sukad, apan adunay usa ka butang nga pamilyar kabahin niini. Ang akong mga mata nakatutok ngadto sa hulagway sa dako nga building nga nahimutang sa may pang-pang sa lungsod, ug naila nako ang lapad nga pagkakurba sa sapa nga miliyok sa siyudad. Possible bang mao kini ang akong nahunahunaan?

Nangutana ko kon ang painting mao ba ang hulagway sa Nauvoo. Ang akong supervisor, natingala

tungod sa akong pangutana, mitubag nga mao gayud. Sa wala madugay akong nahibaloan nga ang painting gipalit sa usa sa ulahing mga tag-iya sa balay tungod kay naghunahuna nga kini gipintal panahon sa tunga-tunga sa ika-19 nga siglo ug ang sapa nindot kaayong mihaum sa talan-awon sa Natchez.

Ang mga Santos kinsa miagi sa Natchez sa tunga-tunga sa pagpanglutos siguro mibati og dakong pagbati sa kahupayan ug pasalamat sa dihang sa katapusan sila miabut sa Nauvoo. Susama usab, nahupay ko sa dihang akong nakita ang painting sa Nauvoo sa mansyon sa Natchez. Ang pagtan-aw sa painting nakatabang kanako sa pagkasayud nga ang Langitnong Amahan nasayud sa akong sitwasyon ug mopanalangin kanako uban sa kalig-on sa pagbuntog sa akong kamingaw, kahadlok, ug mga pagduha-duha. Nasayud ko nga ang painting sa Nauvoo mao ang malumong kaloopy sa Ginoo. ■

Tiffany Taylor Bowles, Illinois, USA

Samtang nagsaka kami sa labing nindot nga hagdanan, usa ka oil painting sa lungsod ang nakadani sa akong atensyon. Possible bang mao kini ang akong nahunahunaan?

SUGDI SA Paglihok

Ni Elder Von G. Keetch

Area Seventy, Utah Salt Lake City Area

Usa ka istorya ang gisaysay kabahin sa usa ka grupo sa mga smoke jumper. Kining isug nga mga lalaki ug mga babaye mopalong sa sunog sa kalasangan pinaagi sa pag-parachute padulong sa dapit nga ibabaw sa kalayo ug palungon ang kalayo gikan sa ibabaw padulong sa ubos, samtang ang uban mopalong niini gikan sa ubos.

Atol sa usa ka dakong sunog sa kalasangan, usa ka team sa maayo kaayong mga smoke jumper nagpundok alang sa mubong pahibalo sa wala pa mosakay sa ilang eroplano. Ang dispatcher—usa ka maalamon ug sinati nga bombero—miingon sa mga smoke jumper nga ang sitwasyon dili gayud matagna ug dili siya makahatag og tukma nga mga instruksyon. Hinoon, ang dispatcher mihatag og instruksyon, nga kinahanglan nga ang mga smoke jumper mokontak kaniya pinaagi sa radyo kon sila naka-parachute na sa tumoy sa bungtod ibabaw sa kalayo. Dayon iya silang hatagan og mga instruksyon kabahin sa paagi nga ilang sundon aron sa pagsugod sa pagpalong.

Diha-diha dayon ang mga smoke jumper nangambak gikan sa eroplano, nag-parachute ngadto sa tumoy sa bungtod sa ibabaw sa baga kaayo nga kalayo, ug nagpundok para sa unsay buhaton. Samtang ilang nakita ang sunog gikan sa ibabaw, sila nakakita og pipila ka dalan nga posibleng kaagian.

Sa pagtuman sa ilang gikasabutan uban sa dispatcher, ang lider sa team mikuha sa radyo, nakuha ang

Ang pagpahulay diha sa tumoy sa bungtod mora og sigurado nga paagi sa paglikay nga makahimo og mga sayop, apan kini usa usab ka paagi sa paglikay sa kalamboan.

ensaktong frequency, ug mitawag sa dispatcher aron sa pagpangayo og mga instruksyon kon asa nga dalan ang subayon. Apan static ra ang mogawas gikan sa radyo; dili gayud nila madunggan ang dispatcher.

Naghunahuna nga ang dispatcher nagkapuliki sa ubang mga buluhaton, ang mga smoke jumper mihukom nga magpaabut og 10 minutos ug mosulay pag-usab. Apan sa dihang sila misulay sa pagkontak sa dispatcher sa ikaduhang higayon, mao ra gihapon ang resulta—walay madungog ug static ug walay mga instruksyon.

Ang mga smoke jumper nagsabut sa usag usa. Nakakita gihapon sila og mga dalan ubos sa bukid nga makahatag kanila og maayong posisyon sa pagpalong sa sunog. Apan ang ilang gikabalak-an kay wala silay bisan unsa nga direksyon gikan sa dispatcher. Sila nabalaka nga kon sila magsugod sa paglugsong sa dalan nga sa ilang tan-aw mao ang labing maayo para kanila, tingali og sukwahi sa gusto sa dispatcher ang ilang padulngan ug sila mapugos sa pagbalik.

Busa sila mihukom sa pagpaabut sa tumoy sa bungtod. Mga kinse minutos ang milabay misulay sila sa

pagkontak pag-usab sa dispatcher. Wala. Ilang gipangtang-tang ang ilang mga backpack ug nangita og lugar nga kalingkuran. Ang traynta minutos nahimong usa ka oras; ang usa ka oras nahimong duha ka oras. Sila kanunayng naningkamot sa pagkontak sa dispatcher. Apan sama sa gihapon, makadawat lang sila og static.

Ang mga smoke jumper mihukom sa pagpaniudto. Human niana, dihang dili gihapon nila makontak ang dispatcher, sila misandig sa ilang mga backpack ug namahulay. Sila nawad-an sa kadasig. Kon ang dispatcher motubag unta kanila ug mosulti asa sila moagi, sila malipayon kaayong mosubay niana nga agianan ug magsugod sa ilang mga paningkamot sa pagpalong sa sunog. Apan ingon og gipasagdan na lamang sila sa dispatcher, tingali nagkapuliki sa ubang mga butang. Ug sila nakahukom nga dili sila molihok kon walay direksyon sa dispatcher. Hinoon, kadto nga mga direksyon mao ang gisaad ngadto kanila sa wala pa sila mo-parachute ngadto sa tumoy sa bungtod.

Pito ka oras ang milabay human miabut ang mga smoke jumper diha sa tumoy sa bungtod, ang gikapoy

nga crew chief gikan sa grupo nga nagpalong sa sunog sa ubos sa bukid miabut ug nakit-an ang mga smoke jumper. Siya natingala pagayo. Nagpaingon sa ilang lider, siya nangutana, “Unsay inyong gibuhat namahulay lang sa tumoy sa bungtod? Nagkinahanglan gyud mi sa inyong tabang. Ang sunog hapit dili na namo makontrolar tungod kay kami walay igong tabang sa pagkontrolar niini. Ug niining tanang higayon kamo namahulay lang dinhi sa tumoy sa bungtod?”

Ang lider sa smoke jumper mipasabut sa ilang problema ngadto sa crew chief. Sila gipasaligan og mga instruksyon gikan sa dispatcher. Sila mabinantayon kaayo aron madungog kadtong mga instruksyon. Apan ang dispatcher mibaliwala kanila, wala motubag sa ilang mga tawag. Tinuod, nakakita sila og mga agianan sa nasunugan. Apan sila nahadlok nga sayop ang ilang mapili. Busa sila mihukom nga magpaabut hangtud madungog nila ang gisaad nga mga instruksyon gikan sa dispatcher.

Ang crew chief mikab-ot ug gikuha ang gamay nga radyo nga gigamit sa mga smoke jumper. Siya dayon milakaw og mga 50 ka yarda (45 m) subay sa usa sa mga dalan padulong sa sunog. Siya mihunong ug gisulayan ang radyo. Ang tingog sa dispatcher nadungog kusog ug klaro. Ang crew chief dayon mibalik sa tumoy sa bungtod ug milakaw og dugang nga mga 50 ka yarda paubos sa laing dalan. Siya mihunong ug mitawag sa dispatcher. Usab ang tingog sa dispatcher diha-diha dayon klaro nga nadungog.

Ang crew chief mibalik paingon sa mga smoke jumper ug giitsa ang radyo ngadto sa lider, miingon, “Anaa ka sa dapit nga walay signal. Ang gibuhat lang unta nimo mao ang paglugsong sa usa sa mga agianan, ug ang dispatcher dali untang makahatag

Ang labing maayo ug labing klaro nga direksyon dili moabut sa atong mga kinabuhi kon kita magpaabut lamang sa atong Langitnong Amahan sa pagpadala og tabang ug giya apan kon kita matinguhaon nga moapil uban sa tanan natong mga paningkamot nga nakasentro sa buluhaton.

kanimo og saktong agianan ug mo-giya kaninyo sa saktong lugar kon asa kami nagkinahanglan kaninyo. Imbis nga mamahulay lang dinhi, ug kamo walay pulos para kanamo.”

Kasagaran sa atong panginahanglan sa espirituhanong giya ug direksyon, kita matintal sa paghimo sama gayud kon unsa ang gihimo sa mga smoke jumper. Makaplagan nato ang atong mga kaugalingon sa dili pamilyar nga teritoryo. Kita makakita og mga dalan nga anaa alang kanato, ug kita dili sigurado kon asa ang atong agian. Kita gisaaran og inspirasyon ug tabang gikan sa atong Langitnong Amahan. Apan dili sa kanunay kini moabut diha-diha dayon. Kita mawad-an sa kadasig ug mohukom nga kita molingkud na lamang ug magpaabut hangtud nga ang gisaad nga giya moabut. Kita magsige og paabut, maghunahuna ngano ang balaanong Dispatcher dili motabang kanato sa atong agianan.

Sa pagbuhat sa ingon, atong gibaliwala ang usa ka importante nga

baruganan sa pagpadayag. Ang atong Amahan sa Langit naglaum kanato sa paggamit sa atong kaugalingon nga salabutan, abilidad, ug kasinatian sa pagplano sa atong unang agianan. Samtang kita magsubay sa dalan nga atong napilian, kita anaa sa mas maayong posisyon sa pagdawat sa mga saktong agianan nga giandam Niya alang kanato. Apan kon kita molingkod sa tumoy sa bungtod ug mosandig sa atong mga backpack hangtud Siya mohatag kanato og instruksyon, atong girisgo nga makaplagan nato ang atong kaugalingon sa usa ka lugar nga walay pagkaespirituhanon.

Si Presidente Boyd K. Packer, Presidente sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles, mitudlo kanato:

“Gipaabut nga kita mogamit sa kahayag ug kahibalo nga anaa na nato sa pagpadagan sa atong mga kinabuhi. Dili na angay nga kita magkinahanglan pa og usa ka pinadayag aron sa pagsugo kanato nga mohimo sa atong katungdanan, kay gisultihan na man kita nga mohimo niana diha sa

mga kasulatan; o magpaabut kita nga adunay pinadayag nga mohulip sa espirituhanon o temporal nga salabutan nga nadawat na nato sa una—kondili sa pagpadayon lang niini. Kinahanglang mopadayon kita sa atong ordinaryong kinabuhi, regular nga trabaho, nagsunod sa naandan nga buluhaton ug mga lagda ug mga patakaran nga nagdumala sa kinabuhi.

“Ang mga lagda ug mga patakaran ug mga kasugoan mga mahinungdanon nga panalipud. Kon magkinahanglan kita og pinadayag nga panudlo aron sa pag-usab sa atong agianan, maghulat ra kini diha sa agianan sa pag-abut nato sa panahon sa panginahanglan.”¹

Ako mopamatuod nga ang labing maayo ug labing klaro nga direksyon dili moabut sa atong mga kinabuhi kon kita magpaabut lamang sa atong Langitnong Amahan sa pagpadala og tabang ug giya apan kon kita matinguhaon nga moapil uban sa tanan natong mga paningkamot nga nakasentro sa buluhaton. Alang kaninyo nga nagpaabut sa giya sa Ginoo sa inyong kinabuhi—kinsa nanginahanglan og tabang sa importante kaayo nga desisyon o pangutana—ihatag ko kini kaninyo nga hagit: Sa mainampoon ug mabinantayon nga paagi gamita ang inyong kagalingong salabutan ug inyong kagalingong mga kapanguhaan sa pagpili og dalan nga maingon og sakto alang kaninyo. Dayon magmatinguhaon nga moapil sa pagsubay niana nga dalan (tan-awa sa D&P 58:26–28). Kon moabut ang pagkorihir alang sa sakto nga agianan, Siya maanaa sa pagtabang ug paggiya kaninyo. ■

MUBO NGA SULAT

1. Boyd K. Packer, “Ang Pagtinguha sa Espirituhanon nga Kahibalo,” *Liahona*, Ene. 2007, 16.

PINAAGI SA GAGMAY NGA MGA PAAGI

Ni Laurel Teuscher

Nagtuo ko nga maayo ra akong gipangbuhat. Nakaserbisyo ko og misyon, nakagradowar sa kolehiyo, nakaangkon og full-time nga trabaho, ug sa katapusan mibalhin og apartment nga ako lang. Mosimba ko matag Dominggo ug usahay motabong sa mga kalihokan. Ako adunay daghang mga higala, dili minyo ug minyo, ug ako adunay daghang panahon sa pagbasa, akong paborito nga buhaton sa dihang bata pa. Apan bisan pa niining tanan nga mga kalihokan, mibati gihapon ko og kahaw-ang.

Sa Alma kapitulo 37, atong mabasa ang tambag ni Alma ngadto sa iyang anak nga si Helaman. Sa mga bersikulo 41–42, si Alma naghigot kabahin sa pamilya ni Lehi ug sa Liahona. Siya mipasabut nga ang Liahona dili molihok kon “sila mga tapulan, ug makalimot sa pagbansay sa ilang hugot nga pagtuo ug kakugi” ug nga “sila wala mouswag diha sa ilang panaw; busa, sila nalangay diha sa kamingawan, o wala mopanaw sa usa ka linaktod nga agianan.” Ang pagbasa niining mga bersikulo nakatabang kanako sa pagkaamgo nga wala ko mouswag. Wala ako magbansay sa akong hugot nga pagtuo o nagkugi sa bisan unsang butang sa akong kinabuhi. Mihunong ko sa pagkab-ut og usa ka tumong. Nagpaabut lang ako nga adunay usa ka butang nga mahitabo.

Walay usa ka piho nga higayon diin ako naghimo og listahan ug nagsulat sa tanang butang nga akong kinahanglang buhaton.

Hinooon, kadtong mga kausaban hinay-hinay nga miabut. Una, sayo ko nga mobangon ug mag-jogging o mag-ehersisyo. Sunod, nagsugod ko sa pagpangita og mga programa sa eskwelahan nga tingali makatabang kanako nga molambo sa akong trabaho o makahimo kanako sa pagpangita og lain. Nakakita ko og programa ug dayon migahin og panahon sa pagkuha sa gikinahanglang mga eksamin aron mo-apply. Ang pagtuo sa kasulatan ug pag-ampo nahimong mas importante alang kanako, ug naningkamot ko nga mogahin og panahon matag adlaw nga magbusog sa mga pulong ni Kristo ug magtinguha sa pagbati sa Espiritu. Mihimo ko og espesyal nga paningkamot nga mas maapil sa akong ward—bisan kon kini nagpasabut nga mosakripisyo sa akong personal nga panahon.

Sukad nga nagsugod ko og himo niining gagmayng mga kausaban, mibati ko nga mas malipayon. Mibati ko nga naglambo ug ang Langitnong Amahan naghatag kanako og bagong mga hagit. Makasagubang na ko niadtong mga hagit uban sa paglaum kaysa kahadlok o mawad-an sa kadasig. Nakakat-on ko nga kon kita mohunong sa pagtrabaho o pagbansay sa atong hugot nga pagtuo ug molihok sa usa ka direksyon, ang Langitnong Amahan dili makatabang kanato sa paglambo ug dili kita makaabut sa atong destinasyon. Mapasalamaton ko sa gagmayng mga kausaban sa akong kinabuhi nga nakatabang kanako nga makalantaw sa unahan. ■

Mubo ug **Direkta**

Nganong kinahanglan man nato nga **kompletong maunlod sa tubig kon kita bunyagan?**

Mahimong nakatambong kamo og bunyag diin ang tawo nga gibunyagan kinahanglang usbon sa pagbunyag tungod kay wala makompleto ang pag-unlod kaniya sa tubig sa unang higayon. Tungod kay ang bunyag usa ka makaluwas nga ordinansa, kinahanglan kaayo nga kini ipahigayon nga tukma ug husto.

Ang bunyag usa ka buhat nga may simbolo. Kini “nagsimbolo sa kamatayon, paglubong, ug pagkabanhaw, ug himoon lamang pinaagi sa pagpaunlod” (Bible Dictionary, “Baptism”). Ang pagpaunlod sa tubig nagrepresentar sa kamatayon ug paglubong ni Jesukristo, apan kini nagrepresentar usab sa kamatayon sa atong natural nga kaugalingon (tan-awa sa Mga Taga-Roma 6:3–6). Ang pagpabangon gikan sa tubig mao ang simbolo sa Pagkabanhaw ni Jesukristo ug nagrepresentar sa pagkatawo og usab isip Iyang mga disipulo sa pakigsaad. Ang duha ka saksi kinsa nagbarug sa kilid sa baptismal font magtan-aw aron sa pagsiguro nga ang tawo nga gibunyagan kompletong maunlod, simbolo nga kompletong matawo pag-usab.

Sa dihang kita gibunyagan, kita nagsunod sa sumbanan nga gipakita sa Manluluwas, kinsa nabunyagan pinaagi sa pagpaunlod sa suba sa Jordan (tan-awa sa Mateo 3:13–17). Ang Langitnong Amahan nagtinguha nga ang matag usa sa Iyang mga anak malimpyuhan sa ilang mga sala aron sila mahimong mopuyo uban Kaniya. Ang pagbunyag pinaagi sa pagpaunlod, sama kang Kristo, mahinungdanon nga bahin sa Iyang balaa-nong plano. ■

Ang Espiritu Santo ang gituohan nga mahimo natong makanunayon nga kauban, apan wala ako masayud nga bation nako kanunay ang Espiritu. May butang ba nga sayop kanako?

Kon kamo takus apan wala mobati sa Espiritu sa tanang higayon, mahimong nagpasabut kini nga nagkat-on gihapon kamo sa pag-ila ug sa pagsunod sa giya sa Maghuhupay. Si Elder David A. Bednar sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles mipasabut, “Bisan pa kon maningkamot kitang magmatinud-anon ug magmasulundon, naa ra gyuy mga panahon nga ang direksyon, kasiguroan, ug kalinaw sa Espiritu dili diha-diha dayon nga mamatikdan sa atong mga kinabuhi” (“Nga Kita Unta Kanunay Makabaton sa Espiritu uban Kanato,” *Liahona*, Mayo 2006, 29).

Kon wala kamo mahibalo nga ang Espiritu Santo nag-uban

kaninyo, gahini og higayon sa paghunong ug sa pagpaminaw. Mahimong bation ninyo ang impluwensya sa Espiritu isip usa ka hilum, malinawon nga pagpasalig. Sulayi ang pag-ila sa ligdong, hinay nga tingog kon kamo nagbuhay og mga butang nga nagdapit sa Espiritu, sama sa pag-ampo, pagtuon sa mga kasulatan, o pagtambong sa miting sa sakrament. Samtang kamo mobuhay sa mga pag-aghat ug magpraktis sa pagpaminaw sa Espiritu, ang inyong abilidad sa pag-ila niadtong hilum, dili masabut nga mga pagbati molambo.

Kinahanglan gayud nga magpuyo kamo nga takus aron ang Espiritu mag-uban kaninyo (tan-awa sa Mosiah 2:36). Kon dili ninyo bation ang impluwensya sa Espiritu sa inyong kinabuhi, mahimo nga kini usa ka timaan sa pagpasidaan nga kamo kinahanglan nga maghinulsol ug motimbang-timbang sa inyong mga prayoridad. Makadapit kamo sa Espiritu diha sa inyong kinabuhi uban sa sinsero nga paghinulsol, pag-ampo, pagtuon sa kasulatan, ug ubang makabayaw nga mga kalihokan. ■

Ang Simbahan supak ba sa tanang mga video game

o sa mga bayolente nga matang sa dula lamang?

Adunay daghang mga video game nga limpyo, mahagiton, ug makalingaw, ug ang pipila nga mga multiplayer nga dula mahimong makalingaw nga sosyal nga kalihokan. Ang Simbahan dili supak sa mga

video game, apan ang mga batan-on giawhag nga maalamon sa ilang pagpili sa mga dula ug sa gidugayon sa panahon nga ilang gigahin niini. Kita gisugo sa paggamit sa atong panahon sa maalamon nga paagi (tan-awa sa D&P 60:13). Tungod kay ang usa ka butang limpyo ug makalingaw wala magpasabut nga angayan kining buhaton.

Si Elder M. Russell Ballard sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles mipasabut: “Usa sa mga paagi ni Satanas . . . sa pagpaluya sa inyong espirituhanong kalig-on mao ang pag-awhag kaninyo sa paggahin og dakong bahin sa inyong panahon sa pagbuhay og mga butang nga walay hinungdan. Namulong ako sa ingon nga mga butang sama sa pagpadayon og tan-aw sa telebisyon o mga video, pagdula og mga video game sa tibuok gabii, matag gabii, [o] pag-surf sa Internet” (“Be Strong in the Lord,” *Ensign*, Hulyo 2004, 13).

Walay problema ang paggahin og pipila sa inyong panahon sa pagdula og mga video game nga nagsunod sa mga sumbanaan sa media nga makita diha sa *Alang sa Kalig-on sa mga Kabatan-onan*. Apan kinahanglan nga andam ka sa pagpahunong sa mga controller o sa pagpalong sa computer ug mohimo sa laing buluhaton. Ayaw itugot nga ang mga video game mopugong kaninyo sa mga mapuslanon nga mga kalihokan sama sa pag-ehersisyo, pagtuon sa ebanghelyo, paghimo sa buluhaton sa eskwelahan, o paggahin og panahon uban sa inyong pamilya. ■

TSISMIS

AYAW KINI OG IPASA.

Atong Luna

ANG AKONG PAVORITO NGA KASULATAN

2 Nephi 2:11

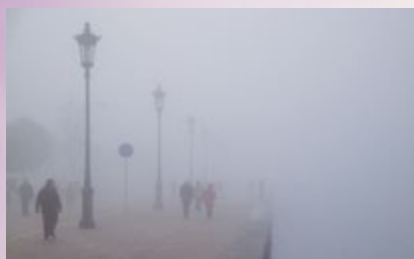
Kini nga bersikulo nahimong giya nako kanunay ug inspirasyon sa panahon nga magduha-duha ako, mawad-an sa paglaum, o sa malisud nga sitwasyon. Nahimo na kini nakong paborito nga tudling sa kasulatan sukad nakapangutana ko kon nganong adunay panginahanglan og katugbang. Ngano nga kinahanglan man nga adunay mga pagsupak? Ngano nga dili man mahimo ang kinabuhi nga positibo, malipayon, sayon, ug maayo lamang? Nganong kinahanglan man nga maanaa ang dautan?

Kini nga bersikulo nakatabang kanako nga makasabut sa kinabuhi ug sa mga pagkakuti niini. Nakatabang kini nako nga nahimong mas mapasalamaton sa kahulugan sa kinabuhi. Nakapaamgo kini nako sa katuyoan sa katugbang ug kinahanglan nga mapasalamaton ako alang niini. Kay kon wala kini, dili gayud kita masayud sa tinuod nga kahulugan ug katahum sa kinabuhi. Kon wala ang katugbang, dili gayud kita masayud kon unsaon sa paghigugma, unsaon sa pagmalipayon, o unsaon sa paglampos. Nakat-on ako sa paghigugma sa kinabuhi ug sa pagdawat niini nga sama sa ingon ug sa pagsalig sa Ginoo tungod kay ang Iyang kaalam dili mapangutana.

Sheena P., Philippines

Ang akong tambag alang natong tanan mao ang pagtan-aw sa parola sa Ginoo. Walay gabon nga ingon ka baga, walay gabii nga ingon ka ngitngit, walay unos nga ingon ka kusog, walay marinero nga nawala nga dili maluwas sa nagdan-ag nga kahayag. Kini nagtawag diha sa mga unos sa kinabuhi. Ang parola sa Ginoo nagpadala og signal nga dali mailhan ug dili gayud mapakyas.”

Presidente Thomas S. Monson, “Usa ka Pulong sa Pagtapos,” *Liahona*, Mayo 2010, 113.

Gikuha ko kini nga litrato didto sa Thessaloniki, Greece. Nagpahinumdom kini nako sa gabon sa kangitngit sa damgo ni Lehi (tan-awa sa 1 Nephi 8:22–24).

Kevin K., Germany

IPADALA

ang inyong istorya, litrato, o unsay inyong ikasulti sa liahona@ldschurch.org. Ilakip ang inyong tibuok pangalan, ward o branch, stake o district, ug pagtugot sa ginikanan (ang e-mail madawat). Ang mga gisumiter mahimo nga i-edit alang sa gitag-on o sa pagklaro.

UNSAON SA PAGBATON OG LIMPYO NGA MGA HUNAHUNA

Bisan tuod kon ang dautang mga hunahuna moabut kanato, dili gayud nato kini tugutan nga mosulod ug makapahimutang ngari kanato. Ang pinakamaayong panahon sa pagpanalipud sa atong mga kaugalingon batok sa tintasyon mao ang panahon nga ang panghunahuna nag-sugod sa paghulma; dugmoka ang liso, ug ang tanom dili gayud motubo. Kon makita nako ang akong kaugalingon nga anaa niini nga sitwasyon, akong kantahon ang akong paborito nga himno ug maningkamot sa paghunahuna sa panagway ni Jesus diha sa akong kasingkasing hangtud nga ako makahimo sa pagbatok. Kon determinado kita nga mobatok sa dautan nga mga hunahuna, mobiya kini.

Jorge G., Venezuela

ANG TUBAG SA BERSIKULO OTSO

*Si Joseph Smith nakakaplag sa iyang tubag sa Santiago 1:5.
Nakaplagan nako ang akong tubag sa mga bersikulo sunod niana.*

Ni Angelica Nelson

Alas 11:00 sa gabii kadto, ug diha ako sa akong kwarto human manuroy uban sa pipila ka mga higala sa high school. Nasayud ako nga wala ako makahimo sa pinakamaayo nga desisyon nianang gabhiuna. “Apan,” nangatarungan ako nga, “wala man usab ako makahimo og ngil-ad kaayo nga desisyon.”

Nasagmuyo, akong gipunit ang akong homework. Gikapoy ako og maayo nga gusto lamang nakong humanon kini ug matulog na. “Kinahanglan gihapon nakong magbasa sa mga kasulatan. Apan laktawan lang una nako kini karong gabhiuna,” gihunahuna nako.

Misugod ako sa paghunahuna sa tanang butang nga gilauman nakong buhaton. Magbasa sa akong mga kasulatan, motabong sa sayo sa buntag nga seminary, motabong sa simbahan ug Mutual, makakuha og maayong mga grado, malakip sa ekstrakurikular nga mga kalihokan, makabaton og part-time nga trabaho . . . Ang anaa sa lista nagpadayon.

Akong gibati ang tumang kalisud sa matag bahin sa akong kinabuhi, ilabina nga ako lamang ang babaye nga Santos sa Ulahing mga Adlaw sa akong eskwelahan sa high school. Akong gibalik-balik sa pagpahinumdom ang akong kaugalingon nga ako lang tingali ang babaye nga Santos sa Ulahing mga adlaw nga gikaila sa akong mga kauban, mao nga kinahanglang mahimo ako nga maayong ehemplo. Gani nasayud ako nga nag-sugod na ako sa paghimo og sayop.

“Akong gipangandoy nga unta mahimo akong gawason sa kabalaka sama sa akong mga higala,” gihunahuna nako. Nangandoy usab ako nga unta wala ako mobati og hilabihan kalain sa dihang miadto ko sa usa ka party o misulti og dautan nga pulong, apan sa pagkatinuod kini akong gibati. Naghatag kini kanako og pisikal nga kasakit sa dihang mihimo ako og mga pagpili nga nahibaloan nakong dili husto. Bisan pa man, tungod sa pipila ka rason, nagpadayon ako sa paghimo niini.

Hapit tungang gabii na kadto sa dihang nahuman ako sa akong homework. Sulod sa lima ka oras ang akong relo moalarma na. Momata ako, moadto sa seminary, ug maningkamot sa paggahin og laing adlaw sa high school.

Dayon akong nahunahunaan. Dili kinahanglan nga mosunod ako sa tanang mga lagda. Mahimong mohunong ako sa pagtabong sa simbahan, seminary, ug Mutual kon gusto nako. Tungod kay ang akong pamilya moadto, wala kini magpasabut nga ako moadto usab.

Usa kini ka makapalagsik sa hunahuna. Mihigda dayon ko ug hapit na unta makatulog sa dihang miabut kanako ang kusog nga pagbati sa pagbasa sa mga kasulatan. “Dili,” nahunahuna ko. “Nahuman na ko.”

Gibati na usab nako kini. Niining higayuna akong gihunahuna, “Tingali kausa pa.”

Sa seminary nianang tuiga, nagtuon na kami sa Bag-ong Tugon.

Akong gipakli diin nabutang ang akong marker diha sa Santiago kapitulo 1. Mao kini ang kapitulo nga nabasa ni Joseph Smith nga nakadasig niya sa pag-adto sa Sagradong Kakahoyan ug nangamuyo og maayo ngadto sa Langitnong Amahan. “Pagkasukwahi,” akong gihunahuna. Misugod ako sa pagbasa.

Ang bersikulo 5 pamilyar kanako: “Ug kon aduna man kaninyoy nakulang sa kaalam . . .” Apan ang bersikulo 8 ang nakabukas sa akong mga mata nianang gabhiuna. Nag-ingon kini, “Siya nga maoy tawong tagurhag panghunahuna nga mabalhinon sa tanan niyang mga paagi.” Mikaging ako. Dayon gibasa ko kini pag-usab.

Ako nagduha-duha. Miangkon ako nga usa ka Santos sa Ulahing mga adlaw, apan ang akong mga lihok nagsugod sa pagkalahi. Ug kon ako magpadayon, bisan unsa pa man nga agianan ang akong pilion, ako dili kasaligan ug dili sigurado ug sa ingon dili kaayo malipayon.

Kinahanglan ako nga masayud kon tinuod ba ang ebanghelyo. Kinahanglan ako nga masayud kon ang pagmata ba matag alas 5:00 sa buntag aron magtuon sa ebanghelyo igo ba niini. Kinahanglan ako nga masayud nga naningkamot ako nga magpuyo sa akong pagpakabuhi kutob sa akong mahimo, bisan pa man sa mga panahon nga gibiyabiay, tungod kay tinuod kining makahatag kanako og dako nga kalipay.

Hapit na ang ala 1:00 sa buntag, apan miluhod ako sa kilid sa akong

katre ug nangamuyo ngadto sa akong Amahan sa Langit. Mihangyo ako Kaniya sa pagtabang kanako nga masayud kon unsa ang matarung, aron masayud hain nga dalan ang agian, sa paggiya kanako ug kuhaon ang kalibug nga akong gibati.

Yano, klaro, ug malinawon, ang hunahuna nga miabut sa akong panghunahuna, “Nasayud na ikaw.” Ug ako nasayud.

Mitindog ako, gipawong ang akong suga, ug natulog. Paglabay sa upat ka oras mibagting ang alarm. Nagduka, gipahunong ko kini. Paglabay sa usa ka minuto mibangon ako nga andam alang sa laing adlaw, lakip ang sayo sa buntag nga seminary.

Milabay na ang daghang tuig sukad niadtong maanindot nga tungang gabii nga kasinatian. Ang akong pagpamatuod sa gihapon nagpadayon sa pagtubo. Usahay mas lig-on kini kay sa laing mga panahon. Ang nakalahi lang kay nasayud ako ug wala na gayud nako kini usba bisan sa makausa. ■

Ni Presidente
Thomas S. Monson

ANG ATONG PINASIDUNGGAN NGA PANULUNDON SA PIONEER

Matag usa kanato makakat-on gikan sa atong unang pioneer nga mga katigulangan, kansang mga panglimbasug ug mga kasakit giatubang pinaagi sa matinguhaon nga kaisug ug usa ka malungtaron nga hugot nga pagtuo sa usa ka buhi nga Dios.

Ang Pag-antus sa mga Pioneer

“Ang unang panaw niadtong 1847, giorganisar ug gidumala ni Brigham Young, gihulagway sa mga historian nga usa sa labing talagsaon nga walay paglubad nga kasaysayan sa Estados Unidos. Gatasan ka mga Mormon pioneer nag-antus ug namatay gikan sa sakit, tumang kainit o sa kabugnaw, o kagutom. Adunay pipila kinsa, nagkulang og mga karwahe ug mga kabayo, sa tinuoray milakaw og 1,300 ka milya [2,092 km] tabok sa mga kapatagan ug ngadto sa mga kabukiran, nagtulod ug nagguyod og mga karomata.”¹

Makapadasig nga Hugot nga Pagtuo

“Matag usa kanato makakat-on gikan sa atong unang pioneer nga mga katigulangan, kansang mga panglimbasug ug mga kasakit giatubang pinaagi sa matinguhaon nga kaisug ug usa ka malungtaron nga hugot nga pagtuo sa usa ka buhi nga Dios. . . . Ang kabatan-onan ug kabataan kauban sa liboan nga nagguyod ug nagtulod sa karomata o milakaw subay nianang agianan sa mga pioneer, sama ra usab sila sa mga Santos karon kinsa mga pioneer sa ilang kaugalingong mga dapit sa tibuk kalibutan. Sa akong hunahuna walay miyembro niining Simbahan karon nga wala matandog sa mga asoy sa unang mga pioneer.

Kadtong mihimo og dako alang sa kayohan sa tanan sigurado gayud nga ang ilang tumong mao ang pagdasig og hugot nga pagtuo. Ilang nakab-ot ang ilang tumong sa usa ka hilabihan ka maanindot nga paagi.”²

Pag-atubang sa mga Kalisud

“Mga karaan na kaayo nga pahina sa usa ka abugon nga journal sa pioneer makapatandog nga misaysay ‘Miyukbo kami sa among kaugalingon sa usa ka mapainubsanon nga pagampo ngadto sa usa ka Gamhanan nga Dios uban sa kasingkasing nga puno sa pasalamat ngadto Kaniya, ug mipahinungod niining yuta ngadto Kaniya aron mahimong dapit nga kapuy-an sa Iyang mga katawhan.’

“Ang yano nga mga balay gihulagway niining paagi sa usa ka tawo kinsa anaa didto sa dihang usa pa ka bata nga lalaki: ‘Walay bintana sa bisan unsa nga matang sa among balay. Ni usa ka pultahan. Ang akong inahan mibitay og daan nga hapin sa higdaanan, nga magsilbing pultahan sa unang tingtugnaw. Kini mao ang among higdaanan, among parlor, among sala, among kusina, among katulganan, ang tanan anaa niini nga kwarto nga mga 12 por 16 ka pye [3.6 por 4.9 ka metros]. Giunsa namo nga makapaigo niini wala ko masayud. Nahinumduman nako ang akong pinalanggang inahan miingon nga

walay rayna nga mas malipayon diha sa iyang palasyo o mapasigarbuhon sa kapasilungan ug sa mga panalangin sa Ginoo kay kaniya kon siya mosulod nianang nahuman nga payag.’

“Ang ingon mao ang mga pagsulay, kalisud, panlimbasug, ug mga kasubo kaniadto. Kini giatubang og matinguhaon nga kaisug ug usa ka malungtaron nga hugot nga pagtuo sa usa ka buhi nga Dios.”³

Mga Pioneer Karon

“Among gipasidunggan kadtong milahutay og hilabihan nga mga kalisud. Among gidayeg ang ilang mga ngalan ug namalandong sa ilang mga sakripisyo.

“Unsa kaha sa atong panahon? Aduna bay mga kasinatian sama sa pioneer alang kanato? Ang mga henerasyon sa umaabot mamalandong ba kaha uban sa pasalamat sa atong mga paningkamot, atong mga ehemplo? Kamo mga batan-on [nga mga tawo] sa tinuoray mahimong mga pioneer sa kaisug, sa hugot nga pagtuo, sa gugma nga putli, sa determinasyon.

“Makapalig-on kamo sa usag usa; kamo adunay kapasidad nga motagad niadtong wala matagad. Kon kamo adunay mga mata nga makakita, mga dunggan nga makadungog, ug mga kasingkasing nga mobati, kamo makatabang ug makaluwas sa uban sa susama ninyo og edad.”⁴

Ang Pinakabantugan nga Pioneer

“Sa paghunahuna sa tibuok kasaysayan nga nahisulat sa mga kasulatan, atong makat-unan ang pinakabantugan nga pioneer—nga mao si Jesukristo. Ang iyang pagkahimugso gipanagna sa mga propeta sa karaan; ang Iyang pagkatawo gipahibalo sa usa ka anghel. Ang Iyang kinabuhi ug ang Iyang pangalagad nakapausab sa kalibutan. . . .

“Usa ka han-ay sa mga pulong gikan sa basahon sa Mga Buhat naghisgot og daghan: Si Jesus ‘nagpadayon sa paghimo og kaayohan . . . kay ang Dios uban man kaniya’ (Mga Buhat 10:38). . . .

“Ang Iyang misyon, ang Iyang pangalagad sa mga tawo, ang Iyang mga pagtulun-an sa kamatuoran, ang Iyang mga buhat sa kalooy, ang Iyang walay pagkausab nga gugma alang kanato makapaagni sa atong pasalamat ug modasig sa atong mga kasingkasing. Si Jesukristo, ang Manluluwas sa kalibutan—gani ang Anak sa Dios—mao ang labing gamhanan nga pioneer, kay Siya nag-una na kaniadto, nagpakita sa tanan sa paagi nga sundon. Hinaut nga kita kanunay nga mosunod Kaniya.”⁵ ■

MUBO NGA MGA SULAT

1. “Come Follow Me,” *Ensign*, Hulyo 1988, 2; tan-awa usab sa *Tambuli*, Nob. 1988, 2.
2. “Pagtudlo sa Atong mga Anak,” *Liahona*, Okt. 2004, 4.
3. *Ensign*, Hulyo 1988, 4; tan-awa usab sa *Tambuli*, Nob. 1988, 3.
4. “Pioneers All,” *Ensign*, Mayo 1997, 93.
5. “Gigiyahan sa Espiritwal nga mga Pioneer,” *Liahona*, Ago. 2006, 8.

Nagtinabangay sa Usag Usa didto sa

INDIA

Ni Elder Charles ug Sister Carol Kewish

Mga Senior Missionary, Asia Area

Sa dihang ang kusog kaayo nga mga unos ug mga bagyo milaglag sa habagatang India niadtong Oktubre 2009, ang batan-ong mga lalaki ug mga young adult gikan sa mga District sa Hyderabad ug Bangalore India nanglihok dayon aron makatabang sa pagpagaan sa mga pag-antus niadtong naapektuhan sa mga baha.

Sumala ni Presidente Prasada Gudey sa District sa Hyderabad India, “Ang among batan-ong mga lalaki mihimo og talagsaon nga buhat sa paghatud sa mga pagkaon ug tubig niadtong nanginahanglan. Ang mga sangkap nadonar na ug miabut didto sa probinsya, apan ang gobyerno wala makahatud niini ngadto sa kalibohan nga mga biktima sa kapin pa sa 200 ka mga dangpanan nga mga kampo. Ang among mga miyembro nanggawas nga nagsul-ob sa ilang tsaliko nga Mormon Helping Hands samtang ilang gipahigayon ang ilang hapsay kaayo nga trabaho sa paghatud sa pagkaon ug tubig ngadto sa matag usa.”

Pipila sa batan-ong mga lalaki ug mga young adult kinsa miserbisyo mikomentaryo kon unsa ka makalingaw ug makatagbaw ang mahimo sa pagserbisyo. ■

*Sa tuo “Akong gibati ang tumang kalipay nga nakabaton og kahigayunan sa pagserbisyo sa akong isigkatawo. Nakabaton ako og maanindot nga kasinatian, ug nakat-on ako og daghan kaayong mga butang pinaagi sa paghimo niini, ug sa samang higayon nalipay kami nga nagkahiusa uban sa mga higala nga nagputos og pagkaon ug mga sangkap nga gikinahanglan. Akong gibati ang gugma sa Manluluwas ug kalinaw samtang nagserbisyo sa uban.”
—Venus Armstrong*

*“Malipayon kaayo ko nga nakatabang niini nga proyekto. Kini mihatag kanako og dakong kalipay nga masayud nga ako nagtabang sa pagserbisyo sa mga tawo kinsa anaa sa dakong panginahanglan. Ako nag-ampo nga ang mga tawo mapanalanginan.”
—Vishali Nakka*

Sa ubos: Saysinta ka mga miyembro sa Simbahan mibiyaha ngadto sa dangpanan nga mga kampo sa amihanang Estado sa Karnataka. Sila mihatud og mga habol, mga luna, ug mga pakite sa panglimpyo sa lawas nga gipangolekta sa mga miyembro sa Simbahan. Usa ka batan-ong lalaki mipahayag, “Hilabihan ka talagsaon ang pagtabang uban niining flood relief project. Kanunay ako nga may tinguha sa pagtabang ug sa pagserbisyo sa uban. Mapasalamaton kaayo ko nga nakahimo sa pagserbisyo. Nakahilak ako samtang nagtan-aw niadtong mga tawo kinsa nawad-an sa tanan tungod sa baha. Usa kini ka dakong panalangin nga makahimo sa pagtabang sa katawhan sa akong nasud.”

NAHIBALO KA BA?

Si Propeta Joseph Smith mitudlo nga ang tinuod nga Santos sa Ulahing mga adlaw “magpakaon sa gigutom, mosinina sa hubo, mosangkap sa biyuda, mopahid sa luha sa ilo [walay ginikanan], mohupay sa masakiton, maanaa dinhi sa simbahan, o bisan asa, o bisan sa walay simbahan, bisan asa siya makaplag kanila” (Mga Pagtulun-an sa mga Presidente sa Simbahan: Joseph Smith [2007], 516). Tungod sa atong tinguha sa pagserbisyo sa uban, ang Simbahan nagpasiugda og makatawhanong kahupayan ug mga proyekto sa pagpalambo sa tibuok kalibutan. Sama pananglit, niadtong 2009:

- Dihay 763,737 ka mga adlaw nga gidonar sa pagtrabaho sa Church welfare facilities.
- Kapin sa 8,000 ka mga misyonaryo nagserbisyo sa Welfare Services.

Mga 1985 ngadto 2010, ang Simbahan nakahatag og makatawhanong hinabang ngadto sa 178 ka mga nasud. Ang pipila sa piho nga mga proyekto naglakip sa mosunod:

- Paghatag og kahupayan sa mga biktima human sa mga linog sa Haiti, Indonesia, ug Chile; human sa tsunami sa Samoa; ug human sa bagyo sa Pilipinas.
- Paghatag og pundo alang sa kampanya sa pagpangbakuna sa may tipdas didto sa Africa.
- Pagpadala og 10.3 ka milyon ka mga pakete sa panglimpyo sa lawas, sa bag-ong natawo, ug sa eskwelahan.
- Pang-apud-apod og kapin sa 61,000 ka tonilada nga pagkaon; kapin sa 13,000 ka tonilada nga mga sangkap sa medisina; ug kapin sa 89,000 ka tonilada nga sinina.

Alang sa dugang nga kasayuran mahitungod sa programa sa welfare sa Simbahan, tan-awa sa www.providentliving.org.

Sa ibabaw: “Sa dihang gisultihan nako ang akong mga higala sa kolehiyo mahitungod sa proyekto sa pagserbisyo, nalipay sila kanako. Akong gipasabut kon unsa ang among gibuhay ug mipakigbahin sa mga baruganan sa Simbahan ngadto kanila. Akong gibati ang kaanindot sa dihang nagtabang ako sa mga tawo niana nga proyekto. Akong pasalamat sa organisasyon sa Simbahan sa paghatag kanamo og kahigayunan sa pagserbisyo.” —Deepak Sharma

Sa tuo: “Nindot kaayo ang bation nga magserbisyo sa flood relief project. Mita-bang ako sa pagpamintal ug sa pag-apud-apod sa mga binugkos nga pagkaon. Usa kadto ka dakong panalangin nga maadto didto uban sa laing kaigsoonan sa priesthood ug nakahimo sa pagtabang ug sa pagserbisyo sa mga tawo kinsa anaa sa dakong panginahanglan.” —Avinash Thomas

ANG BASURA SA USA KA TAWO MAO ANG BAHANDI SA LAIN NGA TAWO

Ang basahon nga may bulawan nga mga letra sa hapin nahimong bahandi sa usa ka tawo nga nangita sa kamatuoran.

Ni Andrej Bozhenov

Kadto init nga adlaw sa ting-init sa akong misyon. Ang akong kompanyon ug ako nagbalik-balik og lakaw sa mga dalan sa St. Petersburg, Russia, nanghinaut nga makakita og bag-ong mga investigator. Nianang gabhiuna nakahimamat kami og tigulang nga lalaki duol sa among balay ug nagsugod og pakig-istoriya kaniya. Bisan tuod wala siya mopakita og interes sa ebanghelyo, kaming duha mibati nga hatagan siya og kopya sa Basahon ni Mormon. Sulod sa basahon among gisulat ang among nindot nga mga pangandoy alang kaniya, among mga pagpamatuod, ug ang among impormasyon aron kami makontak.

Sa wala madugay nianang sama nga gabii, wala kami masayud, usa ka batan-ong lalaki nga ginganlan og Ilya migawas uban sa iyang igsoon nga lalaki. Samtang naglakaw subway sa ngitngit nga dalan sa underground, si Ilya nakakita og naggilak nga bulawan sa hapin sa usa ka basahon diha sa yuta. Nagtikubo aron mas makita pag-ayo, iyang nabasa ang bulawang nga letra nga

gipabugdo diha sa basahon—Ang Basahon ni Mormon: Lain nga Tugon ni Jesukristo. Iya kining gipunit ug gidala kini sa balay.

Pagkasunod adlaw ang akong kompanyon ug ako namalandong kon unsaon namo sa pagpangita og bag-ong mga investigator. Naghunahuna ako pag-ayo: “Kami natingkamot pag-ayo sa pagpangita og bag-ong mga oportunidad. Asa man ang mga resulta? Tingali kinahanglan adunay usbon sa among gipangbuhat.”

Sa wala madugay ang telepono mibagting. Akong gitubag. Ang tingog sa pikas linya nangutana, “Kini ba usa ka elder? Akong napalgan ang inyong basahon sa subway crossing. Gusto ko nga iuli kini.”

Diha-diha dayon akong gidaklit pagtan-aw ang estante asa nako gibutang ang akong mga kasulatan. “Sa akong hunahuna wala nako mawala ang akong kasulatan didto sa metro,” mitubag ko. “Wala mawala ang akong kopya sa Basahon ni Mormon, imoha na kana ug basaha.”

Ang batan-ong lalaki miingon nga ang iyang pangalan mao si Ilya ug mipasabut nga siya lumad sa Orsk,

Russia ug mianhi sa St. Petersburg aron magtrabaho.

“Ganahan ko nga makakat-on og daghan kabahin niini nga basahon ug sa inyong simbahan,” siya miingon. “Mahimo bang makigkita ko ninyo?”

Milukso ko tungod sa kahinam. Dili kanunay nga adunay potensyal nga mga investigator ang manawag maghangyo nga makigkita aron sa pagkat-on og mas daghan kabahin sa Simbahan.

“Syempre pwede kitang magkita, Ilya!” Mitubag ko nga malipayon.

Sa dihang nagkita kami ni Ilya, siya naminaw pag-ayo ug nangutana. Kami malipayon nga siya andam kaayong maminaw sa ebanghelyo.

Sa usa ka bahin atol sa leksyon, akong giablihan ang kopya sa Basahon ni Mormon ni Ilya. Sa dihang akong gipakli ang unang mga pahina, akong nasiplatan ang pamilyar nga agi sa sinulatan—ang akong agi! Nakaamgo ko nga kini mao ang samang basahon nga among gihatag ngadto sa tigulang nga lalaki sa miaging adlaw. Klaro kaayo nga gilabay sa tawo ang basahon, nga sa wala

madugay nakit-an ni Ilya. Napuno ako sa pasalamat nga ang akong kompanyon ug ako mipili sa pagbilin sa basahon ngadto sa tigulang nga lalaki, bisan tuod niadtong higayona wala ko makasabut kon ngano.

Wala madugay si Ilya mipili nga magpamiembro sa Simbahan. Siya misugod nga madasigong mipakigbahin sa mensahe sa ebanghelyo ngadto sa iyang mga par-yente ug mga higala usab.

Nakat-unan nako nga ang Langitnong Amahan nasayud kon kanus-a ang usa ka tawo andam sa pagdawat sa Iyang pulong. Siya nagsugo kanato, isip mga misyonaryo ug mga miyembro sa Iyang Simbahan, sa pagtuman lamang sa Iyang mga sugo ug pagtugyan ngadto sa Iyang kabubut-on samtang kita nagtinguha sa pagpakigbahin sa ebanghelyo. Niini nga sitwasyon ang Dios nasayud nga bisan tuod ang orihinal nga tig-dawat sa among Basahon ni Mormon mibaliwala sa bili niini, si Ilya wala (tan-awa sa 1 Nephi 19:7). ■

Padayon lang sa Paglangoy

Ang dose anyos nga si Monica Saili ganahan og langoy. Siya usa sa labing hawud nga batan-ong mga manalangoy sa New Zealand. Tingali ang katunga niya isda.

Bitaw, ang katunga isda tingali dili tinuod. Apan ang lain lamang nga pagpasabut kon nganong siya maayo kaayo tungod kay nagpraktis siya og maayo.

Anaa siya sa pool sulod sa duha ka oras matag Lunes, Miyerkules, ug Biyernes sa alas 5:00 sa buntag. Sa Martes, Huwebes, ug Sabado modagan siya diha sa track o tadlas sa kabanwaan human sa klase.

Ang iyang dili kaayo paborito nga pagbansay sa langoy mao ang butterfly stroke nga mogamit lamang sa usa ka bukton, nga padayong ipataas ang iyang suwang, ug pulipulihon ang mga bukton matag 100 ka metros. “Ang inyong mga abaga manginit gayud,” miingon siya.

Apan siya nakat-on nga kon ang paglangoy magkalisud, ang paghunong dili makahimo sa kinabuhi nga mas sayon. Ang pagbuhat sa malisud nga trabaho ang nakahimo kaniya nga mas lig-on.

Malisud nga Trabaho ug Malisud nga mga Panahon

Ang tanang malisud nga trabaho nakatabang. Nagsugod siya

sa pagkadaug og mga medalya sa edad nga 10. Sa edad nga 11 diha na siya sa top 10 sa nasud alang sa iyang ka-grupo nga edad sa butterfly stroke. Pagka 12 gipili siya alang sa usa ka development swimming camp uban sa nasyonal team ug gipili sa paglangoy didto sa Oceania Games sa Samoa batok sa mga manalangoy nga gikan sa ubang mga nasud.

Siya miingon, “Ang akong papa kanunay nga miingon, ‘Ang kalampusan moabut pinaagi sa pagtrabaho og maayo. Dili kini moabut kaninyo nga walay pagpaningkamot.’”

Si Monica nakat-on nga tinuod kini sa langoy, ug iyang nasayran nga tinuod usab kini sa kinabuhi sa dihang ang iyang amahan namatay nga wala damha pipila ka bulan human sa iyang ikanapulog usa nga adlawng natawhan.

“Hilabihan ako ka suod sa akong papa,” miingon si Monica. “Iya akong gitudloan sa paglangoy. Iya akong giubanan sa tanan nakong pagpraktis ug mga kompetisyon. Sa pagkamatay niya, gibati nako nga wala akoy laing tawo nga kasumbangan.”

Ayaw Pag-undang

Ang pagkawala sa iyang amahan malisud. Apan si Monica wala mobiya panahon sa malisud nga mga pagpraktis, mao nga sa pagkamatay sa iyang amahan, wala usab siya

Si Monica Sali nakat-on nga ang pagbiya kon ang mga butang mag-kalisud dili makahimo sa kinabuhi nga mas sayon.

**AYAW
PAG-
UNDANG!**

“Usahay
adunay malisud
nga panahon
alang sa matag

usa kanato. Ayaw pagpakawala sa paglaum. Ayaw pag-undang. Pangitaa ang kahayag sa adlaw luyo sa mga panganod.”

Presidente Gordon B. Hinckley (1910–2008), “The Continuing Search for Truth,” *Tambuli*, Feb. 1986, 9.

Tungod sa panabang sa iyang inahan, nakalampos si Monica sa daghang malisud nga mga panahon. Sa kadugayan siya nakat-on nga ang malisud nga mga butang dili makapugong kaniya nga magmalipayon.

moundang sa iyang hugot nga pagtuo sa Langitnong Amahan.

“Ang akong papa mao ang akong ehemplo,” siya miingon. “Iya akong gitudloan kon unsaon sa pagsunod sa ebanghelyo.”

Sukad sa iyang pagkamatay si Monica misugod sa pagtuon sa mga kasulatan sa dili pa matulog, “naningkamot nga mahimo kining kinaiya,” siya miingon. Gibarugan niya ang iyang mga gituohan diha sa eskwelahan. “Nakadawat ako og daghang mga pangutana kabahin sa Simbahan,” siya miingon. Ug siya nagserbisyo isip direktor sa musika sa ward.

“Napanalanginan ako nga nahimong miyembro,” miingon si Monica. “Mahupay ako kon kapuyon ako og maayo.”

Mas Lig-on sa Katapusan

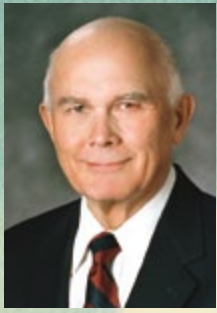
Si Monica gimingaw gihapon sa iyang amahan. Apan tungod sa pagsuporta sa iyang inahan ug pamilya, siya nagpadayon gihapon.

Puno siya karon sa mga buluhaton sama sa mga leksyon sa piano ug violin, mga miting sa student council, paglangoy, Personal nga Kauswagan, ug chorister panahon sa miting sa sakrament.

Wala pa siya masayud kon unsa pa ang iyang makab-ot sa iyang paglangoy o kanus-a siya mohunong niini. Apan kon kabahin na sa ebanghelyo, determinado siya sa pagpadayon hangtud sa katapusan.

“Usahay ang kinabuhi malisud,” miingon si Monica. “Apan ang pagbuhat sa malisud nga mga butang mas makapalig-on pa kanato. Padayon lang kamo sa paglangoy.” ■

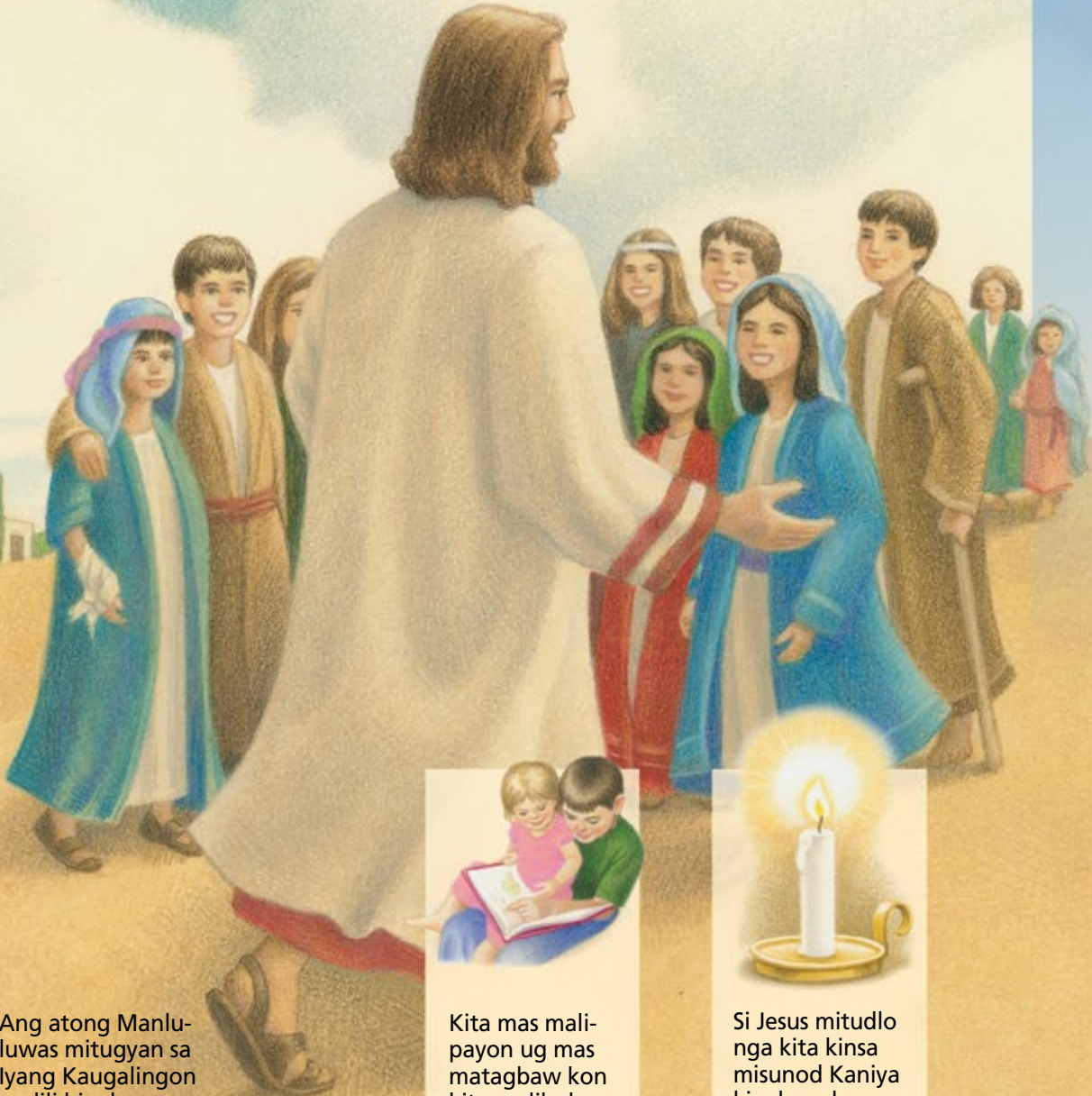
Aron sa pagtan-aw og mas daghang litrato niini nga istorya, bisitaha ang www.liahona.lds.org.

Si Elder Dallin H. Oaks sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles mipakigbahin sa pipila sa iyang mga hunahuna niini nga hilisgutan.

Nganong importante nga moserbisyo sa uban?

Gikan sa "Dili Hinakog nga Pagserbisyo," Liahona, Mayo 2009, 93–96.

Sa pag-ambit sa sakrament matag semana, atong gipakita ang atong pasalig sa pagserbisyo sa Ginoo ug sa atong isigka tawo.

Ang atong Manlu-luwas mitugyan sa iyang Kaugalingon sa dili hinakog nga pagserbisyo. Siya mitudlo nga ang matag usa kanato kinahanglang mosunod Kaniya pinaagi sa paglimud sa atong kaugalingon sa hinakog nga mga interes aron magserbisyo sa uban.

Kita mas malipayon ug mas matagbaw kon kita molihok ug moserbisyo sa unsay atong mahatag, dili sa unsang atong makuha.

Si Jesus mitudlo nga kita kinsa misunod Kaniya kinahanglang bililhon ug talagsaon, sa pagpakita og kahayag sa tanang katawhan.

Ni Presidente Henry B. Eyring
Unang Magtatambag sa Unang Kapanguloan

Naggiya Kaninyo Pauli

Ang atong mahigugmaon nga Langitnong Amahan gusto nga ang tanan Niyang espiritu nga mga anak makapauli ngadto Kaniya pag-usab. Gipadala Niya ang Iyang Anak, si Jesu-kristo, aron sa paghimo og luwas nga agianan. Siya mibutang usab og mga giya ug mga tigluwas aron sa pagtabang sa Iyang mga anak diha sa dalan. Mga ginikanan, mga igsoon nga lalaki ug babaye, mga apohan, mga iyaan ug mga uyoan mga gamhanan kaayo nga mga tigggiya ug tigluwas.

Ang mga primary worker nagtabang usab sa paggiya sa mga bata. Usa ka babaye, sa dihang mas batan-on pa, anaa sa Primary general board nga mitabang sa pagmugna sa CTR motto. Siya nagtudlo sa Primary sa iyang ward hangtud nga hapit na siya magedad og 90 anyos. Ang gagmayng mga bata makabatyang

sa iyang gugma alang kanila. Labaw sa tanan, tungod sa iyang ehemplo nakakat-on sila sa pagbati ug sa pag-ila sa Espiritu Santo.

Usa ka hapon niana ang akong asawa midala sa among kinamagulangan nga lalaki sa panimalay sa usa ka babaye nga mitudlo kaniya sa pagbasa. Ako ang mokuha niya inig pauli nako gikan sa trabaho.

Ang iyang leksyon nahuman og sayo-sayo kay sa among gituohan. Gibati niya ang pagsalig nga nakatultol siya sa dalan sa pagpauli. Busa misugod siya sa paglakaw. Sa dihang nakalakaw na siya og mga katunga sa usa ka milya (0.8 km), misugod na og ngitngit. Layo pa kaayo siya sa balay.

Ang mga suga sa mga sakyanan nga moagi kaniya nahanap tungod sa iyang mga luha. Iyang naamgahan nga nagkinahanglan siya og tabang. Busa mitipas siya sa dalan ug nakakita og dapit nga kaludhan.

GIYA SA CTR

Si Presidente Eyring nagsaysay kabahin sa usa ka magtutudlo sa Primary kinsa mitabang sa pagmugna sa CTR motto: Pilia ang Matarung. Kini nga motto nakatabang sa paggiya sa mga bata sa paghimo og maayo nga mga pagpili sulod sa daghang katugan. Ang singsing nga gipakita dinhi anaa sa German, Finnish, English, French, ug Italian.

KINSA ANG INYONG MGA TIGGIYA?

Si Presidente Eyring miingon nga ang Langitnong Amahan mibutang og mga tiggia ug mga tigluwas sa yuta aron sa pagtabang sa mga anak nga makabalik kaniya. Mahimo kamong mag-drawing og litrato sa pipila sa mga tawo nga gihtag sa Langitnong Amahan aron sa paggiya kaninyo. O mahimo kamong mosulat og mubo nga sulat aron sa pagpasalamat sa usa niining mga tawo alang sa usa ka butang nga ilang gibuhad sa pagtabang kaninyo.

USA KA LIDER SA
SIMBAHAN O UBANG
MIYEMBRO SA SIMBAHAN.

USA KA GINIKANAN O
SAKOP SA PAMILYA.

USA KA MAGTUTUDLO.

USA KA GINIKANAN O
SAKOP SA PAMILYA.

Diha sa balilihan iyang nadungog ang mga tingog nga nagpaingon kaniya. Duha ka mga batan-on ang nakadungog kaniya nga naghilak. Miingon sila, “Makatabang ba kami kanimo?” Misulti siya kanila nga siya nasaag ug gusto niya nga makapauli. Nangutana sila kon kahibalo ba siya sa numero sa telepono sa balay o address. Wala siya kahibalo. Gidala nila siya didto duol sa dapit nga ilang gipuy-an. Ilang nakit-an ang among apelyido sa usa ka phone book.

Sa pagkadawat nako sa tawag, nagdali-dali ko aron sa pagluwas, mapasalamaton nga ang buotan nga mga tawo gibutang diha sa iyang pagpauli. Ug mapasalamaton gayud ako nga siya gitudloan sa pag-ampo inubanan sa hugot nga pagtuo nga ang tabang moabut sa dihang siya nahisalaag.

Ako mopamatuod nga ang Ginoo naghi-gugma kaninyo ug sa matag anak sa Dios. Samtang kamo mosunod sa dinasig nga direksyon niini, ang tinuod nga Simbahan ni Jesukristo, makabalik kamo sa atong mga panimalay uban sa Langitnong Amahan ug sa Manluluwas. ■

Gikan sa Abril 1994 nga pakigpulong sa kinatibuk-ang komperensya.

Inyong magamit kini nga leksyon ug kalihokan sa pagkat-on og dugang mahitungod sa tema sa Primary karong bulana.

Ang Templo Mao ang Balay sa Dios

“Sagrado nga mga ordinansa ug mga pakigsaad nga anaa sa balaan nga mga templo makapahimo alang sa tagsa-tagsa sa pagbalik ngadto sa atubangan sa Dios ug alang sa mga pamilya nga magkahiusa sa kahangturan” (“Ang Pamilya: Usa ka Pamahayag ngadto sa Kalibutan).

Nila ni JoAnn Child ug Cristina Franco

Unsa ang inyong bation kon kamo makakita og nindot kaayo nga templo? Kini ba nga mga pulong inyong mahinum-duman: “Gusto kong makita ug moadto sa templo”?

Usahay kon ang mga bata mokanta sa “Gusto Ko nga Makita ang Templo,”¹ ilang tinguha nga moadto sa templo inig-abut sa adlaw, apan wala sila makasabut nganong adunay mga templo, unsa may mahitabo sulod sa templo, o unsa ang angay nilang buhaton aron makasulod. Magkat-on pa kita og daghan kabahin sa templo.

Nganong adunay mga templo?

Ang Ginoo miingon, “Magtukod og balay ngadto sa akong ngalan, alang sa Labing Halangdon sa pagpuyo diha niini” (D&P 124:27). Ang Espiritu sa Ginoo maanaa sa Iyang mga templo. Ang templo mao ang balay sa Dios. Kini mao ang dapit diin kita mohimo og mga

pakigsaad (o mga saad) uban sa Amahan sa Langit. Kon atong hup-tan ang atong mga pakigsaad, kita makapuyo pag-usab uban Kaniya.

Unsay mahitabo sulod sa templo?

Ang tanan kinahanglan nga mabunyagan aron makabalik ngadto sa Langitnong Amahan. Daghang mga anak sa Langitnong Amahan ang namatay nga wala mabunyagi. Inig 12 anyos ninyo, kamo makapabun-yag diha sa templo alang niadtong mga tawo aron sila makaangkon sa sama nga mga panalangin.

Sulod sa templo madawat usab nato ang endowment, o gasa. Kini nga gasa mao ang saad nga kon kita mosunod sa mga sugo, kita makaangkon og kinabuhing dayon.

Sa templo ang bana ug asawa mahimong ma-sealed isip usa ka pamilya alang karon ug hangtud sa kahangturan. Kana nagpasabut nga kon sila magpabiling takus, sila maminyo hangtud sa kahangturan ug ikauban ang ilang mga anak isip mahangturong pamilya.

Ang tanan nga gibuhath diha sa

templo pagabuhaton pinaagi sa priesthood, o awtoridad, sa Dios.

Unsaon nako sa pag-andam sa pagsulod inig-abut sa adlaw?

Aron makasulod sa templo, kinahanglan nga kamo dili moubus sa 12 anyos. Kinahanglan nga kamo nabunyagan ug nakumpirmahan. Kinahanglan nga kamo nagatuo sa Langitnong Amahan ug sa Iyang Anak, si Jesukristo. Kinahanglan nga kamo nagtuo sa Ang Simbahan ni Jesukristo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw. Kinahanglan nga kamo nagsunod sa mga sugo sa Langitnong Amahan. Ang inyong bishop o presidente sa branch mointerbyu kaninyo aron sa pagsigurado nga kamo takus nga mosulod sa templo, ug kamo makadawat og rekomend sa templo nga ipakita didto sa templo. Ang pagbation og rekomend nagpasabut nga kamo nagpuyo sa paagi nga kamo makasulod.

Kon kamo magpabilin sa dalan nga modala kaninyo sa templo, kamo mas andam nga moadto aron ang “Espiritu mabati, maminaw ug mag-ampo. Kay ang templo balay man sa Dios, may katahum ug gugma.”² ■

MUBO NGA MGA SULAT

1. “Gusto Ko nga Makita ang Templo,” *Songbook sa mga Bata*, 99.
2. “Gusto Ko nga Makita ang Templo,” 99.

KALIHOKAN

Tan-awa ang duha ka mga litrato. Asa nga pamilya ang andam nga moadto sa open house sa templo?

(1) Sa unang litrato, lingini ang mga butang nga nakatabang sa pamilya sa pag-andam sa pagbisita sa templo. (2) Sa lain nga litrato, lingini ang mga butang nga kinahanglang usbon sa pamilya aron mahimong andam nga moadto. (3) Paghunahuna og duha ka butang nga inyong mahimong buhaton aron andam nga moadto sa templo inig ka dako ninyo. Isulat kadtong mga butanga ubos sa mga litrato.

Usa ka butang nga akong himoon sa pag-andam sa pag-adto sa templo mao ang _____.

Usa ka butang nga akong himoon sa pag-andam sa pag-adto sa templo mao ang _____.

Adlaw sa Pioneer Day sa Tahiti

Ni Maria T. Moody

Ang mga Bata sa stake sa Papeete Tahiti Stake naghigugma sa mga pioneer! Nagpundok sila uban sa ilang mga ginikanan alang sa Adlaw sa Pioneer nga kalihokan sa stake nga nagpasidungog sa mga pioneer kinsa mipanaw ngadto sa Walog sa Salt Lake niadtong 1847.

Ang matag ward naghimo og karwahe sa pioneer—ang pipila hinimo sa ligid sa bisekleta ug ang uban sa karton nga mga kabayo. Ang mga bata nagmartsa sa usa ka parada, nagdula og mga pioneer game, ug nalingaw sa lamian nga pagkaon.

Ang Adlaw sa Pioneer usa usab ka espesyal nga adlaw sa paghinumdom sa mga tawo sa matag nasud kinsa midawat sa ebanghelyo ug nagtabang nga itudlo kini sa uban. Kining tanan nga mga tawo mga pioneer usab! ■

Kining pamilyaha adunay giparehas nga mga bonnet, mga apron, ug mga tirante sa karsones.

Kining mga batang lalaki mibira sa ilang inatupan nga karwahe sa pagparada.

Pipila sa mga babaye nagsul-ob og mga sayal ug mga bonnet sa pioneer.

Pipila sa mga batang lalaki nagkalo ug nagbandana.

Atong Pahina

Marcia V., 5 anyos, gikan sa Peru, mao ang garbo ug ang hingpit nga kalipay sa iyang mga ginikanan, sila si Patricia ug Raul. Anaa siya sa klase sa CTR sa Primary, ug aduna siyay CTR nga singsing. Ganahan siya nga magkolor sa mga litrato diha sa Liahona, ug ang iyang paborito nga himno mao ang "Ako Anak sa Dios."

Ganahan siyang motabang pinaagi sa pagatiman sa mas gagmay nga mga bata, ug siya motabang sa iyang magtutudlo pinaagi sa pagpapas sa mga sinulat sa pisara. Siya motugtog og violin. Si Marcia ganahan og family home evening ug malingaw nga mosimba. Siya naghigugma sa Langitnong Amahan ug nasayud nga Siya naghigugma usab kaniya.

Jair O., 10 anyos, Peru

I-e-mail ang inyong drawing, litrato, kasinatian, pagpamatuod, o sulat sa liahona@ldschurch.org, uban sa "Our Page" diha sa linya sa hilisgutan. Ang matag padala kinahanglan gayud nga maglakip sa tibuok pangalan, kon babaye ba o lalaki, ug edad, uban sa pangalan sa ginikanan, ward o branch, ug stake o district, ug ang sinulat nga pagtugot sa ginikanan (ang e-mail dawaton) nga gamiton ang litrato sa bata ug ang gipadala. Ang mga pagpadala mahimong i-edit alang sa pagklaro o sa gitas-on.

Guillermo T., 8 anyos, Venezuela

Sarah D., 6 anyos, Brazil

USA KA MAHANGTURON NGA PAMILYA

Niadtong Agosto 23, 2008, ang akong pamilya na-sealed sa Templo sa Salt Lake sa Utah. Kini usa ka damgo nga natinuod alang kanamo. Kami mibiyahе tabok sa kalibutan—kadto taas, kapoy nga pagbiyahe, apan kadto angayan lamang. Sa among pag-abut sa Utah, gabii kadto, ug ang unang butang nga among gihimo mao ang pagsudong sa templo. Nindot kaayo kini sa gabii uban ang tanang suga nga nakapahayag niini. Duha ka adlaw ang milabay kami gi-sealed. Ang mga sister nga nag-atiman sa mga bata sa templo mitabang sa akong igsoon nga babaye ug kanako sa pagsul-ob og puti nga sinina. Dayon kami miadto sa among mga ginikanan. Mibati ko nga ingon og akong sugaton si Jesus. Kami malipayon kaayo nga na-sealed! Karon ako nasayud nga ako makapuyo uban sa akong pamilya hangtud sa kahangturan.

Dean F., 5 anyos, Sri Lanka

PAGHULAGWAY SA KARWAHE SA MAWONG KABUBUTON SA 2010 EXHIBIT/PASUNDAYAG SA ART SA MGA BATA

Ang Calling

“Pagtukod og usa ka balay ngadto sa akong ngalan, gani dinhi niini nga dapit, nga inyong mapamatud-an ang inyong kaugalingon ngari kanako nga kamo matinud-anon diha sa tanan nga mga butang bisan unsa nga Ako nagsugo kaninyo” (D&P 124:55).

Ni Corine Pugh

Gibase sa tinuod nga istorya kabahin sa pioneer nga si John Carling

Isaac, Isaac.” Tingog kadto sa iyang inahan. “Ang imong amahan nagkinahanglan nimo didto sa koral.”

Si Isaac mipatuyhakaw sa iyang ulo ug mitan-aw gawas sa bintana. Klaro gyud, misubang na ang adlaw, ug nagpasabut kana nga oras na sa trabaho. Si Isaac miambak gikan sa katre ug mikab-ot sa iyang sinina. Iyang madungog ang mga baka nga nag-inga.

Sa iyang paggawas sa pultahan sa kusina, iyang nakita si Papa nga nagguyod sa gulang na nga si Taurus agi sa ganghaan.

“Asa ka paingon nga sayo pa kaayo, Pa?” Nangutana si Isaac.

“Sa gawas lang sa koral. Kinahanglan nga gunitan nimo ang balde sa lugas aron si Taurus dili maglihok.”

Ang baka miinga, sama sa nangutana, “Unsa man ang buhaton karong buntaga?” Apan samtang si Isaac naggunit sa balde ubos sa iyang ilong, si Taurus mikalma ug nagsugod sa pagtila sa lugas pinagi sa iyang taas nga dila. Samtang ang baka nagkaon, gihigot og maayo ni Papa ang renda nga pisi diha sa koral.

Sa dihang migawas si Mama sa atubangan nga pultahan, si Papa mihangyo kaniya, “aduna akoy espesyal nga proyekto, Emeline. Mahimo ba nga dad-on nimo palihug kanako ang lapad nga lapis sa karpentero diha sa sulatanan?”

Sa dihang mibalik si Mama dala ang lapis, si Papa mipahimutang og pipila ka mga tabla sa yuta. Dayon, human sa pagtan-aw og maayo kang Taurus, misugod siya sa pag-drawing diha sa hamis nga yellow nga tabla.

“Unsa man kanang gibuhat nimo, Pa?” Si Isaac nangutana.

“Si Brother Fordham ug ako gihatagan og importante nga buluhaton alang sa templo,” mipasabut si Papa. “Motabang kita sa paghimo sa 12 ka mga bakang estatuwa nga mosangga sa butanganan og tubig (font) sa

bunyaganan. Akong gi-drawing ang sumbanan, ug si Taurus ang akong modelo.”

Nakadungog sa iyang ngalan, gituyhakaw ni Taurus ang iyang ulo, dayon mipadayon sa iyang pamahaw.

Si Isaac nagtan-aw sa iyang amahan nga nag-sketch og taas, lapad nga mga linya. “Kana nagsugod na sa pagkaparehas nga tan-awon ni Taurus,” miingon si Isaac. “Apan nganong imo man siya nga gipili?”

“Tungod kay kusgan siya ug ang labing maayo nga baka nga akong nakit-an sukad. Tan-awa ang iyang barug? Ingon og nakamatngon siya sa pagkaimportante niya. Masulundon usab si Taurus.”

“Kini nga proyekto espesyal kaayo nga calling, Papa. Dili ba?”

“Oo, Anak, mao gyud. Mapasalamaton ako nga gihangyo sa pagtabang.”

Gihapak ni Isaac ang liog ni Taurus. Iyang mabati ang lig-on nga mga unod sa baka. “Unsa ka nindot nga pasidungog kanimo, manoy,” siya mihunghong.

Nahuman dayon ni Isaac ang iyang trabahoon. Iya gani nga nahimo ang naandang duha ka dosena nga hayhayan nga mas paspas kay sa naandan. Nasayud siya nga kon mahuman na siya makahigayon na siya sa paghimo sa gusto niyang buhaton.

Karon si Isaac gusto nga mag-drawing. Ang iyang mga ginikanan mihatag kaniya og pagtugot nga mag-drawing sa kilid sa pogon, ginamit ang piraso sa uling gikan sa mga gisugnod nga mga troso. Ang uling dali ra nga mapapas ug magamit niya kini sa paghimo og lapad o pig-ot nga mga linya.

Samtang si Isaac mi-drawing ni Taurus, iyang gihunahuna ang mahitungod sa iyang amahan ug ang maanindot nga templo nga gitukod sa Nauvoo. Kon si Isaac lig-on ug masulundon sama ni Taurus, tingali ang Ginoo mopili kaniya nga motrabaho sa templo, sama sa iyang amahan. ■

Ipakigbahin ang inyong mga talento, tungod kay kana nga andam natong gipakigbahin, magpabilin kanato.”

Thomas S. Monson, “The Spirit of Relief Society,” *Ensign*, Mayo 1992, 100–102.

PAGHULAGWAY PINAAGI NI JIM MADSEN

Mag-uban Hangtud sa Kahangturan

Ni Rebecca Cornish Talley

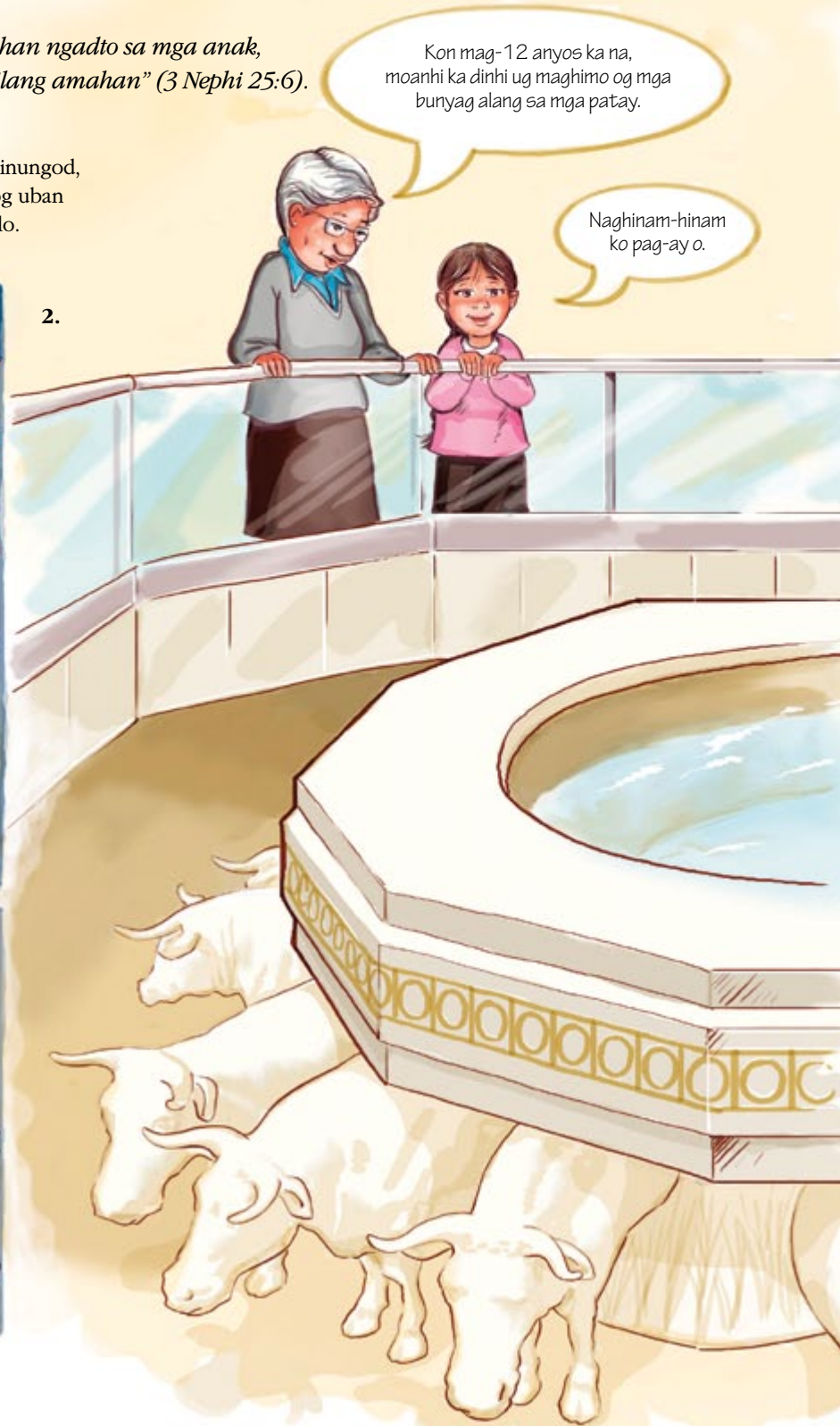
Gibase sa usa ka tinuod nga istorya

“Siya mopabalik sa kasingkasing sa mga amahan ngadto sa mga anak, ug ang kasingkasing sa mga anak ngadto sa ilang amahan” (3 Nephi 25:6).

1. Sa wala pa ang templo duol sa ilang balay gipahinungod, si Olivia midapit sa iyang lola sa pagkuyog uban kaniya ngadto sa open house sa templo.

2.

3.

4.

Ang mga sealing ipahigayon niini nga lawak. Barug sa atubangan niining samin ug tan-awa ang samin sa atbang sa lawak. Unsa ang inyong nakita?

Kini maingon og magpadayon hangtud sa kahangturan.

Sama sa atong pamilya, di ba? Gani magkita pa ta ni Lolo pag-usab sa moabut nga adlaw.

Sakto ka. Kon kita mosunod sa mga sugo, atong makauban pag-usab si Lolo ug ang tanan natong pamilya tungod kay na-sealed na kita sa templo.

5. Sila si Olivia ug Lola misunod sa tiggiya sa tour ngadto sa celestial nga lawak sa templo.

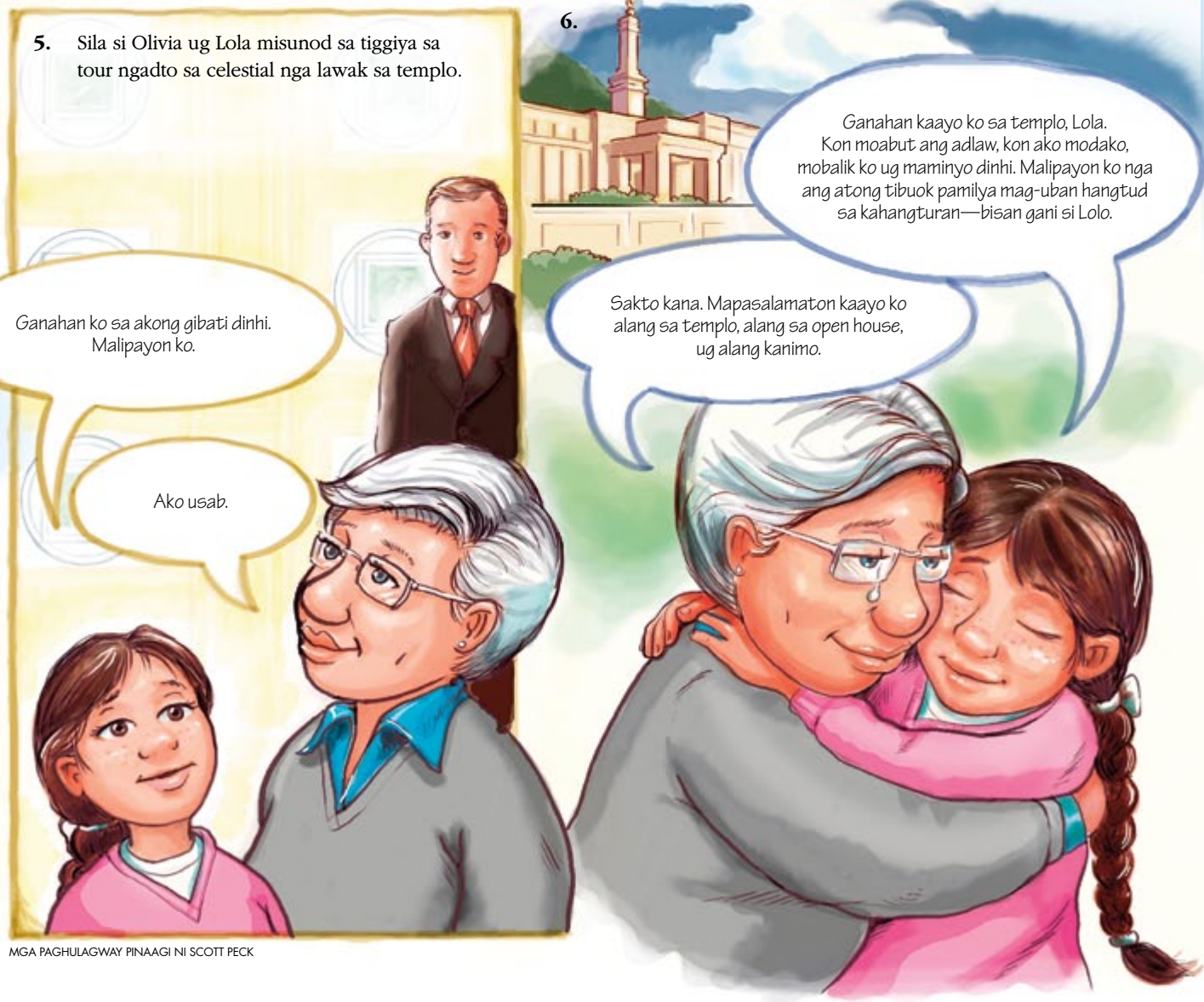
Ganahan ko sa akong gibati dinhi. Malipayon ko.

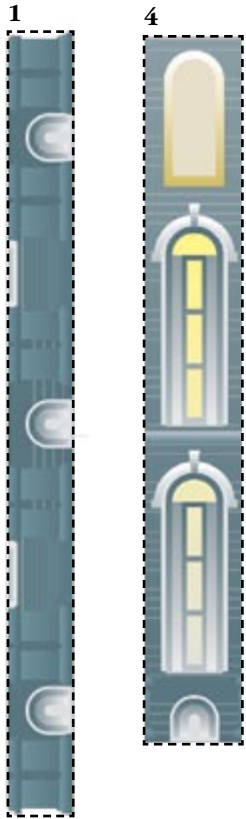
Ako usab.

6.

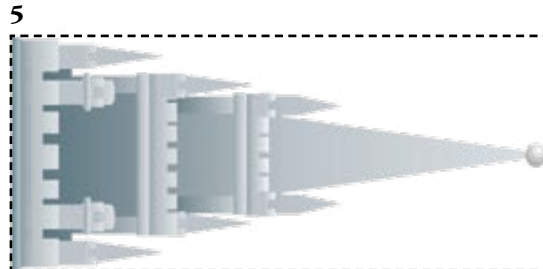
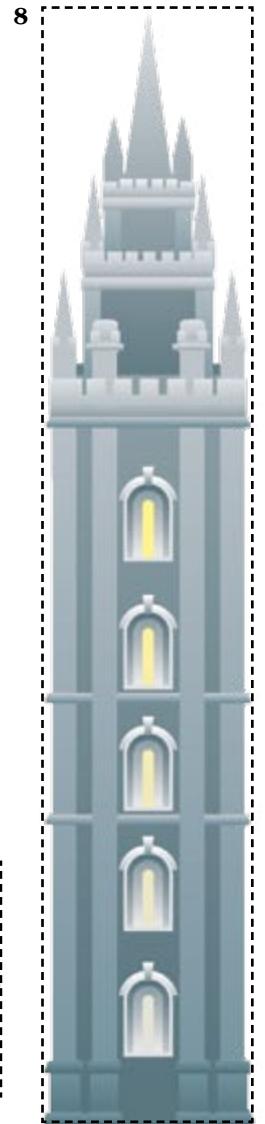
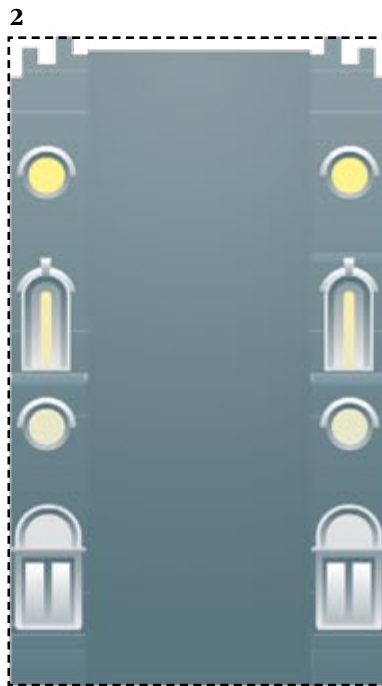
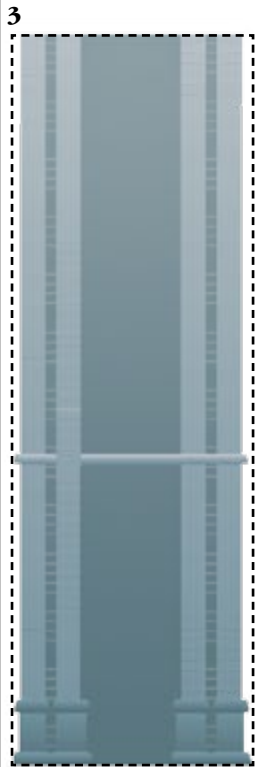
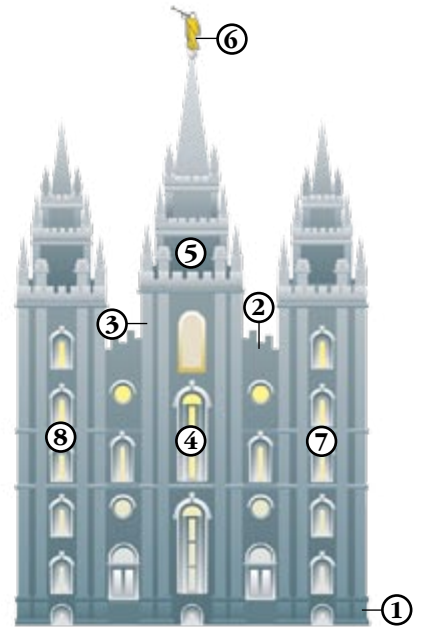
Ganahan kaayo ko sa templo, Lola. Kon moabut ang adlaw, kon ako modako, mibalik ko ug maminyo dinhi. Malipayon ko nga ang atong tibuok pamilya mag-uban hangtud sa kahangturan—bisan gani si Lolo.

Sakto kana. Mapasalamaton kaayo ko alang sa templo, alang sa open house, ug alang kanimo.

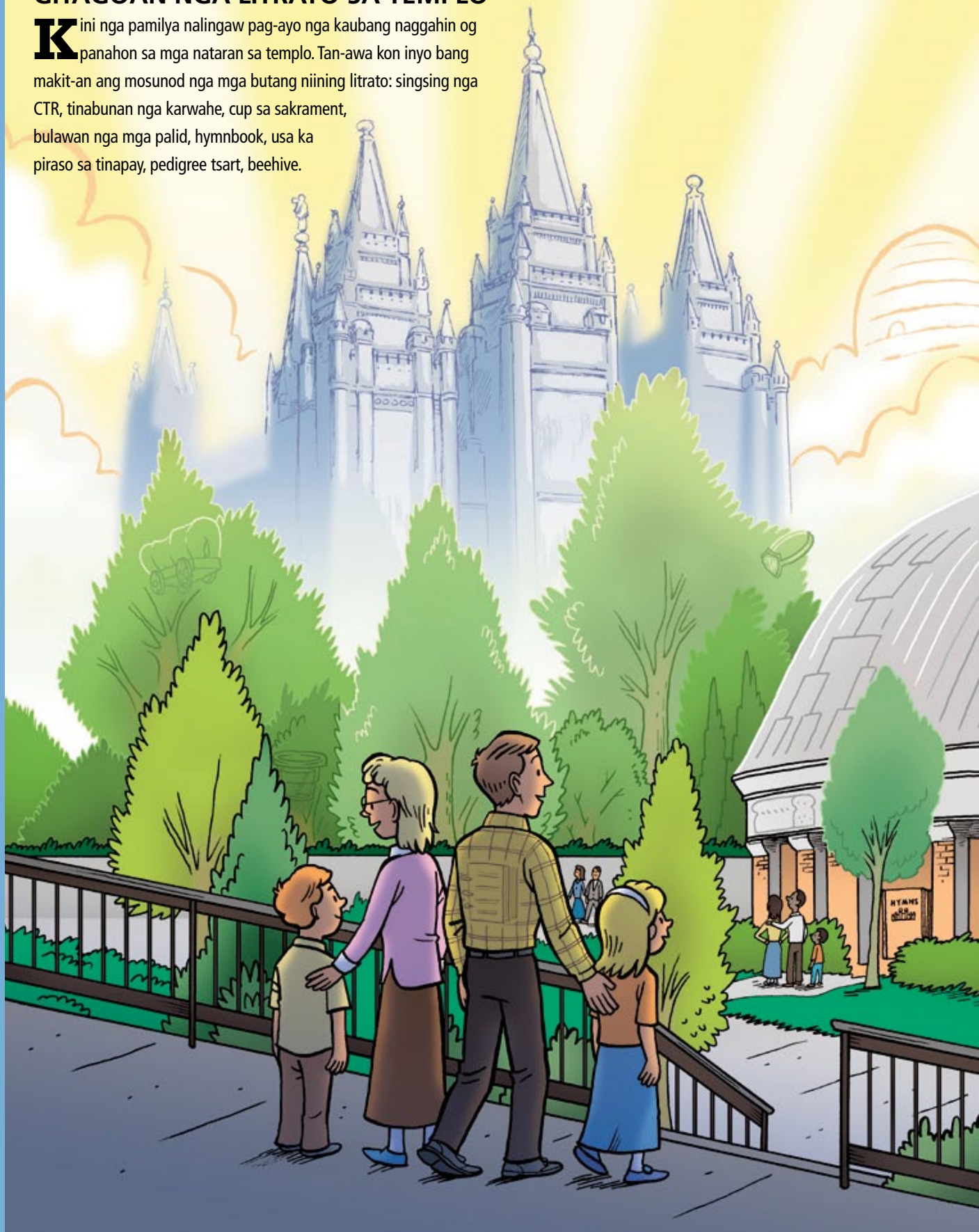

PAGPATUKOD OG TEMPLO
Miabut og 40 ka tuig alang sa unang mga lumulupyo sa Walog sa Salt Lake sa pagtukod sa Templo sa Salt Lake. Uban sa tabang sa usa ka hamtong, guntinga kining mga bahin sa templo ug isumpay-sumpay ang mga piraso aron sa paghimo og usa ka modelo.

GITAGOAN NGA LITRATO SA TEMPLO

Kini nga pamilya nalingaw pag-ayo nga kaubang naggahin og panahon sa mga nataran sa templo. Tan-awa kon inyo bang makit-an ang mosunod nga mga butang niining litrato: singsing nga CTR, tinabunan nga karwahe, cup sa sakrament, bulawan nga mga palid, hymnbook, usa ka piraso sa tinapay, pedigree tsart, beehive.

Mga Spotlight Card sa Komperensya

Mahimo nimong guntingon kini nga mga kard ug gamiton sa pagpahinumdom sa imong nakat-unan sa kinatibuk-ang komperensya.

“Akong batan-ong mga higala . . . , itumong kanunay ang inyong panan-aw sa templo. Ayaw pagbuhat og bisan unsa nga makapugong ninyo sa pagsulod ug pag-ambit sa sagrado ug mahangturong mga panalangin didto.”

Presidente Thomas S. Monson

“Usa ka talagsaong butang nga mahimong Kristiyano ug magpuyo isip tinuod nga disipulo ni Kristo.”

**Elder L. Tom Perry sa Korum sa Napulog
Duha ka mga Apostoles**

“Gikan nianang sa inyong tan-aw daw ginagmay nga mga pagpili, ang Ginoo mogiya kaninyo ngadto sa kalipay nga inyong gusto. Pinaagi sa inyong mga pagpili Siya mama-himong mopanalangin sa daghan pang katawhan.”

**Presidente Henry B. Eyring, Unang
Magtatambag sa Unang Kapangulohan**

“Pinaagi sa atong kinasingkasing nga kamabination ug pagserbisyo, atong mahimong mga higala kad-tong atong giserbisyoan. Gumikan niini nga mga panaghigalaay moabut ang maayong panabut sa atong debosyon sa ebanghelyo ug usa ka tinguha nga makakat-on og dugang mahitungod nato.”

**Elder M. Russell Ballard sa Korum sa Napulog
Duha ka mga Apostoles**

“Ayaw usiki nga molabay ang adlaw nga walay gibuhay sa pagsunod sa mga aghat sa Espiritu.”

**Presidente Dieter F. Uchtdorf, Ikaduhang
Magtatambag sa Unang Kapangulohan**

“Dili kita makakita sa atong Langitnong Amahan, apan kita makapaminaw sa Iyang tingog sa paghatag kanato og kalig-on nga atong gikinahanglan aron sa paglahutay sa mga hagit sa kinabuhi.”

**Jean A. Stevens, Unang Magtatambag
sa Kinatibuk-ang Kapangulohan sa Primary**

“Mianhi kamo sa yuta niining panahona, . . . ug ang Ginoo mipahimutang sa Iyang kamot sa pag-andam sa kalibutan alang sa Iyang mahimayaong pagbalik. Mao kini ang mga adlaw sa dagkong oportunidad ug importante nga mga responsibilidad. Kini mao ang inyong mga adlaw.”

**Elder Neil L. Andersen sa Korum sa Napulog
Duha ka mga Apostoles**

“Wala kamo mag-inusara! . . . Samtang inyong tumanon ang mga pakigsaad nga inyong gi-himo, ang Espiritu Santo mogiya ug mobantay kaninyo. Pagalibutan kamo sa langitnong mga panon sa mga anghel.”

**Elaine S. Dalton, Kinatibuk-ang Presidente
sa Young Women**

Mga Balita sa Simbahan

Ang Simbahan Nangita og mga Kasaysayan sa mga Pioneer sa Moderno nga Panahon

Ni Hikari Loftus

Mga Magasin sa Simbahan

Kon ang mga miyembro sa Simbahan makahunahuna sa mga pioneer, sa kasagaran ilang mahunahunaan kadtong kinsa mibiyahe ngadto sa kasadpan sa Estados Unidos nga nagbarko o nanglakaw nianang ika-19 nga siglo.

Mahimong daghan ang wala nakaamgo nga sila mga pioneer sa bag-ong panahon karon.

Ang Departamento sa Kasaysayan sa Simbahan bag-ohay lang nangita og mga kasaysayan sa mga modernong mga pioneer. Samtang ang departamento bukas sa tanang mga pagsumiter sa kaugalingon nga kasaysayan, sila partikular nga interesado diha sa mga kasaysayan sa mga kinabig, mga tawo nga nagpuyo sa dapit diin ang templo anaa o natukud, mga misyonaryo nga nag-serbisyo diha sa bag-ong misyon, ug kadtong kinsa migamit sa ebanghelyo sa ilang mga kinabuhi samtang wala nagpuyo kauban sa ubang mga Santos sa Ulahing mga adlaw.

“Ang kaugalingon nga mga kasaysayan sa uban makatabang niadtong kinsa nakasulay na sa samang kasinatian o nagpuyo sa samang lugar o samang katuangan,” matud ni Brad Westwood,

tigdumala sa pagpanag-iya diha sa Church History Department.

Ang kaugalingon nga mga kasaysayan mahimong kasaysayan sa tibuok nga kinabuhi o mga tinipik ug mga piraso, sama sa mga handumanan sa misyon, kaugalingon nga mga kasinatian isip usa ka ginikanan, o uban pang piho nga mga estorya nga nanaglibut sa mahinungdanon nga panghitabo, matud ni Brother Westwood.

“Kita mituo nga tanan sa mga anak sa Dios patas diha sa Iyang pagtan-aw,” matud ni Brother Westwood. “Kitang tanan adunay importanting estorya nga ikasugilon—kitang tanan nakabaton og pagsulay nga kasinatian niining kalibutan ug kita nakahibalo nga ang kasaysayan makatabang sa paglig-on sa pagpamatuod.”

Usa ka gatos ka tuig gikan karon, si Brother Westwood miingon, usa ka tawo nga lagmit walay kaugalingon nga rekord sa family history basin makabasa sa inyo ug moingon, “Ingon diay niini ang mamahimong usa ka kinabig.”

Samtang ang katawhan nagkat-on bahin sa ilang mga kaliwat o sa uban nga mga pioneer—naglakip

SCREEN CAPTURE GIKAN SA VIDEO NI JOSEPH MILLETT

Usa ka mubo nga pilikula sa kinabuhi ni Joseph Millett, anaa sa Iningles sa news.lds.org, nagsugilon og estorya nga makapadasig sa hugot nga patuo nga gamit na karon tungod kay kini natipigan pinaagi sa kaugalingon nga mga kasaysayan.

na sa mga panlimbasug nga ilang nasugatan, ang mga leksyon nga ilang nakat-unan, ug ang kaalam nga ilang naangkon—sila mahimong makakaplag og tambag ug tabang alang sa ilang kaugalingon kinabuhi.

Sa higayon nga ang kasaysayan masumiter ngadto sa librarya, kini i-catalog ug makita na sa mga bisita aron sa pagpanan-aw ug pag-basa. Ang mga manuskrito o mga basahon gitipigan diha sa Church History Library nga kontrolado ang klima sa palibut, nga nakapalugway sa pagpreserbar.

Si Brother Westwood mitanyag sa iyang tambag niadtong naghunahuna sa pagpadala sa ilang kaugalingong mga kasaysayan ngadto sa Church History Library:

Pagsulat alang sa pampubliko nga gamit.

Bisan og ang mga diary ug mga journal maoy nindot nga makasaysayanon nga mga kapanguhaan, kini sa kasagaran kabahin sa inadlaw-adlaw nga mga panghitabo ug kaugalingong mga hunahuna nga dili kanunayng maangay alang sa publiko. Usahay kini makahatag og kakuyaw sa pribasiya sa usa ka tawo. Kon ang mga kasaysayan naglakip og kasayuran nga makadaot sa maayong pangalan sa usa ka tawo, madawat kini apan dili mahimong ipakita diha sa publiko.

Isulat ang mga estorya nga dunay hugna ug mga yugto. Kasagaran, ang pagsulay sa pagsugod sa imong labing una nga panumduman isip bata pa ug paglukop sa tanan hangtud sa kasamtangan nga adlaw mahimong makapawala sa gana. Pagsugod sa usa ka estorya sa usa ka higayon. Pananglitan, sugdi pinaagi sa pagsulat kabahin lang sa imong misyon. Inig kakompleto na niini, padayon sa lain na sad nga bahin sa imong kinabuhi.

Gamit sa nag-una nga mga kapanguhaan.

Kon ikaw adunay sulat, kopyaha kini o ibutang kini sa usa ka basahon. Kon ikaw adunay litrato, iapil kini. Kon ikaw migamit og kasayuran gikan sa piho nga basahon, himoi kini og pahinumdom. Mga scrapbook makatampo og usa ka tipik sa kaugalingon nga kasaysayan. Apan, kadtong kinsa naghimo og mga scrapbook kasagaran dili ibutang o isulat ang kabahin sa mga panghitabo nga nakita sa mga litrato, matud ni Brother Westwood. Misugyot siya sa paggahin og pipila ka mga minuto sa pagsulat kabahin sa unsa nga panghitabo ang anaa sa litrato nga gibutang sa usa ka scrapbook.

Pangunsolta ug pakighinabi sa uban. “Kita sa kasagaran maghunahuna sa atong kaugalingon nga kasaysayan isip atong kaugalingon panlantaw,

apan kon mas daghan ang mga panglantaw nga imong mahimo niini, mas dako ang gibug-aton niini,” matud ni Brother Westwood. Ang pagpakighinabi sa uban nga mga tawo makahatag og bagong panglantaw ug mahimong motabang ninyo sa pagpalambo sa inyong kasaysayan.

Isulat ang kabahin sa espirituhanon nga mga kasinatian, mahinungdanon nga takna, ug importanteng kapasikaran, katawhan, ug mga panghitabo. “Ang katawhan ganahan og estorya nga maayong pagkasugilon,” matud ni Brother Westwood. Isulat ang kabahin sa mga kasinatian

nga dunay sinugdanan, tunga-tunga, ug katapusan. “Ayaw paggahin og 60 ka pahina sa inyong kinabuhi sa wala pa kamo mag dos anyos. Lagmit dili gayud ninyo kini isulat, ug ang mga tawo dili mobasa niini.”

Isulat ang bahin sa unsay gikahiligan. Si Brother Westwood misugyot nga imbis magsulat sa kronolihikanhon nga paagi, inyong isulat kanang dunay tema o sa hilisgutan nga kamo dunay kaikag.

Labing importante, ang mga miyembro dili gayud mosumiter sa ka-

ugalingon o pamilya nga kasaysayan ngadto sa Simbahan kon wala pa kini maapud-upod una sa mga sakop sa pamilya, kay angay gayud kining mopalig-on sa pamilya diin kini naggagikan.

Si Brother Westwood nagtuo nga kadtong kinsa migahin og panahon sa pagrekord sa usa ka personal nga kasaysayan, nagsulat nga matitud-anon bahin sa malisud nga panahon ug sa maanindot nga panahon, makakita sa kamot sa Ginoo sa ilang mga kinabuhi ug maghatag og kabilin ug mga panumduman nga mopalig-on sa ilang mga pamilya ug sa ubang mga miyembro sa Simbahan.

Kon ikaw usa ka pioneer sa moderno nga panahon ug gusto nga mopakigbahin sa imong mga kasinatian, isumiter ang imong kasaysayan ngadto sa Church History Department.

Mahimo nimong ihatud o ipadala ang imong kasaysayan sa: Church History Library, 15 East North Temple Street, Salt Lake City, UT 84150-1600, USA, Attention: Acquisitions.

Ang pagpanghatud himoon gikan sa 9:00 a.m. to 5:00 p.m., Lunes hangtud sa Byernes.

Mahimo usab nimong ipadala sa e-mail ang inyong kasaysayan ngadto sa ChurchHistoryAcquisitions@ldschurch.org o tawaga ang Church History Acquisition call center sa 1-801-240-5696. ■

© 2006 NI DAVID STOKER

Ang kaugalingon nga mga kasaysayan makatabang sa uban nga mopalig-on ang ilang hugot nga pagtuo.

NGADTO SA TIBUOK KALIBUTAN

Mga Young Adult Kinahanglan Mamahimong Labing Maayo nga Henerasyon, Miingon si Elder Perry

“Akong nakita ang makapadasig nga espirituhanon nga gahum sa mga young adult niining Simbahan,” si Elder L. Tom Perry sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles miingon diha sa usa ka sibya nga fireside sa Church Educational System alang sa mga young adult niadtong Marso 6, 2011. “Nakahibalo ako sa inyong kapasidad.”

Siya mitudlo sa upat ka mga butang nga motabang sa mga young adult nga makatuman sa ilang potensyal ug motabang sa uban nga mabalik ang ilang hugot nga pagtuo diha kang Kristo: inadlaw nga pag-ampo, inadlaw nga pagtuon sa kasulatan, katakus alang sa templo, ug inadlaw nga buhat sa pagserbisyo.

“Kamo ang henerasyon nga gitagana sa Ginoo alang niining adlaw. . . . Ako mohagit kaninyo nga mamahimo nga ‘ang labing maayo nga henerasyon,’” matud ni Elder Perry.

Basaha, paminaw sa, o tan-awa ang mga pagkigpulong sa nagkalainlaing mga pinulongan sa institute.lds.org. i-Klik sa **CES Firesides**, dayon pilia ang pinulongan.

Ang Ebanghelyo Naghatag og Hingpit nga Kalipay, si Elder Cook Misulti sa mga Asyano nga mga Santos

Gikan sa Pebrero 12 hangtud 20, 2011, si Elder Quentin L. Cook sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles mibisita sa mga Santos didto sa Korea ug Japan.

Siya nagtudlo sa mga miyembro sa Simbahan didto sa Seoul, Korea, nga kita angay magma-pasalamaton sa unsay anaa kanato kay sa mag-focus sa unsay wala nato. Siya mipahinumdom kanila nga ang ebanghelyo maghatag og hingpit nga kalipay, kamaya, ug kalinaw nga gitinguha natong tanan.

Si Elder Cook nakighimamat usab sa mga periodista gikan sa pipila ka mga pamantalaan alang sa usa ka sesyon sa pagpangutana-ug-tubag.

Si Elder Cook migahin og panahon sa pagtudlo, pagtambag, ug pagtubag sa mga pangutana

GIITRATOHAN NI GEON WOO JUN

Atol sa iyang byahe ngadto sa South Korea, si Elder Quentin L. Cook mipahinumdom sa mga Santos sa Ulahing mga adlaw nga ang ebanghelyo naghatag og hingpit nga kalipay ug kalinaw nga atong gitinguha. Dugang nga mga litrato anna sa news.lds.org.

sa mga misyonaryo didto sa Korea Daejeon Mission ug misalmot sa usa ka komperensya sa pagpangulo sa priesthood alang sa area sa Korea Daejeon Mission.

Ang pagbisita ni Elder Cook natapos pinaagi sa pagsalmot sa komperensya sa stake nga gipahigayon sa Cheongju Korea Stake, ang unang higayon sa stake nga nabisitahan og Apostol.

Si Elder Cook usab misalmot sa komperensya sa pagpangulo sa priesthood didto sa Kobe, Japan, ug sa komperensya sa Okayama Japan Stake; mibisita inubanan sa mga representanti gikan sa Meiji Shrine sa Tokyo, Japan; ug mihimo og mubo nga pagbisita ngadto sa Vietnam.

Ang Balaod Nagtugot Kanato sa Pagkab-ot sa Atong Potensyal, Miingon si Elder Christofferson

“Ang Dios midelegar kanato, sa Iyang mga anak, ang kahigayunan ug responsibilidad sa pag-istablisar sa mga balaod ug legal nga mga sistema sa pagdumala sa tawhanong mga relasyon ug gawi,” si Elder D. Todd Christofferson sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles miingon diha sa usa ka pakigpulong ngadto sa mga sakop sa J. Reuben Clark Law Society niadtong Pebrero 4. Siya namulong kabahin sa tahas nianang balaod nga nakapahimo sa mga indibidwal nga makakab-ot sa hingpit

nga potensyal niining kinabuhi ug sa sunod.

Si Elder Christofferson mipahinumdom sa mga nanambong nga “dili nato makab-ot ang kata-pusang hustisya kon dili gumikan ni Jesukristo,” ug nga “ang atong paggiya sa uban ngadto kang Jesukristo maoy labing maayo nga atong mabuhat nga matabangan sila nga mamahimong unsay angay kanila.” Mipamatuod siya sa gahum sa Man-luluwas sa paghusto sa mga sayop ug aron “mabayran ang atong mga kalulungan ug kaangayan sa atubangan sa balaod nga nakapahimo kanato nga mamahimong manununod sa kinabuhing dayon uban Kaniya.” Mitapus siya uban sa iyang pagsaksi nga si Kristo buhi.

Atol usab sa fireside, si Elder Christofferson gigantihan sa J. Reuben Clark Law Society Distinguished Service Award alang sa iyang natampo sa natad sa balaod.

Si Sister Beck Mihatag og Gibug-aton sa Tahas sa Relief Society diha sa Plano sa Dios

Ang kinatibuk-ang presidente sa Relief Society nga si Julie B. Beck nakighimamat sa dul-an 10,000 ka mga sister sa Relief Society ug mga lider didto sa BYU-Idaho campus niadtong Pebrero 26, 2011, aron sa pagpalig-on sa ilang hugot nga pagtuo ug aron sa pagdasig kanila sa ilang mga tahas diha sa Relief Society ug sa plano sa kaluwasan.

Sa usa ka kinatibuk-ang sesyon ug sesyon sa pagbansay sa pagpangulo, si Sister Beck mitubag sa mga pangutana sa mga kababayan-an ug sa mga priesthood leader gikan sa kapin 40 ka mga stake, sa habagatang sidlakan sa Idaho, USA.

Si Sister Beck mipamatuod nga sa kadtong mga naapil sa buluhaton sa Relief Society mihupot sa katuyoan sa Ginoo sa ilang mga ulo ug sa ilang mga kasingkasing ug mituman sa Iyang mga katuyoan dinhi sa yuta, sila mapanalanginan, malig-on, malimpyo, ug mamaayo.

“Kita nakabaton sa organisasyon nga gitukod sa Ginoo aron sa pagpanalangin sa Iyang mga anak nga mga babaye,” siya miigon. “Ang Ginoo nakahibalo kinsa kamo tungod kay mao kini ang Iyang buhat. Siya mopalig-on ug mopalambo kaninyo.”

Dugang og basa sa unsay gitudlo ni Sister Beck ug tan-awa ang video sa news.lds.org. (Ang video ug texto anaa sa Iningles lang.) ■

Mga Makina sa Pagpanahi Mipatubo sa Pagpaningkamot sa Kaugalingon

Nunot sa donasyon sa Simbahan nga 50 ka mga makina sa pagpanahi ngadto sa Ministry of Social Welfare sa Fiji niadtong 2010 ug sa umaabut pa nga donasyon sa lain nasad nga 50, ang pagpaningkamot sa kaugalingon ug ang mga kahigayunan sa panarbaho mitubo alang sa kababayan-an nga nagpuyo sa bukirang bahin sa Fiji.

Ang mga donasyon sa mga miyembro sa Simbahan ngadto sa pundo sa humanitarian nakapahimo sa Simbahan nga makab-ot ang panginahanglan sa tibuok kalibutan uban sa mga proyekto sama sa mga donasyon sa makina sa pagpanahi. Ang mga representante sa Simbahan nakigtambayayong uban sa mga baryo ug mga lider sa gobyerno aron masabtan ang lokal nga mga kahimtang ug mahatagan og katumanan ang mga gipangandoy sa mga sakop sa komunidad.

“Ato kining gihimo ug ang mga proyekto nga sama niini tungod kay kita mga sumusunod ni Jesukristo,” Elder Taniela B. Wakolo, Area Seventy, miingon diha sa usa ka pakighinabi uban sa *Fiji Times*. “Atong hugot nga pagtuo nangulo kanato sa . . . pagbuhat og kaayohan diha sa kalibutan.”

Miyembro nga Japanese Midawat og Ganti

Niadtong Nobyembre 9, 2010, upat ka bulan sa wala pa ang makagusbat nga linog sa Japan, si Yoji Sugiyama, miyembro sa Fujisawa Japan Stake, nakadawat

og usa ka taas-taas nga level sa Ganti sa Sagrado nga Bahandi alang sa iyang dalaygon nga mga serbisyo ngadto sa iyang nasud.

Isip sakop sa Foreign Ministry sulod sa mga katuigan, si Brother Sugiyama dako kaayo og kalambigitan sa paghikay sa mga kasabutan ug pagserbisyo isip embahador alang sa Japan.

Si Brother Sugiyama naka-amgo nga ang Ginoo mihatag kanatong tanan sa mga kahigayunan nga makabuhat og maayo sa atong kaugalingon nga palibot. Siya miingon, “Ang Ginoo usahay mohatag kanato og mga kalisud aron atong makaplagan ang atong panginahanglan. Kon wala kadtong mga panginahanglan ug mga kahigayunan sa pagkaplag og maayong mga solusyon, ang katawhan dili moswag ug walay kalipay dinhi niining kalibutan.”

Hinabang sa Santos sa Ulahing mga adlaw Nakahatag og Limpyo nga Tubig

Dul-an sa usa ka bilyon ka tawo sa yuta nakulungan sa magamit nga limpyo nga tubig, usahay moresulta sa mga sakit nga dala sa tubig sama sa cholera, kalibanga, ug tipos. Apan sukad sa 2002, ang Simbahan nakatabang na sa pito ka milyon ka mga tawo diha sa kapin 5,000 ka mga kumunidad nga makabatonog limpyo nga tinubdan sa tubig. Ang video *Tubig mao ang Kalipay*, anaa na sa Iningles sa news.lds.org, mopasundayag sa estorya sa mga Hinabang sa LDS naghatag og limpyo nga tubig ngadto sa baryo sa Sierra Leone. ■

MGA MINUGBO NGA BALITA SA **KALIBUTAN**

Mga Pagtulun-an sa Buhi nga mga Propeta Labing Bag-o Migawas na

Ang Church Educational System mipagawas na sa bag-ong dikolor nga manwal, *Mga Pagtulun-an sa mga Buhi nga mga Propeta*. Ang bag-ong manwal mipasabut sa kamahinungdanon sa mga moderno nga mga propeta, mihulagway sa mga tahas sa Unang Kapangulohan sa Korum sa Napulog Duha ka Mga Apostoles, ug mipasabut sa han-ay sa mosunod nga Unang Kapangulohan.

Ang manwal mapalit sa store.lds.org o sa mga sentro sa pagpang apu-apod sa tibuok Estados Unidos. Ang manwal bagohay pa nga aduna na sa Iningles og Kinatsila ug sa kasamtangan gihubad ngadto sa uban nga mga pinulongan.

Ang Simbahan mi-Host sa Pasidungog sa Nagkalain laing Pagtuo

Usa ka musikal nga pasundayag sa lainlaing nga mga tinuohan

© 2007 IRI

Ang Pasundayag sa Musika sa Nagkalain-lain tinuohan nasugdan atol sa 2002 nga mga Olympic Game ug ginabuhat sa matag Pebrero.

nagpakita og awit, sayaw, kasulatan, ug mga pa-ampo gikan sa usa ka nagkadaiya nga relihiyosong tradisyon ang gipakita pagka Domai-ngo, February 20, 2011, sa Temple Square sa Tabernacle.

May igong gidaghanon sa mga kalihokan diha sa lokal nga mga sinagoga, mga kapilya, mga templo sa Hindu, ug uban pang mga dapit nga nag-una sa konsyerto ug gipakita ang mga tradisyon sa relihiyoso nga komunidad Utah. ■

KOMENTARYO

Ang Panimalay ug Kaminyoon nga Natukod diha sa Manluluwas

Akong bana ug ako mogamit sa *Liahona* alang sa family home evening. Kini nahimong usa ka makapabayaw nga kasinatian. Sa mensahe gikan sa Unang Kapangulohan, among gitinguha ang mga pulong sa pagdasig aron sa pagtabang namo sa inadlaw adlaw nga mga hagit. Maingon nga kami mipalig-on sa mga pondasyon sa usa ka panimalay ug kaminyoon nga natukod sa Manluluwas nga si Jesukristo.

Ni Patricia Oliveira de Souza sa Balena Leal, Brazil

Kalipay taliwala sa mga kasub-anan

Ang mensahe diha sa *Liahona* nakapalig-on gayud kanako, ilabi na nga ang akong inahan mipanaw na. Bisan diha sa taliwala sa akong kasub-anan, ako nalipay nga mahimong kabahin niining talagsaon nga buhat ug aron maangkon ang tanan nga mga panalangin sa ebanghelyo sa akong kinabuhi. Nakahibalo ako nga kon ako molahutay hangtud sa katapusan ako mahimong makauban pag-usab sa akong inahan. ■

Dinabel Zelaya, sa Honduras

Palihug ipadala unsay inyong ikasulti o mga sugyot ngadto sa liahona@ldschurch.org. Ang mga gisumiter mahimo nga i-edit alang sa gitas-on o sa pagklaro.

MGA IDEYA SA FAMILY HOME EVENING

Kini nga isyu naglangkob og mga artikulo ug mga kalihokan nga mahimong magamit alang sa family home evening. Ang mosunod mao ang pipila ka mga ehemplo.

“Sugdi ang Paglihok,” pahina 42:

isip tipik sa leksyon, hunahunaa ang pagdula sa Simon Says aron sa paghulagway sa usa ka tawo nga naghulat kanimo nga mosulti nga lihok. (Sa pagdula sa game, usa ka tawo ang moingon,

“Simon says . . .” ug unya sultihan ang uban sa paglihok, sama sa pag-isa sa kamot. Kini nga tawo mopadayon og pila ka higayon sa ingon niini nga paagi ug mosulay sa paghimo sa uban nga mobuhay og usa ka lihok kon siya wala makauna sa pag-ingon nga, “Simon says.” Sama pananglit: “Simon says iisa ang kamot. Simon says pak pak. lundak ang usa nimo ka tiil.”) Ihatag ang imong pagpamatuod sa usa ka higayon nga ikaw nagiyahan samtang ikaw mipadayon sa unahan.

“Ang Tubag diha sa Ikawalo nga Bersikulo,” pahina 50:

Basaha og dungan ang artikulo ug unya basaha ang Santiago 1:8. Hisguti kon unsa ang ipasabut sa doble nga panghunahuna. Mahimo usab ikaw nga mobasa sa Mateo 6:24 ug Josue 24:15. Unsa man ang gitudlo niini nga artikulo ngari nato kabahin sa relasyon tali sa atong pagpili ug sa atong tinguha? Unsa man ang gitudlo niini kanato kabahin sa atong Langitnon nga Amahan? Unsa man ang buhaton ni Angelica aron mahibaloan ang mga tubag sa iyang mga pangutana? Hunahunaa ang pagpamatuod sa kaimportante sa pagtuon sa kasulatan ug pag-ampo.

“Ang Calling,” pahina 68: Isugilon kini nga estorya. Hunahunaa ang paghisgut kon sa unsa nga paagi nga ang mga talento sa mga sakop sa inyong pamilya makabenepisyos sa uban pinaagi sa serbisyo ug sa mga calling sa Simbahan. Himoa ang pasalig sa pagkat-on o paglambo niana nga talento o kahanas. ■

SAGBUT KANA KARONG TUIGA— IBTA KANA

Ni Mont Poulsen

Sa dihang nagtubo pa ako didto sa Lehi, Utah, USA, ang akong pamilya adunay tanaman nga may igong gidak-on nga among gipuli-puli ang mais ug patatas matag tuig. Usa ka adlaw ang akong amahan misulti kanako nga paibtan og sagbut ang mais samtang siya mangibut og sagbut sa mga patatas. Samtang nangibut ako paingon sa naglumbay nga unom ka pulgada ang gitas-on (15 cm) nga mais, akong nakit-an ang nagbinugtong nga tanom nga patatas nga nag-anam ka dako ang pagtubo ug mas maanindot kaysa bisan unsang tanom nga patatas sa dapit ni Papa diha sa tanaman. Siya akong gitawag ug nangutana, “Unsay akong buhaton niini?”

Si Papa wala kaayo motan-aw. “Ibta kana.”

Nagtuo nga wala siya makamatikud nga nagtudlo ako sa tanom nga patatas, misupak ako, “Apan Pa, dili kini sagbut. Patatas kini.” Sa gihapon, sa walay pagtan-aw, siya miingon, “Dili karong tuiga. Sagbut kana karong tuiga. Ibta kana.” Busa akong giibut.

Sukad niadto kanunay akong mamalandong sa kaalam sa mga pulong sa akong amahan. Akong naamgohan nga ang pagkamasulundon dili lamang ang paghimo og husto nga pagpili kondili ang paghimo og husto nga pagpili *diha sa husto nga panahon*. Kon akong ikonsiderar ang tanang mga butang nga ipabuhat kanako sa Langitnong Amahan niining kinabuhia, ang pagbuhat niini sa husto nga panahon daw sama kalisud sa pagbuhat sa tanan. Sama pananglit, ang pagmision, pakig-date, pagminyo, pagbaton og

Kon akong ikonsiderar ang tanang mga butang nga ipabuhat kanako sa Langitnong Amahan niining kinabuhia, ang pagbuhat niini sa husto nga panahon daw sama kalisud sa pagbuhat sa tanan.

mga anak, pag-angkon og edukasyon, ug ang pagsugod og permanente nga trabaho mao ang husto nga pagpili. Bisan pa niana kon buhaton sa mga tawo kining maayo nga mga butang sa

sayop nga pagkahan-ay, ang mga sangputanan sa kasagaran makadaot.

Si Haring Benjamin nagtudlo nga kinahanglan natong “tan-awon ang tanan niini nga . . . mga butang mahimo diha sa kaalam ug kahusay” (Mosiah 4:27). Si Elder Neal A. Maxwell (1926–2004) sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles nagtudlo, “Ang hugot nga pagtuo naglakip usab sa pagsalig sa panahon sa Dios, tungod kay Siya miingon, ‘Ang tanan nga mga butang kinahanglan gayud mahinabo diha sa ilang panahon’ (D&P 64:32).”¹

Ako nagtuo nga linglahon kita ni Satanas pinaagi sa pagdani kanato sa pagbuhat sa husto nga mga butang diha sa sayop nga pagkahan-ay: sekswal nga pagkasuod sa dili pa ang kaminyoon, pakig-date sa dili pa mag-edad og 16, mahimong usa ka ginikanan ug dayon maminyo, ug uban pa. Ang labing mahinungdanon nga mga sugo sa Dios, kon mapauyon-uyon o mahugawan, mahimong mga tanom nga motubo nga wala sa panahon—nga mga sagbut. Kon ako matintal sa pagpangatarungan sa pagbuhat sa husto nga butang diha sa sayop nga panahon, nahimo akong mapasalamaton tungod sa importante nga leksyon sa akong amahan: “Dili karong tuiga. Sagbut kana karong tuiga. Ibta kana.” ■

MUBO NGA SULAT

1. Neal A. Maxwell, “Lest Ye Be Wearied and Faint in Your Minds,” *Ensign*, Mayo 1991, 90.

Ang mga Kababayan-an sa Tanang Nasud Nagdasig og Kalinaw, ni Emma Allebes

“Kinahanglan dili magkaguol ang inyong kasingkasing, ni magtalaw” (Juan 14:27).

“Gisulti ko kini kaninyo aron nga dinhi kanako

makabaton kamo og kalinaw. Dinhi sa kalibutan aduna kamoy kagul-anan: apan sumalig kamo; gidaug ko na ang kalibutan” (Juan 16:33).

Sila si Victor Vasquez (sa ibabaw) ug Ruth Lopez Anderson (sa atubangan nga hapin) mao ang 2 sa 24 ka mga Santos sa Ulahing mga Adlaw nga Latin American kinsa mipakigbahin sa ilang makapadasig nga mga istorya ug mga pagpamatuod sa pagkakabig sa *Mi Vida, Mi Historia*—usa ka exhibit nga bag-ohay lang gipakita didto sa Church History Museum sa Siyudad sa Salt Lake. Basaha ang 9 niining mga Santos sa Ulahing mga Adlaw sa mga pahina 16–21. Makita ninyo ang tibuok pasundayag niini sa internet sa Spanish o sa Iningles sa **lds.org/churchhistory/museum/exhibits/mividamihistoria**.